

การฟื้นฟูของวาทะกรรมของวัดกับวัตถุในงานศิลปะ

โดย

นางสาวอารยา แพนพรหม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การผันแปรของความหมายของวัสดุกับวัตถุในงานศิลปะ

โดย
นางสาวอารยา แสนพรหม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DENOTATION AND CONNOTATION OF MATERIALS AND OBJECTS IN ART

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2021
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	การผันแปรของความหมายของวัสดุกับวัตถุในงานศิลปะ
โดย	นางสาวอารยา แผนพรหม
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ จักรพันธ์ วิลาสินีกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. ธีรพล หอสง่า

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ถนอมจิตร ชุ่มวงศ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ จักรพันธ์ วิลาสินีกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร. ธีรพล หอสง่า)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ รสลิน กาสต์)

60002204 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : วัสดุ, วัตถุ, แก้ว, การให้ความหมาย, งานศิลปะ

นางสาว อารยา แผนพรหม: การผันแปรของความหมายของวัสดุกับวัตถุในงานศิลปะ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ จักรพันธ์ วิชาสินีกุล

“แก้ว” เป็นคำเรียกทั้งที่เป็นวัสดุและวัตถุทับซ้อนในคำเดียวกัน และมีความหมายแตกต่างกันตามบริบทของการสื่อสาร แก้วอาจหมายถึงวัสดุชนิดหนึ่งที่มีความโปร่งใส โปร่งแสง และทึบแสง หรือหมายถึงวัตถุที่ทำจากแก้ว เช่น แผ่นกระจก ภาชนะใส่น้ำ คุณสมบัติของแก้วเอื้อให้เกิดความหมายสองนัยยะ คุณลักษณะที่โดดเด่นจะยังคงอยู่เมื่อนำแก้วมาผลิตสิ่งของ การนำแก้วมาใช้ในการสร้างสรรค์ทางศิลปะจะคงความหมายสองนัยไว้ หรืออาจใช้ประโยชน์จากความเป็นวัตถุหรือวัสดุอย่างใดอย่างหนึ่ง และยังทำให้แก้วกลายเป็นวัตถุทางศิลปะอีกด้วย การแปรเปลี่ยนสถานะของแก้วในทางศิลปะนำมาสู่โจทย์ของการศึกษาความผูกผันรูปและความหมาย การศึกษานี้มุ่งทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นวัสดุและวัตถุของแก้ว มีการทดลองตรวจสอบแก้วบนเงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ รวมถึงพื้นที่และบริบทแวดล้อมที่มีผลต่อการเห็น มีการเทียบเคียงผลการทดลองกับแนวคิดทางปรัชญา ทฤษฎีทางศิลปะ และผลงานของศิลปินกรณศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางของการสร้างสรรค์งานศิลปะ

การสร้างสรรค์ของโครงการนี้ใช้คุณสมบัติพิเศษของแก้วในการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพและรูปทรง การกลืนกลายเป็นกับสิ่งแวดล้อมอย่างแนบเนียนและความสัมพันธ์กับการมองเห็น ในการตรวจสอบความผูกผันของสถานะของแก้วและความเป็นไปได้ในการนำมาใช้ทางสร้างสรรค์ การค้นคว้านี้ยังตรวจสอบความเป็นไปได้ในการใช้รูปลักษณะ ภาพ หรือภาพแทน และวัสดุอื่นร่วมกับวัสดุแก้ว เพื่อสร้างงานศิลปะที่มีความหมายปลายเปิด และอาจเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้ชม ซึ่งนำไปสู่การทำทำความเข้าใจโลกของวัตถุ การเกิดความหมายทางศิลปะ และการรับประสบการณ์ทางสุนทรียะ

60002204 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : materials, objects, glass, meaning, art

MISS ARAYA PHANPROM : THE DENOTATION AND CONNOTATION OF MATERIALS AND OBJECTS IN ART THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR JAKAPAN VILASINEEKUL

“Glass” is a term used both materialistically and to describe superimposed objects in which the definition shifts according to the context. The properties of glass have two implications. Glass may refer to a transparent and opaque material or an object made of glass, such as glass panels and water containers. The distinctive features of glass are prominent when produced as items; therefore, the use of glass in art keeps both connotations or singular as either an object or material. Altering the state of glass in art led to the study of denotation and connotation. This study examines the analogy between the materiality of glass and glass as an object, conducted through a series of experiments and various conditions, including the spatial and environmental context that affects vision. The results of the experiment were cross-examined to philosophical concepts, art theory and artist’s case studies as a guide to constructing the artwork.

The project uses the properties of glass to change the physical appearance and form, seamlessly merging glass with the environment and considering the visual aspects as a reference to examine the inversion state of glass and the possibility of creation. This research also examines the potential of using representational images, symbolism and other materials in combination with glass to create art open for interpretation. The project may coincide with the audience’s personal experience, leading to an understanding of the world of objects, the meaning of art, and the aesthetic experience.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2564 ภายใต้โครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต วช. ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ขอขอบพระคุณสำหรับโอกาสและทุนสนับสนุนที่มอบให้แก่ผู้วิจัยนี้ ได้นำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาทักษะด้านวิชาการและงานวิจัย

ความสำเร็จของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งด้วยความช่วยเหลือ และการให้คำปรึกษาจากรองศาสตราจารย์จักรพันธ์ วิชาสินีกุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้เปรียบเสมือนบิดาคนที่สอง แนะนำทางสอนสั่งการดำเนินชีวิต การพัฒนาทักษะด้านวิชาการและงานเขียน และประสบการณ์ทำงาน ท่านผู้มอบความรู้ ทุนการศึกษาและโอกาสมากมายในความสำเร็จของผู้วิจัย ทั้งยังให้กำลังใจและคอยสนับสนุนเรื่อยมา ตลอดจนเอื้อเฟื้อวัสดุแกว้ในการสร้างสรรค์ผลงานของโครงการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้เป็นที่เคารพรักยิ่ง ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ธีรพล หอสง่า อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางการเขียนวิทยานิพนธ์และการสร้างสรรค์ทางศิลปะตลอดระยะเวลาการศึกษา ขอขอบพระคุณผู้ทรงทรวงคุณวุฒิ ศาสตราจารย์เกียรติคุณรสนิกา สด ที่ให้เกียรติและสละเวลาในการตรวจทานและแก้ไขข้อบกพร่องของงานเขียนวิทยานิพนธ์ตลอดจนคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ ที่ผู้วิจัยจะสามารถพัฒนาทักษะด้านการเขียนและการใช้ภาษารวมไปถึงการสร้างสรรค์ทางศิลปะ และขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน สำหรับคำแนะนำในการเขียนวิทยานิพนธ์และการพัฒนางานสร้างสรรค์ทางศิลปะให้ดียิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการ ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้มอบโอกาสการศึกษา และอาจารย์ภาควิชาประติมากรรมทุกท่านที่ให้คำปรึกษา แนะนำการทำงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ และขอขอบคุณผู้มีส่วนช่วยทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวนามทั้งหมดได้ในที่นี้ ผู้เป็นส่วนหนึ่งในความช่วยเหลืออีกมากมาย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงทุกประการ

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาหาความรู้ด้านศิลปะตามสมควร คุณค่าและประโยชน์อันใดที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ครอบครัว ที่เคารพรักครู และอาจารย์ ด้วยความเคารพ

นางสาว อารยา แผนพรหม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	2
1.3 คำถามการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.4.1 สมมติฐานเชิงความคิด.....	3
1.4.2 สมมติฐานเชิงรูปแบบ.....	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	4
1.5.2 ขอบเขตด้านรูปแบบและเทคนิค.....	4
1.6 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานวิจัย.....	5
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดทางปรัชญาและทฤษฎีทางศิลปะ.....	8
2.1.1 แนวคิดทางปรัชญาตะวันตกที่เกี่ยวข้อง.....	9

2.1.2 ทฤษฎีทางจิตวิทยาศิลปะกับการรับรู้ทางสุนทรียะ	10
2.1.3 ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพและการตีความทางศิลปะ	12
2.2 กรณีศึกษาศิลปินและงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ	13
2.2.1 กรณีศึกษาศิลปินด้านเนื้อหา.....	13
2.3 พัฒนาการและการสร้างสรรค์งานศิลปะจากแก้ว	22
2.3.1 วัสดุแก้วและเทคนิค	22
2.3.2 แก้วในงานสร้างสรรค์	23
2.3.3 กรณีศึกษาศิลปินและงานสร้างสรรค์ทางศิลปะแก้ว.....	25
บทที่ 3 การทดลองเชิงสร้างสรรค์.....	33
3.1 ข้อมูลและแนวทางการทดลอง.....	33
3.1.1 ข้อมูลจากการสังเกต.....	35
3.1.2 ข้อมูลจากกรณีศึกษาศิลปินด้านรูปแบบและเทคนิคในงานแก้ว.....	41
3.2 การทดลองวัสดุแก้วเชิงสร้างสรรค์.....	44
3.3 การวิเคราะห์งานทดลองเชิงสร้างสรรค์.....	52
3.3.1 การวิเคราะห์งานทดลองตามหลักทฤษฎีเกชตาลท์.....	52
3.3.2 การเทียบเคียงข้อมูลจากงานทดลองและกรณีศึกษาศิลปิน.....	53
บทที่ 4 การสร้างสรรค์ทางศิลปะ	58
4.1 แนวคิดของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ	58
4.2 การรวบรวมข้อมูลกรณีศึกษาและการประมวลผลทางความคิด	59
4.3 การสังเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาและวิเคราะห์งานสร้างสรรค์ทางศิลปะ	60
4.3.1 การสังเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษา	61
4.3.2 การวิเคราะห์งานสร้างสรรค์ช่วงปีพ.ศ. 2560-2562.....	68
4.4 การสร้างสรรค์งานศิลปะและการนำเสนอ	76
4.5 การตรวจสอบผลการสร้างสรรค์	87

บทที่ 5 การวิเคราะห์งานสร้างสรรค์ทางศิลปะ..... 88

 5.1 งานสร้างสรรค์ชุดที่ 1 ปราบกฏการณ์ของแสงสีเหลือง ปีพ.ศ. 2564..... 89

 5.2 งานสร้างสรรค์ชุดที่ 2 ความจริงที่ไม่มีอยู่จริง ปีพ.ศ. 2564..... 94

 5.3 งานสร้างสรรค์ชุดที่ 3 ไม่มีอะไรซ่อนอยู่ในกระจกเงา ปีพ.ศ. 2565..... 99

บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย..... 104

รายการอ้างอิง..... 106

ประวัติผู้เขียน..... 109

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ผลการรวบรวมข้อมูลจากการทดลองวัสดุแก้วในช่วงปลายปีพ.ศ. 2560	34
ตารางที่ 2 ผลการรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตคุณสมบัติและคุณลักษณะของแก้ว.....	36
ตารางที่ 3 ผลการรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตแก้วในชีวิตประจำวัน.....	38
ตารางที่ 4 การศึกษากรณีศึกษาศิลปินด้านรูปแบบและเทคนิค แสดงการเลือกใช้วัสดุและสี ที่ให้ผลลัพธ์ทางสุนทรียะต่างกัน.....	44
ตารางที่ 5 ผลจากการทดลอง กำหนดปัจจัยและเงื่อนไขและวิธีการที่แตกต่างกัน	50
ตารางที่ 6 ตารางเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของแก้วในชีวิตประจำวัน.....	63
ตารางที่ 7 ตารางเปรียบเทียบกรณีศึกษาศิลปินด้านเนื้อหา แสดงความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ.....	66
ตารางที่ 8 ตารางเปรียบเทียบกรณีศึกษาศิลปินด้านรูปแบบและเทคนิค แสดงความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ.....	67

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ผังแสดงขอบเขตของการศึกษาโครงการวิจัยเชิงสร้างสรรค์	7
ภาพที่ 2 ภาพแสดงตัวอย่างกฎการเรียนรู้ของทฤษฎีเกชตาลท์	11
ภาพที่ 3 ภาพแสดงตัวอย่างผลงานของวีจา เซลมินส์	15
ภาพที่ 4 ผลงาน <i>Les mots et les images (Words and Image)</i> ปีค.ศ. 1929 ของเรเน่ มากริตต์	17
ภาพที่ 5 ผลงาน <i>One and Three Chairs</i> ปีค.ศ. 1965 ของโจเซฟ โคซูต	18
ภาพที่ 6 ภาพแสดงตัวอย่างผลงานของไมเคิล เครกมาร์ติน	19
ภาพที่ 7 ภาพแสดงตัวอย่างผลงานของโทนี่ เครก	20
ภาพที่ 8 ผลงาน <i>Timekeeper</i> ของซาร่าห์ ซี	21
ภาพที่ 9 ภาพแสดงตัวอย่างแก้วในปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ	22
ภาพที่ 10 ผลงาน <i>Marquetry Vase</i> ปีค.ศ. 1903 ของเอมิล กาล่	24
ภาพที่ 11 ผลงาน <i>Glass Towers & Fountains Bute Square Cardiff Bay</i> ของ Amber Hiscott และ David Pearl	25
ภาพที่ 12 ผลงาน <i>Vitreous Site</i> ปีค.ศ. 2015 ของแอนนา ไรลีย์	27
ภาพที่ 13 ผลงาน <i>Spatial Awareness</i> ของเธเรเซ ลาเอ	28
ภาพที่ 14 ผลงาน <i>Alpha Light Frames</i> ปีค.ศ. 2001 ของเฮเลน เมารอร์	29
ภาพที่ 15 ผลงาน <i>Modernity</i> ปีค.ศ. 2003 ของโจเซย์ แมคแคเอลนี	31
ภาพที่ 16 ผลงาน <i>Bottled Up</i> ปีค.ศ. 2012 ของสตีเวน เซซคี	31
ภาพที่ 17 ผลงาน <i>London Print Studio Architectural Glass Project</i> ของทอม เพียร์แมน	32
ภาพที่ 18 ผลงาน <i>The Weather Project</i> ปีค.ศ. 2003 ของโอลาเฟอร์ เอเลียซอน	32
ภาพที่ 19 ภาพถ่ายแสดงผลลัพธ์ด้านคุณสมบัติและลักษณะทางกายภาพของแก้ว	39
ภาพที่ 20 ภาพตัวอย่างการเก็บข้อมูลวิดีโอ แสดงผลลัพธ์ด้านคุณสมบัติและลักษณะทางกายภาพของแก้ว	40

ภาพที่ 21 ตัวอย่างการเก็บข้อมูลภาพถ่ายและวิดีโอจากสถานที่จริง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแก้วกับพื้นที่แวดล้อม ส่งผลต่อการรับรู้ต่างกันในแต่ละบริบท.....	41
ภาพที่ 22 แผนผังสรุปผลการทดลอง แสดงความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ.....	51
ภาพที่ 23 ภาพแสดงแผนผังความคิดของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ	55
ภาพที่ 24 ภาพแสดงการวิเคราะห์แบบร่างชุดที่ 1 ประกอบการทดลองและกรณีศึกษาศิลปิน	56
ภาพที่ 25 ภาพแสดงการวิเคราะห์แบบร่างชุดที่ 2 ประกอบการทดลองและกรณีศึกษาศิลปิน	56
ภาพที่ 26 ภาพแสดงการวิเคราะห์แบบร่างชุดที่ 3 ประกอบการทดลองและกรณีศึกษาศิลปิน	57
ภาพที่ 27 ภาพการนำเสนองานทดลองเชิงสร้างสรรค์และแบบจำลอง	57
ภาพที่ 28 ผังประมวลผลทางความคิดจากการทบทวนวรรณกรรม	59
ภาพที่ 29 ผังแสดงส่วนของการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์และการทดลองเชิงสร้างสรรค์ นำมาสู่การสร้างสรรค์ทางศิลปะ	60
ภาพที่ 30 ผลงาน การสำรวจ “แก้ว” ปีพ.ศ. 2560-2561 ชุดที่ 1 ของอารยา แผนพรหม	70
ภาพที่ 31 ผลงาน การสำรวจ “แก้ว” ปีพ.ศ. 2560-2561 ชุดที่ 2 ของอารยา แผนพรหม	70
ภาพที่ 32 ผลงาน ภาพของก้อนหิน ปีพ.ศ. 2562 ของอารยา แผนพรหม.....	73
ภาพที่ 33 ผลงาน น้ำในแก้ว 6 ใบ ปีพ.ศ. 2562 ของอารยา แผนพรหม.....	73
ภาพที่ 34 ผลงาน Paper Bag 3,523.5 sq.cm. ปีพ.ศ. 2562 ของอารยา แผนพรหม.....	75
ภาพที่ 35 ผลงาน This is Not Landscape ปีพ.ศ. 2562 ของอารยา แผนพรหม.....	76
ภาพที่ 36 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างสรรค์ทางศิลปะของโครงการวิจัย.....	78
ภาพที่ 37 ภาพแสดงการวาดเส้นบนเลนส์นูน การจัดเรียงรูปทรงเรียงเคียงกัน พื้นที่จำลอง และแสงไฟสร้างรูปและบริบทแวดล้อมในผลงานชุดที่ 1.....	81
ภาพที่ 38 ภาพแสดงปรากฏการณ์ของแสงและเงา ที่ตกกระทบเลนส์นูนในผลงานชุดที่ 1	82
ภาพที่ 39 ภาพแสดงปรากฏการณ์ของแสงตกกระทบเลนส์นูน ด้านหลังผลงานชุดที่ 1.....	82
ภาพที่ 40 ภาพแสดงการประกอบรูปทรง การจัดเรียงรูปทรงเรียงสลับก้อนหินและกิ่งไม้ในระดับสายตา และการจัดแสงไฟข้างใต้ผลงานชุดที่ 2.....	83
ภาพที่ 41 ภาพแสดงรายละเอียดการเจียรนัยบนพื้นผิวแก้วในผลงานชุดที่ 2.....	84

ภาพที่ 42 ภาพแสดงการมองรูปทรงผ่านแก้วในผลงานชุดที่ 2.....	84
ภาพที่ 43 ภาพแสดงแบบร่างการสร้างพื้นที่จำลอง และการจัดเรียงรูปทรงให้สัมพันธ์กับพื้นที่มุมห้องใน ผลงานชุดที่ 3.....	85
ภาพที่ 44 ภาพแสดงการซ้อนกระจกใส การสะท้อนของกระจกเงากับรูปทรงด้านหน้าและรูปทรงข้างเคียง ในระดับต่ำกว่าสายตาของผลงานชุดที่ 3.....	86
ภาพที่ 45 การประเมินผลงานระหว่างนักศึกษาและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	87
ภาพที่ 46 ผลงาน <i>ปรากฏการณ์ของแสงสีเหลือง</i> ปีพ.ศ. 2564	93
ภาพที่ 47 รายละเอียดด้านหลังผลงาน <i>ปรากฏการณ์ของแสงสีเหลือง</i>	93
ภาพที่ 48 ผลงาน <i>ความจริงที่ไม่มีอยู่จริง</i> ปีพ.ศ. 2564	98
ภาพที่ 49 ภาพแสดงรายละเอียดผลงาน <i>ความจริงที่ไม่มีอยู่จริง</i>	98
ภาพที่ 50 ผลงาน <i>ไม่มีอะไรซ่อนอยู่ในกระจกเงา</i> ปีพ.ศ. 2565.....	103
ภาพที่ 51 ภาพแสดงรายละเอียดผลงาน <i>ไม่มีอะไรซ่อนอยู่ในกระจกเงา</i>	103

บทที่ 1

บทนำ

เรารู้จักวัตถุชนิดหนึ่งจากการมองเห็น สัมผัส เข้าใจ และจดจำวัตถุชนิดนั้นจากคำหรือชื่อเรียก และนิยามความหมายของวัตถุเพื่อใช้ในการสื่อสาร ทั้งยังสามารถแยกแยะวัตถุชนิดหนึ่งออกจากวัตถุชนิดอื่น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคำและความหมายจะถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ แต่ทว่านิยามความหมายของคำว่า “แก้ว” ยังคงมีความคลุมเครืออยู่ไม่น้อย เนื่องจากคำว่า “แก้ว” เป็นชื่อเรียกสิ่งหนึ่ง ที่มีความหมายทั้งที่เป็นวัสดุและวัตถุทับซ้อนในคำเดียวกัน นอกจากนิยามของคำว่า “แก้ว” จะมีสองความหมายแล้ว คุณสมบัติและคุณลักษณะของแก้วยังเอื้อให้เกิดความหมายสองนัยยะ เนื่องจากแก้วมีลักษณะโดดเด่นต่างไปจากวัสดุชนิดอื่น เมื่อนำแก้วมาผลิตสิ่งของ ผลผลิตที่ได้จะยังคงคุณลักษณะของวัสดุไว้ ดังเช่น แก้วน้ำ หรือเลนส์แว่นขยาย การนำแก้วมาใช้งานสร้างสรรค์ทางศิลปะจึงยังรักษาความหมายสองนัยยะระหว่างความเป็นวัสดุและวัตถุไว้อยู่เสมอ ก่อให้เกิดประสบการณ์ทางสุนทรียภาพและเป็นวิธีการศึกษาความผกผันของความหมาย ที่อาจผันแปรไปในบริบทที่ต่างกัน การนิยามคำและความหมายของคำว่า “แก้ว” ได้อย่างชัดเจนที่สุดขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์กับบริบท

โครงการวิจัยเชิงสร้างสรรค์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสถานะสองนัยยะของแก้วและตรวจสอบการรับรู้และการให้ความหมายแก้ววัตถุ และสร้างความหมายปลายเปิดจากงานสร้างสรรค์ทางศิลปะกระตุ้นให้เกิดการคิดและการตระหนักรู้ ก่อให้เกิดประสบการณ์ทางสุนทรียภาพต่อวัตถุในทางศิลปะจากการผกผันของรูปและความหมายของ “แก้ว” ซึ่งเป็นวัตถุหลักของการศึกษาของโครงการวิจัย

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คำว่า “แก้ว” มีความหมายแตกต่างกันตามบริบทของการสื่อสาร แก้วอาจหมายถึงวัสดุแข็งโปร่งใส มีสารประกอบหลักคือทรายแก้ว (Glass Sand) โซดา (Soda) และไลม์ (Lime) หรือหมายถึงแผ่นกระจก ภาชนะใส่น้ำ หรือหมายถึงภาชนะที่ทำจากวัสดุแก้วก็ได้ คำว่า “glass” ในภาษาอังกฤษมีความหมายเป็นทั้งวัสดุและวัตถุทับซ้อนกันเช่นเดียวกับ “แก้ว” ในภาษาไทย ดังจะเห็นได้จากชื่อเรียกของ “แก้ว” หรือ “แก้วน้ำ” ที่หมายถึงภาชนะใส่น้ำ ทำให้เรายังคงนึกถึงคำว่า “แก้ว” หรือ “glass” ในฐานะวัสดุได้อยู่เสมอ กล่าวได้ว่า แก้วมีสถานะของความหมายระหว่างวัสดุและวัตถุทับซ้อนกันตลอดเวลา จนเราไม่สามารถแยกนิยามความหมายของคำว่า “แก้ว” ได้อย่างชัดเจน

แก้วเป็นวัสดุที่ถูกสร้างขึ้นจากสารประกอบ แปรเปลี่ยนจากสถานะของแข็งกลายเป็นของเหลวเมื่อได้รับความร้อน และกลับกลายเป็นของแข็งเมื่อเย็นตัวลง สารประกอบที่แตกต่างกันทำ

ให้แก่วัสดุที่มีคุณสมบัติพิเศษ ได้แก่ โปร่งใส แข็งแต่เปราะทำให้แตกหักง่าย และเป็นฉนวนไฟฟ้า ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่วัสดุอื่นทดแทนไม่ได้ แม้เมื่อถูกนำมาใช้ผลิตสิ่งของแต่ละชนิด เช่น แก้วบรรจุภัณฑ์ แก้วทางวิทยาศาสตร์ แก้วในงานก่อสร้าง แก้วในอุปกรณ์ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้คำว่า “แก้ว” มีความหมายกลายเป็นวัตถุ แต่วัตถุสิ่งของที่ใช้งานต่างกันไปในี้ ก็ยังคงความหมายของแก้วร่วมกันอยู่

วัตถุที่ทำจากแก้วมีอยู่รอบตัว แก้วเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน จนเราไม่สามารถแยกสถานะวัสดุและวัตถุได้อย่างชัดเจน การแปรเปลี่ยนคุณสมบัติและรูปลักษณ์ของแก้ว สร้างรูปและความหมายใหม่แก่วัสดุ กลายเป็นวัตถุ เราจึงเข้าใจแก้วได้ทั้งสองความหมาย และเห็นความสัมพันธ์ระหว่างแก้วกับบริบทแวดล้อม อาทิ การใช้เลนส์นูนทำแว่นขยาย การใช้กระจกนูนติดตั้งบริเวณทางโค้ง รวมถึงการใช้แก้วในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะในปัจจุบัน

แก้วเป็นวัสดุที่มีบทบาทสำคัญกับมนุษย์มาอย่างยาวนาน มนุษย์รู้จักแก้วจากการหลอมทรายกับสารประกอบอื่น และนำแก้วหลอมมาใช้สร้างภาชนะ แผ่นกระจก และเครื่องใช้อื่นๆ แม้ว่าแก้วไม่ได้มีบทบาทเด่นชัดในงานศิลปะ และมักถูกนำมาใช้เป็นวัสดุประกอบ แต่ถึงกระนั้น แก้วก็นับเป็นวัสดุที่ได้รับความนิยมและถูกนำมาใช้ในงานศิลปะและงานตกแต่งมานาน การสร้างสรรค์ทำให้แก้วกลายเป็นวัตถุทางศิลปะ ที่พิเศษต่างไปจากวัตถุใช้งานทั่วไป ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ศิลปินและนักออกแบบมากมายพยายามทำความเข้าใจคุณสมบัติของแก้ว และเริ่มทดลองเชิงเทคนิค จนกระทั่งแก้วมีบทบาทชัดเจนในงานศิลปะมากขึ้น กล่าวได้ว่า แก้วเป็นวัสดุชนิดหนึ่งที่มีรูปและความหมายผันแปรไปได้หลากหลาย ต่างกันในแต่ละบริบท

ในโครงการนี้ กำหนดให้แก้วเป็นวัตถุของการศึกษา (Object of Studies) เพื่อตรวจสอบการเกิดคุณค่าและความหมายในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ จากการซ้อนทับกันของสถานะสองนัยยะของแก้ว รวมถึงการแปรเปลี่ยนวัตถุ กลายเป็นงานศิลปะจากการใช้คุณสมบัติและคุณลักษณะที่โดดเด่นของแก้ว เพื่อสร้างความหมายปลายเปิด เป็นประสบการณ์ทางสุนทรียะ เชื่อเชิญให้ผู้ชมพิจารณาถึงการรับรู้และการให้ความหมายแก่วัตถุ

1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1.2.1 ศึกษาการแปรเปลี่ยนคุณลักษณะ คุณสมบัติ และรูปทรงของแก้วที่ทำให้เกิดความหมายหรือการผันแปรของความหมายผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ เพื่อสร้างประสบการณ์การรับรู้ใหม่ต่อวัสดุแก้ว และประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ (Aesthetic Experience) ก่อให้เกิดคุณค่าและการให้ความหมายในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

1.2.2 ศึกษาบริบทและปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการรับรู้ และเข้าใจความหมายของงานสร้างสรรค์ โดยมีแก้วเป็นวัตถุของการศึกษา เพื่อสร้างแรงกระตุ้นของการรับรู้ ก่อให้เกิดประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ และการตีความบนงานศิลปะ

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 ความเป็นวัสดุกับวัตถุในแก้วสัมพันธ์กันอย่างไร และความสัมพันธ์ดังกล่าวนำมาสู่ งานสร้างสรรค์ทางศิลปะในรูปแบบใด

1.3.2 การแปรเปลี่ยนคุณลักษณะ คุณสมบัติ และรูปทรงของแก้ว นำมาใช้เป็นสื่อในงาน สร้างสรรค์ทางศิลปะอย่างไร

1.3.3 ปัจจัยและบริบทแวดล้อมให้ผลต่อการเห็น การรับรู้ และการเข้าใจความหมายของ แก้วในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะอย่างไร

1.4 สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างสมมติฐานด้านความคิดและสมมติฐานเชิงรูปแบบ จากข้อเท็จจริงในด้านการแปรเปลี่ยนคุณสมบัติหรือรูปทรงของ “แก้ว” มากำหนดกรอบวิธีคิดทางศิลปะ การสร้างรูป และการให้ความหมายใหม่แก่วัตถุทางศิลปะ ดังนี้

1.4.1 สมมติฐานเชิงความคิด

ความหมายสองนัยยะของแก้วเกิดขึ้นจากการแปรเปลี่ยนรูป ทำให้เกิดลักษณะ พิเศษที่ต่างไปจากวัสดุชนิดอื่น แก้วมีคุณลักษณะบางประการ เช่น ความใส ความแข็ง ทำให้คนทั่วไป มักเปรียบเทียบคุณลักษณะของแก้วกับสิ่งอื่น ที่มีคุณลักษณะคล้ายกัน ยกตัวอย่างเช่น เปรียบเทียบ ความใสของแก้วราวกับน้ำ เปรียบเทียบความแข็งของแก้วราวกับหิน เป็นต้น แก้วจึงเหมาะที่จะเป็น วัตถุของการศึกษา เพื่อตรวจสอบความผูกพันทั้งรูปและความหมาย และสร้างความหมายใหม่ใน งานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

1.4.1.1 การแปรเปลี่ยนด้านคุณสมบัติหรือรูปลักษณะของแก้วสร้างรูป และความหมายแตกต่างกันไปในแต่ละบริบท บริบทและปัจจัยแวดล้อมให้ผลต่อการเห็น รับรู้ และ การเข้าใจความหมายของแก้วได้ในทางศิลปะ ทั้งยังส่งผลให้งานศิลปะมีรูปและความหมายที่กว้าง ออกไป

1.4.1.2 ความหมายสองนัยยะของ “แก้ว” เชื่อมโยงกับประสบการณ์ใน ชีวิตประจำวัน สมมติฐานข้อนี้เป็นปัจจัยของการสร้างรูปและความหมายของวัตถุและงานศิลปะ ประสบการณ์ของผู้ชมจึงมีแนวโน้มที่จะส่งผลต่อการรับรู้และการให้คุณค่าของความหมายต่อวัตถุและงาน สร้างสรรค์ทางศิลปะ สร้างเสริมประสบการณ์ รวมไปถึงประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ

1.4.2 สมมติฐานเชิงรูปแบบ

การสร้างความหมายใหม่ของแก้วในงานประติมากรรม จากการใช้คุณสมบัติและ คุณลักษณะและรูปลักษณะของแก้ว และการสร้างบริบทแวดล้อมขึ้นมาใหม่ มีหลักการ ดังนี้

1.4.2.1 การจับคู่บริบทของวัตถุที่เหมือนกันและ/หรือต่างกัน เช่น การจับคู่วัตถุที่มีรูปลักษณะคล้ายกันแต่วัสดุต่าง การจับคู่วัตถุที่มีรูปร่างคล้ายแต่รูปทรงต่าง การจับคู่วัตถุที่มีรูปทรงต่างแต่การใช้งานเหมือนกัน วิธีการนี้นำมาใช้เป็นหลักการในการสร้างรูป เพื่อเปลี่ยนการรับรู้และความทรงจำที่มีต่อรูปลักษณะ วัสดุ รูปร่าง รูปทรง ขนาดของวัตถุ ให้แตกต่างไปจากความคุ้นชินเดิมได้

1.4.2.2 การซ้ำรูปและความหมายของวัตถุ เช่น การเลือกใช้รูปทรงของวัตถุที่มีความหมายเดียวกัน หรือการจัดวางรูปทรงเคียงกัน สร้างบริบทแวดล้อมแก่วัตถุบนงานศิลปะ

1.4.2.3 การแปรเปลี่ยนรูปทรง เช่น การจัดวางแก้วโปร่งใสเป็นแถวตอนเรียง ทำให้แก้วที่อยู่ด้านหน้ากลายเป็นเลนส์ หรือเปลี่ยนรูปร่างและขนาดของรูปทรงในมุมมองที่แตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งสำรวจและตรวจสอบคุณสมบัติและคุณลักษณะของแก้ว ศึกษาความเป็นมาของแก้ว และการใช้แก้วในงานศิลปะ รวมถึงกระบวนการรับรู้ การสร้างความหมาย และการตีความทางศิลปะ โดยใช้วิธีการศึกษาในรูปแบบของงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ สร้างแนวทางการศึกษาและหาความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การแปรเปลี่ยนคุณสมบัติและรูปทรงทำให้ความหมายของแก้วผันแปรไป ความเข้าใจสถานะของแก้วขึ้นอยู่กับบริบทแวดล้อมและประสบการณ์เชิงประจักษ์ของบุคคล ผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นวัสดุกับวัตถุของแก้ว โดยศึกษาการแปรเปลี่ยนคุณลักษณะ คุณสมบัติ และรูปลักษณะ ที่ทำให้ความหมายในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะเกิดการผันแปร และศึกษาบริบทหรือปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเห็น รับรู้ และการเข้าใจความหมายของแก้ว ขอบเขตเนื้อหาหลักในงานสร้างสรรค์ศิลปะนี้ ผู้วิจัยสำรวจแก้วในบริบทต่างๆ ทางศิลปะเทียบเคียงกับแนวคิดทางปรัชญา และทฤษฎีศิลปะ รวมถึงสำรวจประสบการณ์ทางการเห็น จากการทดลองกับคุณสมบัติของวัสดุแก้วต่างชนิด ผลลัพธ์ทางการศึกษานี้ส่งผลต่อการตัดสินใจในการสร้างสรรค์งานศิลปะ และใช้การวิเคราะห์งานทดลองเชิงสร้างสรรค์ การอภิปรายในงานเขียนหรือบทความทางวิชาการ และการตีความประสบการณ์ทางสุนทรียะ

1.5.2 ขอบเขตด้านรูปแบบและเทคนิค

ความผกผันทั้งรูปและความหมายของแก้ว สร้างการรับรู้และให้ความหมายใหม่ในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ วัสดุแก้วเริ่มมีบทบาทชัดเจนมากขึ้นในงานศิลปะช่วงปลายศตวรรษที่ 19

ควบคู่ไปกับพัฒนาการของศิลปะสมัยใหม่ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีปรับปรุงคุณสมบัติของแก้วอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เทคนิคงานแก้วที่มีผู้ริเริ่มไว้ในยุคโรมันได้รับการฟื้นฟู และเกิดการทดลองด้วยวิธีการและเทคนิคที่หลากหลายมากขึ้น แก้วถูกนำมาใช้ในทางศิลปะ ประกอบกับแนวคิดของวัสดุสมัยใหม่และสื่อรูปแบบอื่น เช่น วัตถุ ภาพ วิดีโอ ทำให้เกิดรูปแบบทางศิลปะมากมาย จากพัฒนาการทางศิลปะดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นความเป็นไปได้ทางสุนทรียะ โดยพิจารณาเงื่อนไขของรูปแบบและเทคนิค จากการแปรเปลี่ยนคุณลักษณะ คุณสมบัติ และรูปทรงของแก้ว มาใช้สร้างรูปและความหมายทางศิลปะ เพื่อสร้างประสบการณ์และความหมายใหม่แก่วัตถุทางศิลปะ ดังนี้

1.5.2.1 คุณสมบัติและคุณลักษณะของแก้ว เช่น ความโปร่งใส ความโปร่งแสง และความทึบแสง สร้างรูปและเครื่องหมายหรือร่องรอยบนพื้นผิววัตถุ เมื่อแสงเดินทางมากระทบตัววัตถุทำให้เกิดการหักเหของแสง การสะท้อนแสง หรือการเกิดเงา สร้างภาพที่เกิดจากการมองเห็นวัตถุให้ต่างไปจากประสบการณ์หรือความคุ้นชินเดิมที่บุคคลทั่วไปมีต่อวัตถุ

1.5.2.2 ความสัมพันธ์ของวัตถุกับการมองเห็น เช่น การจัดวางตำแหน่งรูปทรง และระยะสัมผัสวัตถุหรือการมองเห็นรูปทรง

1.5.2.3 บริบทแวดล้อม เช่น การจัดแสงไฟ พื้นที่มีมู่ห้อง ส่งผลต่อการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงหนึ่งกับรูปทรงอื่นหรือบริบทอื่น สร้างประสบการณ์ทางสุนทรียะและประสบการณ์ทางศิลปะที่แตกต่าง

1.6 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานวิจัย

การแปรเปลี่ยนคุณสมบัติหรือรูปทรงของ “แก้ว” นำมาสู่กรอบวิธีคิดทางศิลปะ (ภาพที่ 1) ผู้วิจัยมุ่งศึกษาประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นวัสดุและวัตถุใน “แก้ว” จากการแปรเปลี่ยนคุณลักษณะ คุณสมบัติ และรูปทรง รวมถึงปัจจัยและบริบทแวดล้อม ที่ส่งผลต่อการรับรู้ การตีความ และการให้ความหมายแก่วัตถุทางศิลปะ แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1.6.1 การเตรียมการ

1.6.1.1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นวัสดุกับวัตถุของแก้วในงานศิลปะ และการสร้างรูปและความหมายทางศิลปะ ที่ก่อให้เกิดความคิดหรือมุมมองและประสบการณ์ทางสุนทรียะ ตามโจทย์และเป้าหมายของการวิจัยและงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

1.6.1.2 รวบรวมข้อมูลขั้นต้น สร้างแนวทางการศึกษาและการรวบรวมข้อมูล

1.6.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.6.2.1 ศึกษาข้อมูลภาคเอกสารที่เกี่ยวข้องและจัดกลุ่มแยกประเภทข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาความเป็นมาของแก้วและการใช้แก้วในงานศิลปะ รวมไปถึงแนวคิดทางปรัชญาและทฤษฎีศิลปะที่เกี่ยวข้อง

1.6.2.2 ศึกษาข้อมูลภาคสนามจากการสังเกตและทดลองวัสดุ เพื่อหาความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ และรูปแบบของการนำเสนอทางศิลปะในบริบทที่ต่างกัน

1.6.3 การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1.6.3.1 จำแนกและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ในรูปแบบของแผนผังทางความคิดและตารางสรุปผล และวิเคราะห์งานสร้างสรรค์และกรณีศึกษาศิลปิน

1.6.3.2 ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมที่คาดว่าจะนำมาใช้วิเคราะห์ควบคู่กับการทดลองและการสร้างสรรค์ทางศิลปะ

1.6.4 การสร้างสรรค์ทางศิลปะ

1.6.4.1 สร้างแบบร่างและแบบจำลอง จากการวิเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาศิลปิน และการทดลอง เพื่อหาความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ

1.6.4.2 สร้างสรรค์ผลงานศิลปะและวิเคราะห์ชิ้นงานระหว่างขั้นตอนการสร้างสรรค์ โดยพิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบกับการสังเกตและทดลองวัสดุแก้วเพิ่มเติม รวมไปถึงสร้างทิศทางการรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากการวิเคราะห์ผลงาน

1.6.5 การเผยแพร่ผลงาน

1.6.5.1 เผยแพร่ผลงานในรูปแบบนิทรรศการศิลปะ

1.6.5.2 เผยแพร่บทความ

1.6.6 สรุปและประเมินผลการวิจัย

1.6.6.1 รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อปรับปรุงระหว่างการทำนินงานวิจัยและหลังโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สร้างแนวทางพัฒนากระบวนการศึกษาและงานสร้างสรรค์ในรูปแบบของงานวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ

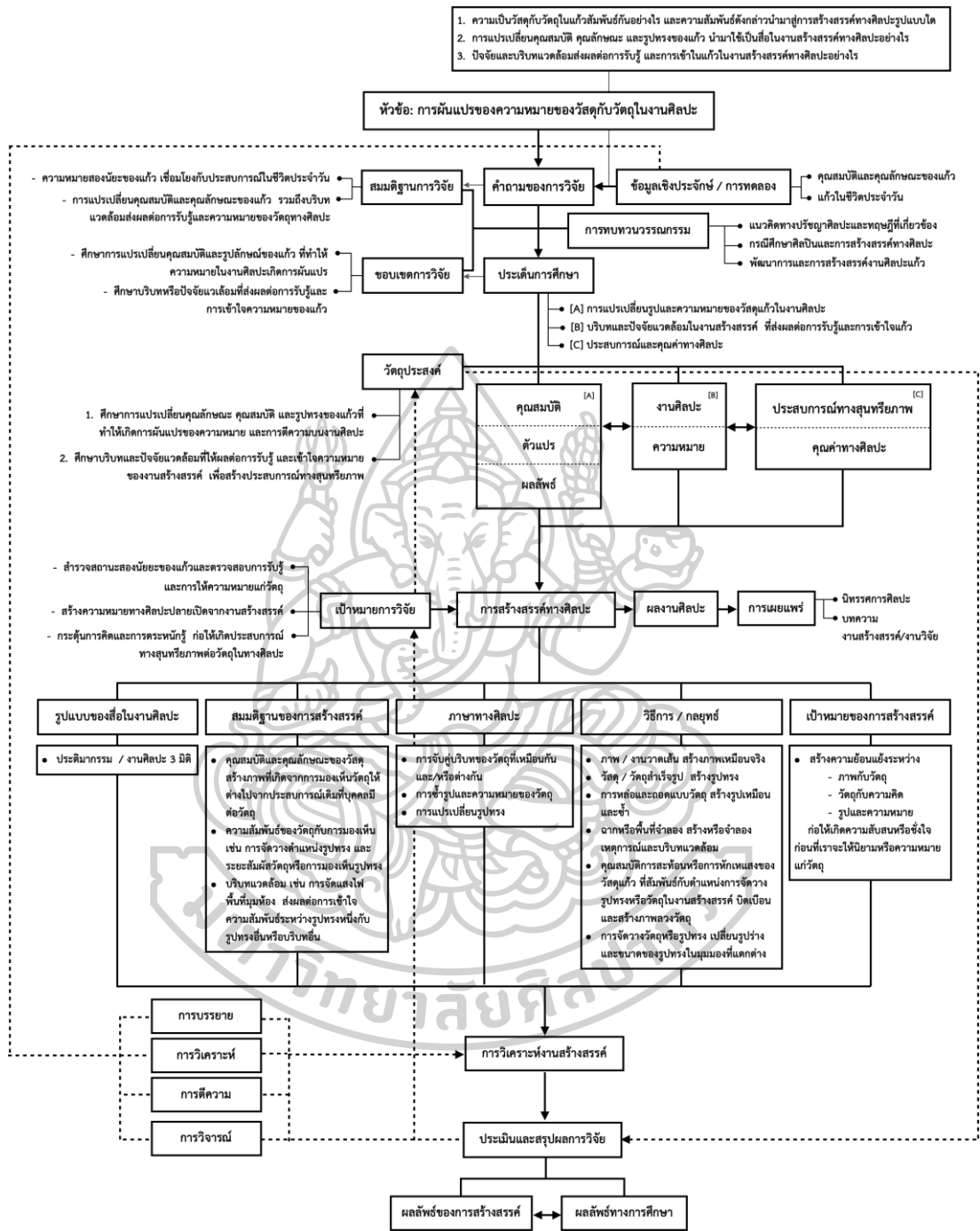
1.7.1 การศึกษาเกี่ยวข้องกับแก้ว ที่เชื่อมโยงกับศาสตร์หลากหลายแขนง เช่น วิทยาศาสตร์ ปรัชญา จิตวิทยา และทฤษฎีศิลปะ

1.7.2 การศึกษาที่เกี่ยวกับการผกผันความหมายของวัตถุและงานศิลปะ

1.7.3 การใช้แก้วในงานสร้างสรรค์ ที่แสดงให้เห็นความผกผันด้านความหมายของวัตถุทางศิลปะ

1.7.4 แผนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกใช้สีและวัสดุแก้วในทางศิลปะ แสดงให้เห็นผลลัพธ์ทางการศึกษาและกระบวนการศึกษาที่สัมพันธ์กัน

1.7.5 ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพจากงานสร้างสรรค์ ที่เชื่อมโยงกับแก้วในชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 1 ผังแสดงขอบเขตของการศึกษาโครงการวิจัยเชิงสร้างสรรค์

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วัตถุที่ทำจากแก้วมีอยู่รอบตัว เรามีความคิดเกี่ยวกับแก้ว และมีปฏิสัมพันธ์กับแก้วในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นตอนต้มน้ำ ชั้รถ เปิดไฟ ดูโทรทัศน์ ทำอาหาร เปิดหรือปิดหน้าต่าง กระจกส่องหน้า หรือแม้กระทั่งในงานศิลปะ เราทุกคนจึงรู้ว่าแก้วหมายถึงอะไร แต่ก็ไม่น่ายากที่จะหาคำตอบได้อย่างถูกต้อง คุณสมบัติของวัสดุแก้วถูกนำมาใช้ในงานสร้างสรรค์ แก้วเริ่มมีบทบาทชัดเจนมากขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ศิลปินและนักออกแบบมากมายพยายามทำความเข้าใจคุณสมบัติของวัสดุ และเริ่มทดลองเชิงเทคนิคในงานแก้ว สร้างรูปและความหมายทางศิลปะ แตกต่างกันตามบริบท

แก้วเป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อการศึกษาของโครงการวิจัยเชิงสร้างสรรค์นี้ ผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นวัสดุกับวัตถุของแก้ว ในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะที่ทำให้เกิดความหมายและการผันแปรของความหมาย และศึกษาบริบทหรือปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการรับรู้และการเข้าใจความหมายของแก้ว เทียบเคียงกับการศึกษาแนวคิดทางปรัชญาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางศิลปะ แบ่งการศึกษาตามหัวข้อ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดทางปรัชญาและทฤษฎีทางศิลปะ
 - 2.1.1 แนวคิดทางปรัชญาตะวันตกที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1.2 ทฤษฎีทางจิตวิทยาศิลปะกับการรับรู้ทางสุนทรีย์
 - 2.1.3 ประสบการณ์ทางสุนทรีย์ภาพและการตีความทางศิลปะ
- 2.2 กรณีศึกษาศิลปินและงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ
 - 2.2.1 กรณีศึกษาศิลปินด้านเนื้อหา
- 2.3 พัฒนาการและการสร้างสรรค์งานศิลปะแก้ว
 - 2.3.1 วัสดุแก้วและเทคนิค
 - 2.3.2 แก้วในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ
 - 2.3.3 กรณีศึกษาศิลปินและงานสร้างสรรค์ทางศิลปะแก้ว

2.1 แนวคิดทางปรัชญาและทฤษฎีทางศิลปะ

ความผกผันรูปและความหมายของแก้ว สร้างการรับรู้และให้ความหมายใหม่ในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ แก้วเป็นวัสดุที่นำหลงใหล คุณสมบัติเฉพาะของวัสดุ เช่น ความโปร่งใส การหักเหหรือการสะท้อนของแสง ทำให้แก้วเป็นหนึ่งเดียวกับบริบทแวดล้อม ในขณะที่เดียวกัน ปัจจัยหรือบริบทแวดล้อมก็มีผลต่อการมองเห็นวัสดุแก้วโปร่งใส ภาพของสิ่งรอบตัวที่เราเห็นผ่านแก้วถูกบิดเบือนไปจากความเป็นจริง หรือเด่นชัดขึ้นมากกว่าที่ตาของมนุษย์จะสามารถมองเห็น เราจึงเห็น

สิ่งรอบตัวในมุมมองที่หลากหลาย จากข้อเท็จจริงนี้ ผู้วิจัยศึกษาควบคู่ไปกับแนวคิดทางปรัชญาและทฤษฎีทางศิลปะดังต่อไปนี้ รวมถึงการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ควบคู่ไปกับการทดลองเชิงสร้างสรรค์ ที่สัมพันธ์ต่อการมองเห็น การรับรู้ และการเข้าใจ

- 2.1.1 แนวคิดทางปรัชญาตะวันตกที่เกี่ยวข้อง
- 2.1.2 ทฤษฎีทางจิตวิทยาศิลปะกับการรับรู้ทางสุนทรียะ
- 2.1.3 ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพและการตีความทางศิลปะ

2.1.1 แนวคิดทางปรัชญาตะวันตกที่เกี่ยวข้อง

มนุษย์อธิบายสิ่งรอบตัวหรือปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล โดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ที่ถูกพัฒนาขึ้นตามลำดับยุคสมัย แนวคิดทางวิทยาศาสตร์เริ่มมีบทบาทมากขึ้นในศตวรรษที่ 18 ก่อให้เกิดแนวคิดและทฤษฎีมากมายที่สามารถนำมาใช้วิเคราะห์หาความจริงของสิ่งรอบตัวและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ รวมถึงแนวคิดทางปรัชญา

แนวคิดทางปรัชญาตะวันตกแยกออกเป็น 2 แนวคิดหลัก คือปรัชญาจิตนิยมและวัตถุนิยม สำหรับฝ่ายจิตนิยมเห็นว่าวัตถุนั้นมีอยู่แต่ในความคิดของมนุษย์ และการสัมผัสก็ได้ช่วยให้มนุษย์รู้จักสิ่งรอบตัว วัตถุคือความคิดอย่างหนึ่งที่มีอยู่จริง ความจริงเกี่ยวกับโลกและสิ่งรอบตัวเกิดจากความคิด และเป็นภาพสะท้อนความคิด ปรัชญาวัตถุนิยมอธิบายโลกต่างไปจากปรัชญาจิตนิยม ปรัชญาวัตถุนิยมพัฒนาควบคู่กับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์นี้ในการศึกษา ซึ่งสัมพันธ์กับประสบการณ์เชิงประจักษ์ กล่าวคือมนุษย์มีความคิดเกี่ยวกับวัตถุได้จากการมองเห็นหรือการสัมผัส สิ่งรอบตัวทำให้มนุษย์เกิดความคิด สะท้อนสภาพความเป็นจริงของสิ่งรอบตัว ความคิดทุกอย่างเกิดขึ้นจากประสบการณ์ และประสบการณ์นี้เองที่ให้ความคิดกับมนุษย์ ก่อให้เกิดการเข้าใจสิ่งรอบตัวหรือปรากฏการณ์ต่างๆ ทางธรรมชาติ

ในทางปรัชญา วัตถุนิยมเป็นกระบวนการทางความคิด พิสูจน์ข้อเท็จจริงของการเปลี่ยนแปลงสิ่งรอบตัวที่ละน้อยและเป็นขั้นเป็นตอน สิ่งรอบตัวเปลี่ยนแปลงและมีวิวัฒนาการ เพราะมีความขัดแย้งภายในระหว่างข้อเท็จจริงกับความเป็นจริงของวัตถุ การที่สิ่งหนึ่งแปรเปลี่ยนไปเป็นอีกสิ่งหนึ่ง อาทิเช่น การเปลี่ยนสถานะของวัสดุจากของเหลวเป็นของแข็ง หรือการที่น้ำกลายเป็นไอน้ำหรือน้ำแข็ง เปลี่ยนสถานะหรือลักษณะของสิ่งหนึ่งให้กลายเป็นอย่างอื่น (โปลิแซร์, 2523) หรือแม้กระทั่งการแปรเปลี่ยนสถานะความเป็นวัสดุและวัตถุของแก้ว ซึ่งเป็นการศึกษาที่มีความซับซ้อนแตกต่างจากวัสดุอื่นทั้งในด้านเทคนิค ทฤษฎี และการสร้างสรรค์ในงานศิลปะ ตลอดจนความหมายทางปรัชญา ที่มีความเชื่อมโยงกันและสามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบ นำไปสู่ข้อถกเถียงทางปรัชญา ที่สัมพันธ์กับการเกิดความหมายและการผันแปรของความหมายทางศิลปะ

2.1.2 ทฤษฎีทางจิตวิทยาศิลปะกับการรับรู้ทางสุนทรียะ

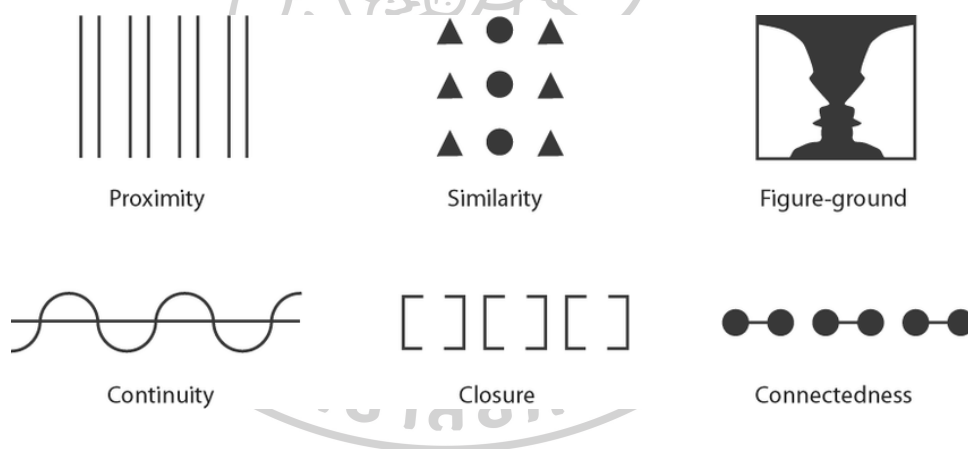
มนุษย์รู้จักสังเกต จดจำ และเรียนรู้สิ่งรอบตัว ด้วยการลองทำบางสิ่งและดูว่าเกิดอะไรขึ้น โดยมีสมองเป็นตัวสั่งการให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สิ่งที่ทำหรือคิดให้สอดคล้องกับสิ่งรอบตัว ด้วยวิธีการที่ต่างออกไปในแต่ละสถานการณ์ ทั้งนี้ มนุษย์ยังสามารถจดจำเรื่องราว รวมไปถึงความรู้สึกไว้ในจิตใจ เป็นประสบการณ์ การรับรู้ของมนุษย์มักอาศัยประสบการณ์เดิม แปลความหมายหรือตีความต่อสิ่งเร้า ข้อมูลหรือประสบการณ์ที่ได้รับจะถูกบันทึกและจัดเก็บข้อมูลใหม่ให้เหมาะสมกับข้อมูลที่มีอยู่แล้ว มาร้อยเรียงเรื่องราว ทำให้สามารถย้อนระลึกถึงเหตุการณ์และรายละเอียดที่เกิดขึ้น สมองของมนุษย์จึงเป็นเสมือนเครื่องย้อนเวลา ที่รวบรวมความทรงจำจากช่วงเวลาอันแสนสั้นไปจนถึงช่วงเวลาแสนยาวนาน กลั่นกรองและหดเวลาให้เหลือเพียงช่วงเวลาที่เรารับรู้ ณ ขณะนั้น

การศึกษาทางจิตวิทยาในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 อธิบายและตรวจสอบสิ่งที่มนุษย์รับรู้หรือสัมผัส เครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงข้อมูลทางสถิติจากการสังเกตถูกนำมาวิเคราะห์ และสร้างสมมติฐานการทำงานและระบบโครงสร้างของสมอง รวมไปถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตใจ เพื่อบ่งชี้สิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองของบุคคล มนุษย์รับรู้สิ่งรอบตัวผ่านประสาทสัมผัส เช่น การมองเห็นภาพได้ด้วยตา การได้ยินด้วยหู การได้กลิ่นด้วยจมูก การรู้รสด้วยลิ้น หรือการสัมผัสด้วยกาย ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดการรู้สึกต่อวัตถุหรือสิ่งรอบตัว ตัวแปรเหล่านี้ตอบสนองต่อการรับรู้ของประสาทสัมผัสและเชื่อมโยงกับสมองโดยตรง ทำให้มนุษย์เกิดการรับรู้และความคิดต่างกันไป (บัตเลอร์ และแม็กมานัส, 2558: 15-56) มีการอธิบายและค้นหาคำตอบในทฤษฎี อธิบายปรากฏการณ์ทางศิลปะในประเด็นที่แตกต่าง เช่น ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ และการสร้างสรรค์งานศิลปะ เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาในศาสตร์อื่น อาทิเช่น การศึกษาแนวคิดของทฤษฎีรับรู้โดยตรง (Direct Registration) ทฤษฎีการรับรู้คอนสตรัคติวิสต์ (Perceptual Constructivism Theory) ทฤษฎีเกสตัลท์ (Gestalt Theory) และทฤษฎีสิ่งเร้า (Arousal Theory) ที่มีความเกี่ยวข้องกับการทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาทฤษฎีทางจิตวิทยาศิลปะให้ความสำคัญต่อประสบการณ์ตรงของมนุษย์กับสิ่งรอบตัว การศึกษาแนวคิดของทฤษฎีรับรู้โดยตรง แสดงให้เห็นว่ามนุษย์เห็นและรับรู้สิ่งรอบตัวโดยไม่จำเป็นต้องคาดเดาหรือตีความ ภาพของวัตถุหรือวัตถุจะมีความเหมือนจริงเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ตรงของบุคคลนั้น แต่ทว่าประสบการณ์เหล่านี้กลับทำให้การรับรู้ของมนุษย์ต่อสิ่งรอบตัวคลาดเคลื่อนไปจากความจริง เนื่องจากมีตัวแปรอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ขนาดของวัตถุในภาพกับตำแหน่งของบุคคล หรือที่เรียกว่าระยะสัมผัสวัตถุ แนวคิดคล้ายกันนี้ถูกอธิบายในทฤษฎีการรับรู้คอนสตรัคติวิสต์ มนุษย์ต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจวัตถุจากประสบการณ์ โดยมีเงื่อนไข

ของการรับรู้และการเข้าใจความหมาย ที่สัมพันธ์แตกต่างกันตามบริบท (ปยุตนรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์, 2561: 56-75, 112-125)

การศึกษาทางจิตวิทยาแสดงให้เห็นว่ามนุษย์รับรู้ความแตกต่าง ความเหมือน และความเชื่อมโยงของสิ่งรอบตัวกับประสบการณ์ ทฤษฎีเกชตลท์อธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ เพื่อให้เข้าใจต่อการสื่อความหมาย โดยอาศัยการรับรู้ส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อย จากนั้นจึงเรียนรู้ส่วนย่อยทีละส่วน และวิเคราะห์วิธีการเรียนรู้ด้วยหลักการที่แตกต่างกัน (ภาพที่ 2) ตัวอย่างเช่น หลักการจัดกลุ่มของการรับรู้สิ่งเร้าใดก็ตามที่มีรูปร่าง ขนาด หรือสี ที่คล้ายคลึงกันหรือกลุ่มประเภทเดียวกัน หลักการรับรู้ของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ใด ที่เกิดขึ้นในเวลาต่อเนื่องกัน อยู่ในเวลาเดียวกันหรืออยู่ใกล้ชิดกัน ส่งผลให้มนุษย์มีแนวโน้มที่จะรับรู้สิ่งเหล่านั้นเป็นหมวดหมู่หรือแบบเดียวกัน และมนุษย์มักพิจารณาสิ่งเร้าที่อยู่ใกล้หรือประชิดกันให้เป็นกลุ่มหรือพวกเดียวกัน หลักการรับรู้ของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งเร้าที่มีทิศทางแนวเดียวกัน และหลักการทำให้ขาดความชัดเจน ไม่ครบถ้วน ให้มีความสมบูรณ์และสื่อความหมายด้วยการคาดเดา รวมไปถึงลำดับของเหตุการณ์ที่จะดำเนินต่อไป (Rooney, 2019: 33-38, 68-73)

ภาพที่ 2 ภาพแสดงตัวอย่างกฎการเรียนรู้ของทฤษฎีเกชตลท์

ที่มาภาพ: Remo Aslak Burkhard. (2005). *Figure 5*. Retrieved July 13, 2021, from https://www.researchgate.net/figure/Gestalt-Principles-present-how-we-perceive-objects-and-groups-of-objects-Proximity_fig5_36382932

ทฤษฎีเกชตลท์เป็นหลักการออกแบบ ที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือสื่อความหมาย และมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของบุคคล เนื่องจากมนุษย์ตอบสนองโดยตรงต่อสิ่งที่รอบตัว ปรากฏการณ์ต่างๆ และให้ความหมายแก่สิ่งเหล่านั้น จากความคุ้นเคยกับสิ่งรอบตัวหรือวัตถุในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่น การคาดเดาระยะห่างและขนาดวัตถุ ที่เกิดจากการเปรียบเทียบวัตถุชนิด

เดียวกันและปรากฏในสิ่งแวดล้อมหรือภาพเดียวกัน รวมทั้งจากประสบการณ์ที่บุคคลเคยเห็นมา นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีสิ่งเร้า ที่ช่วยอธิบายการรับรู้ มนุษย์ตอบสนองโดยตรงต่อสิ่งที่รอบตัวและให้ความหมายแก่สิ่งเหล่านั้น โดยอาศัยประสบการณ์ทางสุนทรียะหรือประสบการณ์ทางศิลปะเดิม แปลความหมายหรือตีความต่อสิ่งเร้าในสภาพแวดล้อมที่แตกต่าง ส่งผลให้บุคคลเกิดการรับรู้และอารมณ์ต่างกันไป (ปุณรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์, 2561: 93-108, 141-143)

การศึกษาทฤษฎีข้างต้นแสดงให้เห็นความเป็นไปของการศึกษาทฤษฎี ที่เชื่อมโยงกับการสร้างสรรค์ทางศิลปะ และสามารถนำมาใช้ในการสนับสนุนแนวคิดและการออกแบบรูปทรง รวมถึงกำหนดเงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อม ที่ให้ผลต่อการเห็น การรับรู้ และการเข้าใจความหมายของวัสดุกับวัตถุในทางศิลปะ ผู้วิจัยศึกษากระบวนการที่ทำให้ผู้ชมเกิดการรู้สึกและอารมณ์ จากแนวคิดและทฤษฎีการศึกษาดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น เทียบเคียงกับกรอบวิธีคิดทางศิลปะของโครงการวิจัย เพื่อหาความเป็นไปได้จากการทดลองเชิงสร้างสรรค์ ตามหลักทฤษฎีศิลปะ สร้างผลลัพธ์ทางการมองเห็น และผลลัพธ์ทางสุนทรียะในงานสร้างสรรค์ศิลปะ

2.1.3 ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพและการตีความทางศิลปะ

ประสบการณ์ล้วนมีความหมายต่อความคิดหรือมุมมองของมนุษย์ ที่มีต่อสิ่งรอบตัว ก่อให้เกิดการตีความและการประเมินคุณค่าความงาม ซึ่งมีความสอดคล้องกับการรับรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล รวมถึงการรับรู้หรือการรู้สึกที่บุคคลสามารถมีส่วนร่วม เพื่อค้นหาความหมายในประสบการณ์ของผู้อื่น และยังสามารถนำมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ตนกำลังตัดสินใจ แบ่งออกเป็น 3 แนวคิดคือ

(1) ประการแรก การรับรู้และประสบการณ์เชิงประจักษ์ก่อให้เกิดมโนทัศน์ มนุษย์มีประสบการณ์ทางสุนทรียะจากการสัมผัสหรือมีประสบการณ์ร่วมกับงานศิลปะ ก่อให้เกิดการรู้สึก การรับรู้ ภาพในความคิด และเกิดการเข้าใจวัตถุทางศิลปะ

(2) ประการที่สอง อารมณ์และความรู้สึก มีความสำคัญต่อการรับรู้ทางสุนทรียะและงานศิลปะ โดยมีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ สถานการณ์ บุคคลหรือวัตถุ และปัจจัยอื่น เช่น แรงจูงใจ ความต้องการ ความจำเป็นตัวกระตุ้นการรับรู้ ส่งผลให้บุคคลมีอารมณ์และความรู้สึกแตกต่างกัน

(3) ประการที่สาม ความสัมพันธ์ระหว่างมโนภาพและจินตนาการ ที่มาจากประสบการณ์ทางสุนทรียะหรือประสบการณ์ทางศิลปะ เมื่อมนุษย์เกิดการรับรู้และความรู้สึกต่องานศิลปะ ก่อให้เกิดความคิดหรือมุมมองที่มีต่อวัตถุหรือสิ่งรอบตัว และช่วยให้บุคคลตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์นั้น (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2559: 72-89, 104-110)

ประสบการณ์ส่งผลให้บุคคลมีอารมณ์และความรู้สึก จินตนาการ และมโนภาพที่แตกต่างกันออกไป เราจึงไม่อาจตัดสินระหว่างสิ่งที่เรารับรู้กับสิ่งที่คนอื่นรับรู้ นั้นจะเหมือนกันได้อย่างไรแน่ชัด หรือแม้กระทั่งการตัดสินสิ่งที่เรารับรู้กับความเป็นจริงของสิ่งรอบตัว เนื่องจากมนุษย์มักอาศัยประสบการณ์เดิม แปลความหมายหรือตีความสิ่งเร้าในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน เมื่อพิจารณาจากความแตกต่างนี้ เราอาจให้ความหมายหรือตีความสิ่งรอบตัว ก่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับมุมมองทั้งของตนเองและผู้อื่น (โบห์ม, 2557: 173, 181-187)

การศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า มนุษย์อธิบายความหมายของประสบการณ์ต่างๆ จากการตีความตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น หรือสถานการณ์การเรียนรู้ว่าเป็นเหตุเป็นผล เพื่อเข้าใจความหมายในประสบการณ์เดิมและเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ของตนเองกับผู้อื่น เปลี่ยนแปลงมุมมองหรือความคิด และแสดงจุดยืนในทัศนะที่แตกต่างไปพร้อมกัน

2.2 กรณีศึกษาศิลปินและงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

งานสร้างสรรค์ทางศิลปะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา การเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์อย่างรวดเร็วก่อให้เกิดวัสดุและเทคนิคมากมาย สื่อและรูปแบบทางศิลปะมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น และมีการนำปรัชญาหรือทฤษฎีมาสนับสนุนแนวความคิด หรือรูปแบบทางความคิดของศิลปินที่มีต่อมนุษย์และสิ่งรอบตัว เพื่อตรวจสอบคุณค่าและความหมาย รวมไปถึงความหมายของงานศิลปะ

2.2.1 กรณีศึกษาศิลปินด้านเนื้อหา

แม้ว่างานศิลปะจะมีรูปแบบและเทคนิควิธีการที่แตกต่างไป อย่างไรก็ตาม แนวคิดและรูปแบบของศิลปะในอดีตก็ยังคงได้รับความนิยมและสืบทอดต่อกันมา ทั้งยังสามารถนำมาใช้วิเคราะห์และเป็นตัวอย่างกรณีศึกษาศิลปินในการสร้างสรรค์งานศิลปะ สื่อในงานสร้างสรรค์ศิลปะไม่ได้มีแค่ภาพวาด ภาพถ่าย และประติมากรรม หรือรูปแบบของสื่อแบบเช่นดั้งเดิม ศิลปินจำนวนหนึ่งเลือกที่จะสังเกตและสร้างความหมายของวัสดุและวัตถุไปพร้อมกับกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ด้วยเหตุนี้ การสร้างสรรค์ทางศิลปะและบริบทแวดล้อมอื่นอีกมากมาย อาทิเช่น ช่วงเวลาที่แตกต่างส่งผลต่อการรับรู้ของมนุษย์ วัตถุอื่นหรือบริบทแวดล้อมรอบตัวผลงาน พื้นที่ว่างหรือพื้นที่แวดล้อม (Martin, 1981: 32-64) ซึ่งล้วนเป็นเงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อมของการเกิดความหมาย และการผันแปรของความหมายทางศิลปะ ก่อให้เกิดการตีความใหม่ เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้ชม

ผู้วิจัยเลือกศึกษาศิลปินและงานศิลปะที่เอื้อต่อแนวคิดและการตัดสินใจเลือกใช้วัสดุและสื่อ รวมไปถึงการใช้เทคนิคอย่างเหมาะสม เพื่อศึกษาเงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อม ที่ก่อให้เกิดความหมายและการผันแปรของความหมายทางศิลปะ แบ่งตามหัวข้อการศึกษา ดังต่อไปนี้

2.2.1.2 ภาพกับวัตถุ จากกรณีศึกษาศิลปิน วิจา เซลมินส์ (Vija Celmins) พิสูจน์ข้อแตกต่างระหว่างวัตถุและวัตถุทางศิลปะ กระตุ้นการคิดและประสบการณ์การรับรู้

2.2.1.3 วัตถุ คำและความหมาย จากกรณีศึกษาศิลปิน เรเน่ มากริตต์ (René Magritte) โจเซฟ โคซุต (Joseph Kosuth) และไมเคิล แครกมาร์ติน (Michael Craig-Martin) ตั้งคำถามต่อความเข้าใจในงานศิลปะ

2.2.1.1 วัสดุกับวัตถุทางศิลปะ จากกรณีศึกษาศิลปิน โทนี แครก (Tony Cragg) และซาราห์ ซี (Sarah Sze) พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นวัสดุวัตถุของสิ่งรอบตัว และงานศิลปะ

2.2.1.2 ภาพกับวัตถุ

การสร้างรูปและความหมายผ่านภาพแทนหรือตัวแทนวัตถุในงานศิลปะ สร้างภาพลวงของความจริงที่เกิดขึ้น ศิลปินเลือกใช้วิธีในการนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับวัตถุ ที่ต่างออกไป

เมื่อวิทยาศาสตร์เข้ามาแทนที่ ภาพเขียนก็ได้เปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้เกิดกระบวนการถ่ายภาพ แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาพถ่ายกับโลกแห่งความจริง สร้างแนวคิดเกี่ยวกับภาพและการมองเห็น และความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสิ่งที่ถูกบันทึก อาทิเช่น สถานที่ ผู้คน และเหตุการณ์ ซึ่งเป็นข้อแตกต่างระหว่างความจริงหรือข้อเท็จจริง และตัวแทนของสิ่งที่ถูกนำเสนอในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ดังกล่าวยังมีความสอดคล้องกับงานวาดเส้น งานจิตรกรรม หรือภาพพิมพ์ (Howells and Negreiros, 2012: 34-48, 183-200)

วิจา เซลมินส์

การสังเกตและพินิจพิเคราะห์รูปร่าง สี หรือลักษณะพื้นผิวของสิ่งรอบตัวที่แตกต่างกันอย่างละเอียดถี่ถ้วนทำให้วิจา เซลมินส์ ศิลปินร่วมสมัยชาวอเมริกัน ถ่ายทอดลักษณะกายภาพของสิ่งรอบตัวได้อย่างสมจริง เซลมินส์มักใช้การวาดเส้นเป็นหลักในการสร้างภาพ เธอใส่ใจกับรายละเอียดในภาพถ่ายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นมหาสมุทร ท้องฟ้า ยามค่ำคืน และทะเลทราย และคัดลอกสิ่งเหล่านั้นลงบนแผ่นกระดาษพื้นผิวเรียบ ดังเช่นในผลงาน *Ocean* ปีค.ศ. 1975 (ภาพที่ 3 ซ้าย) ที่ว่างและความลึกถูกสร้างขึ้นบนภาพเขียนโทนสีเทาที่ดูราวกับภาพถ่ายถูกปรับโทนสี โดยมีบางส่วนมาจากข้อเท็จจริงของภาพถ่ายและภาพที่ศิลปินเขียน (Tate, 2021)

ศิลปินไม่เพียงนำเสนอผลงานในรูปแบบของงานวาดเส้นเพียงอย่างเดียว เธอถ่ายทอดลักษณะกายภาพของก้อนหินได้อย่างสมจริง เซลมินส์ค้นพบสิ่งที่เรียกว่าเจตจำนงของสิ่งรอบตัว ก้อนหินเป็นวัตถุที่น่าอัศจรรย์ ขวนหลงไหล มีรูปร่าง สี และพื้นผิวที่ต่างกันไป ดังจะเห็นได้ในผลงาน *To Fix the Image in Memory* ปีค.ศ. 1977-1982 (ภาพที่ 3 ขวา) ก้อนหินจำนวน 11 ก้อน ถูกถอดแบบและหล่อด้วยสำริด และระบายสีลงบนพื้นผิวของวัสดุ แสดงให้เห็นข้อแตกต่างของความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุจริงกับวัตถุเสมือนจริง และความคิดกับวัตถุทางศิลปะ ทำทนายประสบการณ์รับรู้ของผู้ชมอย่างแท้จริง เชื่อเชิญให้ผู้ชมพิจารณาข้อแตกต่างระหว่างวัตถุจริงและวัตถุที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ (Genetologic Research, 2007)

เทคโนโลยีทำให้สิ่งหนึ่งในโลกธรรมชาติมีคู่แข่ง สร้างความเป็นไปได้ทางสุนทรียะและความหมายใหม่แก่วัตถุในผลงานของเซลมินส์ ความหมายที่เกิดขึ้นจะยังคงผกผันอยู่เสมอ และเป็นข้อพิสูจน์ที่แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ไม่สามารถตัดสินความหมายของวัตถุทางศิลปะจากการรับรู้ได้เพียงอย่างเดียว แต่หมายรวมไปถึงความสนใจ การคิด หรือประสบการณ์รับรู้ ที่ถูกนำมาใช้ตีความในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ภาพที่ 3 ภาพแสดงตัวอย่างผลงานของวีจา เซลมินส์

ผลงาน *Ocean* ปีค.ศ. 1975 (ภาพซ้าย) และ

ผลงาน *To Fix the Image in Memory* ปีค.ศ. 1977-1982 (ภาพขวา)

ที่มาภาพซ้าย: Manchester, E. (2005) *Vija Celmins*. Retrieved October 15, 2017, from <http://www.tate.org.uk/art/artworks/celmins-ocean-p78336>

ที่มาภาพขวา: Straine, S. (2010). *Dust and Doubt: The Deserts and Galaxies of Vija Celmins*. Retrieved October 7, 2017, from <https://www.tate.org.uk/research/tate-papers/14/dust-and-doubt-the-deserts-and-galaxies-of-vija-celmins>

2.2.1.3 วัตถุ คำและความหมาย

งานศิลปะเกิดขึ้นพร้อมกับกระบวนการสร้างสรรค์ รูปแบบของผลงานขยายตัวมากขึ้น ก่อให้เกิดคำถามต่อการเข้าใจ และความหมายที่ถูกซ่อนอยู่ในภาษาทางศิลปะ รูปและความหมายทางศิลปะแปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ศิลปินจำนวนหนึ่งเริ่มตั้งคำถามต่อสถานะของงานสร้างสรรค์ นำไปสู่ข้อถกเถียงกันในเรื่องของภาษา และการเกิดคุณค่าของความหมายทางศิลปะ

เรเน่ มากิริตต์

สิ่งรอบตัวถูกแสดงผ่านคำพูดและภาษา โดยไม่จำเป็นจะต้องสัมพันธ์กับวัตถุ ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษาผลงานของเรเน่ มากิริตต์ จิตรกรชาวเบลเยียม มากิริตต์สร้างสรรค์ผลงานแนวเหมือนจริง เปิดประสบการณ์รับรู้ของผู้ชม ที่มีกฏกติกรอบด้วยคำจำกัดความและความหมาย ศิลปินไม่ได้พยายามเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างรูปและความหมาย แต่กลับสร้างความคลุมเครือ โดยใช้ภาพและความหมายที่ไม่สัมพันธ์หรือมีความเกี่ยวเนื่องกัน สร้างรูปและความหมายและความเข้าใจวัตถุใหม่ในงานศิลปะ

มากิริตต์อธิบายรายละเอียดความสัมพันธ์ระหว่างรูปและความหมาย ที่แตกต่างกันไปในแต่ละรูป ยกตัวอย่างเช่นผลงาน *Les mots et les images (Words and Image)* ปีค.ศ. 1929 (ภาพที่ 4) ดังเช่นรูปที่ 1 เมื่อวัตถุไม่สัมพันธ์กับชื่อที่ถูกกำหนดขึ้น รูปที่ 2 เราสามารถเข้าใจวัตถุโดยไม่ต้องมีชื่อกำกับ รูปที่ 3 คำหรือชื่อเรียกทำให้เรานึกถึงวัตถุ รูปที่ 4 และ 5 การกำกับชื่อและภาพของวัตถุ ส่งผลต่อความเข้าใจ รูปที่ 6 คำหรือชื่อเรียกสามารถแทนความเข้าใจที่เรามีต่อวัตถุนั้นๆ รูปที่ 7 ภาพสามารถแทนที่คำในประโยค รูปที่ 8 วัตถุหนึ่งสามารถทำให้เรานึกถึงวัตถุอื่น รูปที่ 9 สิ่งรอบตัวนำไปสู่การคิด และถือเป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับภาพที่นำเสนอ รูปที่ 10 คำเป็นตัวกำหนดความแตกต่างระหว่างวัตถุ ทำให้วัตถุหนึ่งสามารถแยกออกจากวัตถุอื่นได้ รูปที่ 11-13 คำมีส่วนเกี่ยวข้องกับภาพ ทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกัน เปลี่ยนภาพและความหมายของวัตถุ รูปที่ 14 วัตถุจริงไม่สามารถแทนหรือสื่อความหมายออกมาด้วยภาพและคำ รูปที่ 15 เส้นรอบนอกของวัตถุในภาพ มีความสัมพันธ์ต่อเนื่อกับสิ่งอื่น รูปที่ 16 รูปร่างที่คลุมเครือ จำเป็นต้องมีความหมายที่ชัดเจน รูปที่ 17 บ่อยครั้งคำที่เขียนในภาพเป็นตัวกำหนดความเข้าใจที่มีต่อวัตถุกับภาพของวัตถุที่คลุมเครือ รูปที่ 18 คำที่เขียนอาจตรงกันข้ามกับตัววัตถุ (Torczyner, 1979: 68)

จากตัวอย่างผลงานของมากิริตต์ข้างต้น แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างรูปและความหมายในผลงาน ด้วยเงื่อนไขที่แตกต่างไปในแต่ละบริบท แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพ คำ และความหมาย ที่ตรงกันหรือเกี่ยวเนื่องกัน หรือถูกสลับสับเปลี่ยนไป กระตุ้นความเข้าใจของผู้ชม

ภาพที่ 4 ผลงาน *Les mots et les images (Words and Image)* ปีค.ศ. 1929 ของเรเน่ มากิริตต์
ที่มาภาพ: Jahsonic's Microblog. (2014). *Words and Images*. Retrieved March 17, 2021,
from <https://jahsonic.tumblr.com/post/102173253216/words-and-images-les-mots-et-les-images-1929>

โจเซฟ โคซุต

รูปแบบของสื่อที่แตกต่างกันให้ความหมายทางศิลปะใหม่ โดยมีภาษาเป็นกรอบความคิด และเป็นตัวส่งผ่านความคิดในผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะของโจเซฟ โคซุต ศิลปินผู้ริเริ่มศิลปะแนวความคิด โคซุตเลือกใช้วัตถุ ภาพถ่ายของวัตถุ และสำเนาภาพถ่ายวัตถุ เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างภาพ คำ และความหมายที่เกี่ยวข้องกับวัตถุและสิ่งที่ถูกอธิบาย โดยไม่ได้พยายามสื่อความหมายหรือสร้างภาพด้วยคำพูด (The Art Story, 2021)

ศิลปินใช้วิธีการสร้างตัวแทนบริบทของวัตถุในรูปแบบของสื่อที่แตกต่าง เช่น การเลือกใช้คำ วัตถุจริง และภาพถ่าย เพื่ออ้างอิงวัตถุและอธิบายตามคำจำกัดความของวัตถุในพจนานุกรม ดังเช่นผลงาน *One and Three Chairs* ปีค.ศ. 1965 (ภาพที่ 5) ความคิดเกี่ยวกับวัตถุ ถูกถ่ายทอดผ่านงานสร้างสรรค์ทางศิลปะของโคซุต เพื่อตรวจสอบการรับรู้ต่อวัตถุผ่านการกล่าวซ้ำ 3 ครั้ง โดยใช้วิธีการนำเสนอ 3 รูปแบบที่จะทำให้ผู้ชมเข้าใจ (Moma, 2017) แสดงให้เห็นว่าภาษามีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความหมายและความคิด ส่งผลต่อการรับรู้และการเข้าใจวัตถุ รวมถึงวัตถุทางศิลปะ

ภาพที่ 5 ผลงาน *One and Three Chairs* ปีค.ศ. 1965 ของโจเซฟ โคซูต

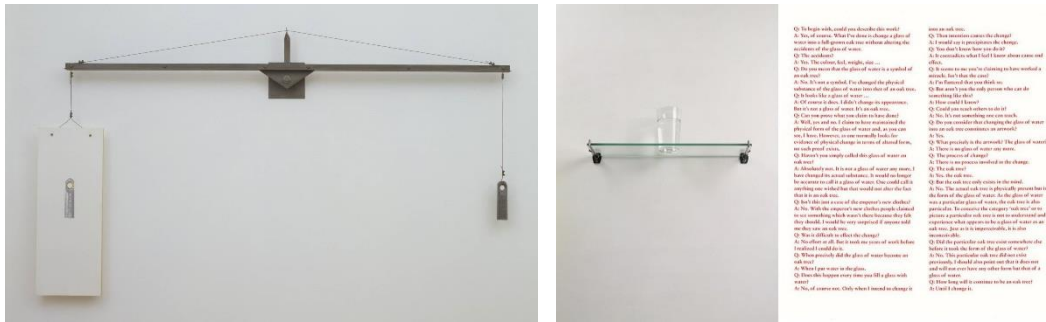
ที่มาภาพ: Moma. (2017). *Joseph Kosuth*. Retrieved October 28, 2017, from <https://www.moma.org/collection/works/81435>

ไมเคิล เครกมาร์ติน

ความคิดและภาษาเป็นปัจจัยและเงื่อนไขสำคัญของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ศิลปินเลือกสื่อและวิธีการนำเสนอที่ต่างกัน ดังเช่นกรณีศึกษาศิลปินไมเคิล เครกมาร์ติน ศิลปินใช้สิ่งของในชีวิตประจำวันเป็นหลัก และนำเสนอในรูปแบบของสื่อหลากหลาย เช่น ภาพวาด ประติมากรรม งานวาดเส้น ภาพพิมพ์ และภาพเคลื่อนไหว เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุและภาพ (Tate, 2004) ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุและภาพถูกตรวจสอบซ้ำ ด้วยวิธีการเทียบเคียงวัตถุกับภาพของวัตถุอย่างตรงไปตรงมา ภาพทำหน้าที่เป็นตัวแทนของวัตถุ ดังจะเห็นได้ในผลงาน *Six Foot Balance with Four Pounds of Paper* ปีค.ศ. 1970 (ภาพที่ 6 ซ้าย) แสดงความแตกต่างระหว่างของสิ่งของ ที่มีรูปลักษณะเหมือนกัน (Manchester, 2003)

การสร้างความหมายผ่านภาษาและวัตถุเป็นแกนหลักสำคัญในงานสร้างสรรค์ของศิลปิน เครกมาร์ตินใช้บทความเป็นสื่อกลาง สร้างความตึงเครียดระหว่างวัตถุ การเป็นตัวแทน และภาษาหรือข้อความจากบทสนทนาทถามตอบระหว่างผู้สัมภาษณ์และศิลปิน ที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุที่ศิลปินเลือกนำเสนอ ในบทความบรรยายถึงลักษณะกายภาพของวัตถุ ซึ่งไม่ตรงกับรูปลักษณะของวัตถุด้านข้างในผลงาน *An Oak Tree* ปีค.ศ. 1973 (ภาพที่ 6 ขวา) บทสนทนา กลายเป็นกรอบความคิด ในขณะที่ภาพของวัตถุที่ถูกอธิบายในบทความสร้างมโนทัศน์ใหม่ กระตุ้นการรับรู้ของผู้ชม (Wikipedia, 2017)

ตัวอย่างกรณีศึกษาผลงานสร้างสรรค์ของเครกมาร์ตินข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความย้อนแย้งระหว่างวัตถุ การเป็นตัวแทนหรือภาพแทนวัตถุ หรือแม้กระทั่งภาษาเอง ที่กลับกลายเป็นกรอบจำกัดความคิดของผู้ชมต่อวัตถุหรือสิ่งรอบตัว

ภาพที่ 6 ภาพแสดงตัวอย่างผลงานของไมเคิล เครกมาร์ติน

ผลงาน *Six Foot Balance with Four Pounds of Paper* ปีค.ศ. 1970 (ภาพซ้าย)

และผลงาน *An Oak Tree* ปีค.ศ. 1973 (ภาพขวา)

ที่มาภาพซ้าย: Manchester, E. (2003). *Michael Craig-Martin*. Retrieved October 28, 2017, from <http://www.tate.org.uk/art/artworks/craig-martin-six-foot-balance-with-four-pounds-of-paper-t07975>

ที่มาภาพขวา: Sorrell, H. (2017). *Michael Craig-Martin*. Retrieved October 28, 2017, from <http://www.michaelcraigmartin.co.uk/work-index/#/early-work/>

2.2.1.1 วัสดุกับวัตถุทางศิลปะ

วัสดุหรือวัตถุในชีวิตประจำวันถูกนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในผลงานศิลปะ โลกของวัสดุถูกนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ และมีพัฒนาการเรื่อยมาตลอดช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ วัสดุจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างมากในงานประติมากรรม ศิลปินจำนวนหนึ่งสำรวจและทดสอบคุณสมบัติของวัสดุ เพื่อหาความเป็นไปได้ของการออกแบบรูปทรงและเทคนิคในงานสร้างสรรค์ สร้างรูปจากวัสดุและวัตถุในชีวิตประจำวันได้อย่างน่าสนใจ

โทนี่ แครก

มุมมองหรือความคิดที่โดดเด่นของโทนี่ แครก หนึ่งในตัวอย่างกรณีศึกษา ศิลปินร่วมสมัย แครกเลือกใช้วัสดุธรรมชาติและวัสดุอุตสาหกรรม คุณสมบัติที่แตกต่างกันของวัสดุ ทำให้ศิลปินเกิดความคิดเกี่ยวกับวิธีการสร้างรูปทรง แครกมองว่าการสร้างสรรค์ทางศิลปะเป็นการศึกษารูปแบบของวัสดุ ก่อให้เกิดการคิดและกระตุ้นอารมณ์ของผู้ชม (Konsthall, 2020) ศิลปินค้นหาและพยายามอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับโลกของวัสดุและวัตถุอย่างต่อเนื่อง โดยจำแนกและจัดกลุ่มวัตถุจากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของวัสดุและวัตถุเหล่านั้น และสำรวจความเป็นไปได้ของการแปรเปลี่ยนวัตถุที่คุ้นเคยในรูปแบบของงานสร้างสรรค์ เช่น การจัดเรียง

วัตถุ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุหนึ่งกับวัตถุที่อยู่ข้างเคียง สร้างภาษาทางศิลปะและความหมายใหม่ (Lisson Gallery, 2021)

ผลงานของแครกมักประกอบไปด้วยวัตถุหลายชิ้น จัดเรียงเป็นรูปภาพขนาดใหญ่ จากแนวความคิดการเรียงตัวกันของอนุภาคในทางฟิสิกส์ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างชิ้นส่วนของวัตถุหนึ่งกับชิ้นส่วนของวัตถุทั้งหมด แครกแยกวัตถุสีดำ สีขาว สีเงิน สิ่งพิมพ์ และวัตถุซ้ำซ้อน เช่น ช้อนไอศกรีม โดยวัตถุที่เหลือทั้งหมดถูกจัดวางกระจายเท่าๆ กันในรูปแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตามลำดับโดยประมาณตามสเปกตรัมของนิวตัน (Arts Council Collection, 2021) ดังจะเห็นได้ในผลงาน *New Stones, Newton's Tones* ปีค.ศ. 1978 (ภาพที่ 7 ซ้าย) สร้างรูปแบบและความหมายใหม่แก่วัตถุไปพร้อมกับกระบวนการสร้างสรรค์ เป็นสื่อกลางระหว่างศิลปิน ตัวงานและผู้ชม ก่อให้เกิดความรู้สึก ความคิด จินตนาการ ความทรงจำและประสบการณ์ของผู้ชมร่วมกับวัสดุและวัตถุในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ภาพที่ 7 ภาพแสดงตัวอย่างผลงานของโทนี่ แครก

ผลงาน *New Stones, Newton's Tones* ปีค.ศ. 1978 (ภาพซ้าย) และ

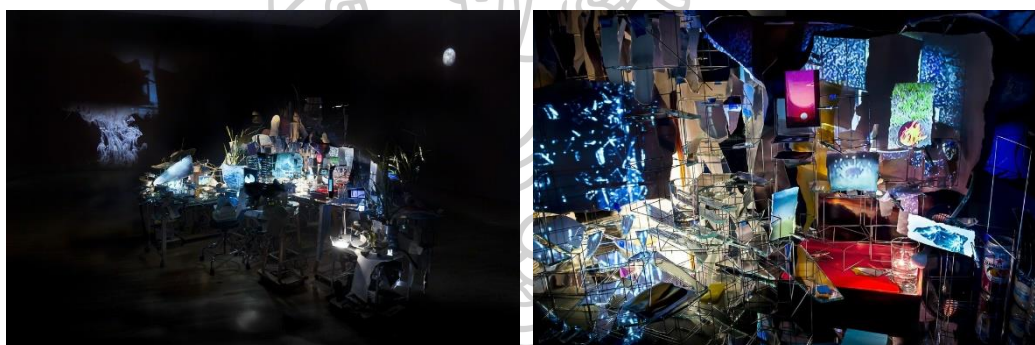
ผลงาน *Comulus* ปีค.ศ. 1998 (ภาพขวา)

ที่มาภาพ: Lisson Gallery. (2021). *Tony Cragg*. Retrieved June 2, 2021, from <https://www.lissongallery.com/artists/tony-cragg/artworks>

ซาร่าห์ ซี

การสร้างสรรค์ผสมผสานรูปแบบของสื่อที่หลากหลายหลากในปัจจุบัน เปลี่ยนขนบดั้งเดิมในงานประติมากรรมของซาร่าห์ ซี ศิลปินเก็บรวบรวมวัสดุและจัดหมวดหมู่วัตถุในชีวิตประจำวัน อาทิเช่น วัตถุสำเร็จรูป รูปถ่าย นำมาจัดเรียงองค์ประกอบเชื่อมโยงกับพื้นที่แวดล้อม

และพื้นที่ว่าง สร้างการรับรู้ที่ต่างไปในผลงานแต่ละชิ้น ผลงานของเธอมีลักษณะการติดตั้งที่ค่อนข้างซับซ้อน ซีไม่ได้ทำงานตามลำดับความคิดที่สามารถวัดและบันทึกได้ เธอสำรวจเวลา ภาพ และประสบการณ์ในชีวิตประจำวันที่แปรเปลี่ยนไปทุกวินาที ดูเหมือนว่าผลงานของเธอกำลังอยู่ในช่วงระหว่างดำเนินการก่อสร้างหรือรื้อถอน รวากับซีเฟิ่งก้าวออกจากห้อง ดังเช่นในผลงาน *Timekeeper* (ภาพที่ 8) ประติมากรรมของซีถูกรวมเข้าเป็นหนึ่งกับพื้นที่ ส่งผลต่อการรับรู้ที่ไม่สามารถคาดเดาได้ (Tanya Bonakdar Gallery, 2020b) เมื่อผู้ชมเริ่มมีบทบาทสัมพันธ์กับตัวงาน ผู้ชมก็จะเห็นว่าตนนั้นไม่ได้สัมผัสเพียงแค่วัตถุที่อยู่ตรงหน้า แต่หมายรวมไปถึงพื้นที่แวดล้อมและประสบการณ์ของผู้ชม เมื่อผู้ชมเริ่มเข้าไปมีส่วนร่วมในตัวงาน ผู้ชมจะต้องให้ความสำคัญกับวัตถุใดวัตถุหนึ่งในพื้นที่ที่ตนได้นั้น ก็จะมุ่งความสนใจไปที่วัตถุที่แวดล้อม วัตถุแวดล้อมส่งผลให้ความหมายของวัตถุเปลี่ยนไป ความหมายในงานศิลปะถูกสร้างขึ้นเมื่อทุกอย่างรวมกันเป็นหนึ่ง เมื่อผู้ชมพยายามทำความเข้าใจความหมายของวัตถุตรงหน้าที่ละส่วน ความหมายของวัตถุนั้นก็ดูเหมือนว่าจะสร้างความสับสนให้ผู้ชม

ภาพที่ 8 ผลงาน *Timekeeper* ของซาร่าห์ ซี

ที่มาภาพ: Copenhagen Contemporary. (2017). *Sarah Sze: Timekeeper*. Retrieved May 21, 2020, from <https://www.artsy.net/show/copenhagen-contemporary-sarah-sze-timekeeper>

ตัวอย่างผลงานกรณีศึกษาศิลปินด้านเนื้อหาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความหมายของศิลปะที่เปิดกว้าง งานศิลปะเป็นสื่อกลางของการรับรู้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับศิลปิน ผู้ชม บริบทแวดล้อม หมายรวมไปถึงสถานที่และเวลา กรณีศึกษาศิลปินและงานสร้างสรรค์ทางศิลปะเป็นส่วนสำคัญของการศึกษานอกจากแนวคิดทางศิลปะจากกรณีศึกษาศิลปินด้านเนื้อหาข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยยังศึกษาพัฒนาการและการสร้างสรรค์ศิลปะจากแก้ว ที่จะอธิบายในลำดับถัดไป โดยเลือกศึกษาศิลปินและงานศิลปะที่เอื้อต่อแนวคิดและการเลือกใช้แก้ว รวมไปถึงการใช้สื่อและเทคนิคในงานแก้ว ที่สามารถนำมาใช้วิเคราะห์เป็นตัวอย่างกรณีศึกษาศิลปินในการสร้างสรรค์งานศิลปะ

2.3 พัฒนาการและการสร้างสรรค์งานศิลปะจากแก้ว

พัฒนาการของวัสดุแก้วเชื่อมโยงกับการสร้างสรรค์ การสร้างสรรค์ทำให้แก้วกลายเป็นวัสดุทางศิลปะ สร้างประสบการณ์ใหม่ ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางสุนทรีย์และประสบการณ์ทางศิลปะของบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยและเงื่อนไขของการผันแปรความหมายของวัตถุและงานศิลปะ ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อการศึกษา ดังนี้

- 2.3.1 วัสดุแก้วและเทคนิค
- 2.3.2 แก้วในงานสร้างสรรค์
- 2.3.3 กรณีศึกษาศิลปินและงานสร้างสรรค์ทางศิลปะแก้ว

2.3.1 วัสดุแก้วและเทคนิค

การค้นพบแก้วของมนุษย์เกิดขึ้นตามบันทึกเรื่องราวของพลินี (Pliny, ปีค.ศ. 23-79) ในขณะที่ลูกเรือบรรทุกสินค้าเทียบท่าบริเวณชายฝั่งเลบานอน เพื่อปรุงอาหาร ความล้มเหลวที่จะหาหินที่เหมาะสมสำหรับวางหม้อตั้งเตา ทำให้ลูกเรือต้องใช้แร่ไนตรอน (Natron) จากเรือบรรทุกสินค้า ความร้อนจากกองไฟหลอมละลายแร่ไนตรอนผสมกับทรายบนชายหาด เกิดเป็นของเหลวที่เรียกว่า “แก้ว” ไหลออกมา นับเป็นการค้นพบแก้วครั้งแรกของมนุษย์ อย่างไรก็ตาม เรายังสามารถค้นพบแก้วในปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ (ภาพที่ 9) ทั้งบนพื้นผิวและใต้พื้นผิวโลก เช่น การปะทุของภูเขาไฟ สายฟ้าที่ผ่าลงสู่ทะเลทรายและหาดทราย อุบัติเหตุที่ตกลงมาบนพื้นผิวโลกและทะเล และฟองน้ำทะเลและสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กที่อาศัยอยู่ในน้ำ ซึ่งล้วนเป็นต้นกำเนิดของแก้ว (Corning Museum of Glass, 2020b)

ภาพที่ 9 ภาพแสดงตัวอย่างแก้วในปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

ที่มาภาพซ้าย: Corning Museum of Glass. (2020). *Libyan Desert Glass*. Retrieved May 5, 2020, from <https://www.cmog.org/artwork/libyan-desert-glass>

ที่มาภาพขวา: Corning Museum of Glass. (2020). *2 Chunks of Obsidian*. Retrieved May 5, 2020, from <https://www.cmog.org/artwork/2-chunks-obsidian>

แม้จะไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่ามนุษย์เริ่มทำเครื่องแก้วตั้งแต่เมื่อใด แต่ก็เป็นไปได้ว่า มนุษย์รู้จักการทำแก้วมานานมากกว่า 4,000 ปี ก่อนที่จะมีการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคนิค ที่เกี่ยวข้องกับงานแก้วในประวัติศาสตร์ หลักฐานทางโบราณคดีแสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนของ ระบบอุตสาหกรรมการผลิตงานแก้ว เช่น การค้นพบชิ้นส่วนของแม่พิมพ์ที่แตกหัก ชิ้นส่วนของแจกัน ชิ้นส่วนของแท่งแก้ว ลูกปัดหรือก้อนแก้วในเมโสโปเตเมียและอียิปต์ แสดงให้เห็นถึงความเฉลียวฉลาด ของช่างแก้วรุ่นก่อนหน้า ที่สามารถออกแบบและตกแต่งภาชนะ เครื่องประดับ และประติมากรรม หลากหลายรูปแบบ (Whitehouse, 2012: 7-17, 31-32) นอกจากนี้ เรายังสามารถศึกษาความเป็นมา ของแก้วได้จากหลักฐานทางโบราณคดี เช่น การค้นพบแผ่นจารึกในช่วงสมัยเมโสโปเตเมีย แสดงให้ เห็นข้อมูลแก้วสีและการอบเคลือบสีในช่วงก่อนศตวรรษที่ 17 เป็นต้น เทคโนโลยีถูกนำมาใช้ในการ ตรวจสอบหลักฐาน แสดงให้เห็นว่าวัตถุจากแก้วสร้างอย่างไรในอดีต จากร่องรอยมากมาย เช่น เครื่องหมายจางๆ หรือรอยตะเข็บที่หลงเหลือจากการเป่าแก้วลงในแม่พิมพ์ที่ยังคงหลงเหลืออยู่ (Newton and Davison, 1989: 10)

รูปทรงและเทคนิคการตกแต่งงานแก้วถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การผลิตงานแก้วต้อง ใช้ความรู้ในการเลือกสารประกอบที่แตกต่างกันและความรู้ด้านเทคนิคอย่างพิถีพิถัน ดังจะเห็นได้ จากวิธีการเพิ่มเนื้อแก้วสีเดียวกันหรือมากกว่าหนึ่งสี เพื่อเพิ่มความหนาที่เลขนสร้างภาชนะของ ช่างแก้ว และตัดรูปทรงส่วนของแก้วสีขาวที่ด้านบนออกตามรูปทรงที่ได้ออกแบบไว้ (Cameo Glass) หลังจากทำการอบคลายเครียดแก้ว (Annealing) และดูเหมือนว่าช่างแก้วจะใช้เทคนิคที่ คล้ายกันนี้ตกแต่งรูปทรงภาชนะ แสดงให้เห็นร่องรอยการตัดชั้นสีของแก้วออก หลงเหลือเพียง ลวดลายบนตัวงานชิ้นแก้วที่เปราะบาง หรือแม้กระทั่งการอบเคลือบสี (Enamel) และการปิดทอง (Gilding) ให้สีมันสดใส ทำให้งานแก้วยังคงไว้ซึ่งคุณค่าและเทคนิคที่มีเอกลักษณ์ตามช่วงเวลา ที่ต่างกันไป (Corning Museum of Glass, 2020c) ทั้งยังมีเทคนิคตกแต่งหรือสร้างลวดลายบน พื้นผิวภาชนะ หลังจากช่างแก้วนำชิ้นงานไปอบคลายเครียด เพื่อทำให้แก้วเย็นตัวลง อาทิเช่น แกะสลัก (Engraving) ตัดหรือขีด (Cutting or Etching) หรือการระบายสี (Painting) ซึ่งมีด้วยกันอยู่ หลายวิธีในปัจจุบัน

2.3.2 แก้วในงานสร้างสรรค์

แก้วได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในโลกตะวันตก มีประโยชน์หลากหลายและถูกใช้ งานอย่างแพร่หลาย ทั้งในงานแก้วขนาดเล็กและอุตสาหกรรมแก้วขนาดใหญ่ แก้วถูกนำมาผลิตเป็น วัตถุใช้งานทั่วไป อาทิเช่น กระจกใส กระจกเงา ขวด โคมไฟ หรืองานแก้วในรูปแบบอื่นๆ ที่ผลิตขึ้นจาก การเป่าและการกดทับแก้ว ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตกแต่งในงานแก้วขนาดเล็ก แก้วเป็น สื่อที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ได้รับความนิยมและแผ่ขยายในวงการ

ศิลปะ พัฒนาการของงานแก้วได้รับอิทธิพลอย่างมากจากการรวมกลุ่มของนักออกแบบและช่างฝีมือ ศิลปินค้นหาเทคนิคและความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ใหม่ แก้วได้รับความสนใจควบคู่ไปกับ พัฒนาการของศิลปะร่วมสมัยในระยะเวลาต่อมา (Vanderstukken, 2016: 13-17, 28-42, 59-63)

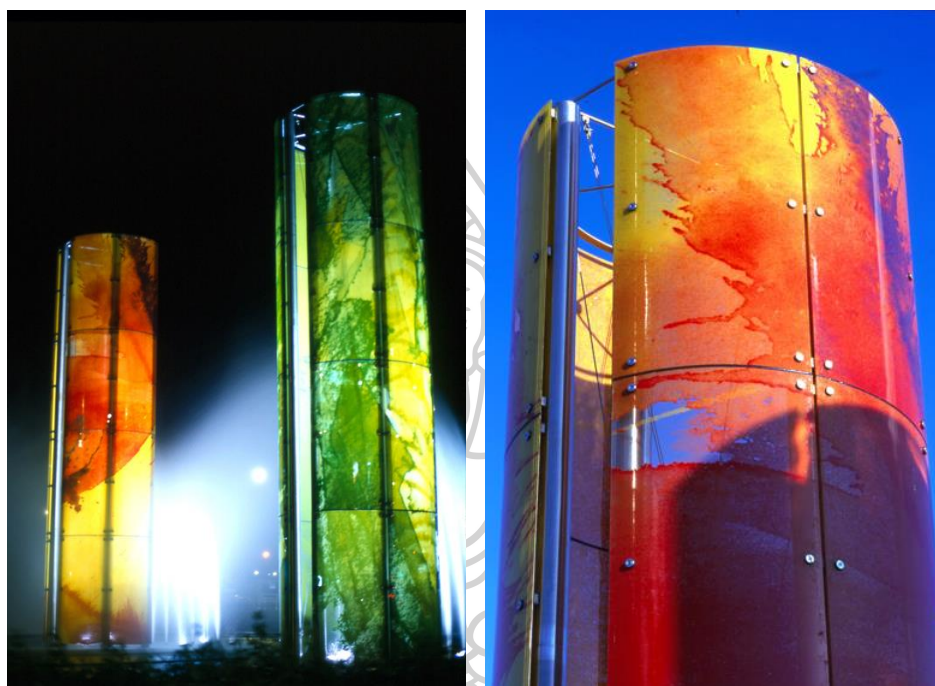
การสำรวจประวัติศาสตร์งานแก้วและความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมแสดงให้เห็นถึงมุมมองของนักออกแบบและศิลปินที่เปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัด แก้วถูกใช้ในงานออกแบบและเป็นสื่อสำหรับงานศิลปะไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าวัสดุอื่น ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีถูกนำมาใช้ในการปรับปรุงคุณสมบัติของแก้วอย่างต่อเนื่อง เทคนิคงานแก้วในประวัติศาสตร์ได้รับการฟื้นฟูและทดลองด้วยวิธีการใหม่ นักออกแบบใช้แก้วสำหรับออกแบบงานเชิงพาณิชย์ ในรูปแบบที่มีจำนวนจำกัด ในขณะที่ศิลปินสำรวจวิธีการใหม่และเลือกใช้คุณสมบัติของแก้วที่เป็นเอกลักษณ์เป็นสื่อในงานสร้างสรรค์ (Corning Museum of Glass, 2020d) ดังเช่นการศึกษาความเป็นไปได้ของวัสดุ และเทคนิคในงานแก้ว สร้างรูปแบบของภาชนะที่ต่างไปจากอดีตในผลงานของเอมิล กาล่ (Emile Galle) นักออกแบบชาวฝรั่งเศส กาล่ใช้เทคนิคในงานแก้วที่หลากหลาย อาทิเช่น วิธีการเคลือบสีลงบนเนื้อแก้ว หรือการสร้างลายนูนเพิ่มผิวชิ้นงานให้หนาขึ้น สร้างรูปแบบภาชนะ คล้ายงานประติมากรรมขนาดเล็ก (ภาพที่ 10)

ภาพที่ 10 ผลงาน *Marquetry Vase* ปีค.ศ. 1903 ของเอมิล กาล่

ที่มาภาพ: Corning Museum of Glass. (2020). *Les Pins (Pines)*. Retrieved May 1, 2020, from <https://www.cmog.org/artwork/les-pins-pines>

คุณสมบัติของวัสดุส่งผลให้เทคนิคในงานแก้วมีความหลากหลายอย่างไม่น่าเชื่อ
 บพบาทแก้วในงานศิลปะและการพิมพ์ภาพเริ่มเด่นชัดอย่างมากในงานสถาปัตยกรรมแก้วร่วมสมัย
 (Architectural Glass) แสดงให้เห็นความเป็นไปได้ด้านเทคนิคและการสร้างงานแก้วขนาดใหญ่
 (ภาพที่ 11) ไปจนถึงการเลือกใช้แก้วร่วมกับวัสดุ วัสดุ หรือเทคนิคอื่นในรูปแบบของสื่อที่หลากหลาย
 อาทิเช่น วัสดุ ภาพ วิดีโอ สร้างรูปและความหมายในทางศิลปะที่ต่างกัน

ภาพที่ 11 ผลงาน *Glass Towers & Fountains Bute Square Cardiff Bay* ของ Amber Hiscott และ
 David Pearl

ที่มาภาพ: Amber + Pearl. (2020). *Glass Towers & Fountains Bute Square Cardiff Bay*.
 Retrieved May 17, 2020, from <https://www.amberhiscott.com/page005.html>

2.3.3 กรณีศึกษาศิลปินและงานสร้างสรรค์ทางศิลปะแก้ว

แก้วมีบทบาทเด่นชัดควบคู่ไปกับพัฒนาการของศิลปะสมัยใหม่ ในช่วงปลายศตวรรษ
 ที่ 19 และถูกนำมาใช้ในงานสร้างสรรค์และแผ่ขยายในวงการศิลปะที่เปิดกว้างในปัจจุบัน การศึกษา
 ประวัติศาสตร์เป็นเครื่องย้ำเตือนว่าเหตุใด “แก้ว” จึงเป็นวัสดุที่มีความสำคัญ และเป็นวัสดุพื้นฐานใน
 งานอุตสาหกรรมและงานศิลปะ

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลกรณีศึกษาศิลปินและงานสร้างสรรค์ศิลปะแก้ว แบ่งตามหัวข้อ
 การศึกษา ดังนี้

2.3.3.1 คุณสมบัติและเทคนิคในงานแก้ว จากการศึกษาและการแปรเปลี่ยนสารประกอบทางเคมีของแก้ว ที่ส่งผลต่อสีและลักษณะกายภาพของวัสดุแก้วในผลงานของแอนนา ไรลีย์ (Anna Riley) นำไปสู่การค้นพบในทางศิลปะ

2.3.3.2 แสงกับคุณสมบัติของแก้ว จากกรณีศึกษาศิลปิน เธเรเซ ลาเอ (Therese Lahaie) และเฮเลน เมารอร์ (Helen Maurer) สร้างภาพและปรากฏการณ์ที่แตกต่างในงานศิลปะ

2.3.3.3 คุณสมบัติของแก้วกับการจัดวาง จากกรณีศึกษาศิลปิน โจเซี่ย แมคแคเอลนี (Josiah McElheny) สตีเวน เซซคี (Steven Ciezki) ทอม เพียร์แมน (Tom Pearman) และโอลาเฟอร์ เอเลียซอน (Olafur Eliasson) สร้างรูปแบบทางศิลปะที่สัมพันธ์กับการมองเห็น

2.3.3.1 คุณสมบัติและเทคนิคในงานแก้ว

แก้วเป็นวัสดุที่มีสารประกอบหลากหลาย ทำให้แก้วมีคุณสมบัติแตกต่างกันไปตามแต่ละชนิด คุณสมบัติที่โดดเด่นของแก้วหลายประการ อาทิเช่น ความโปร่งใส ความโปร่งแสง ความทึบแสง มีความแข็งแต่เปราะ และเป็นฉนวนไฟฟ้า ถูกนำมาใช้ควบคู่กับกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ร่วมกับเทคนิคที่หลากหลายในงานแก้ว แสดงให้เห็นความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ รวมถึงการเลือกใช้แก้วร่วมกับวัสดุ วัตถุ หรือเทคนิคอื่น

แอนนา ไรลีย์

คุณสมบัติและเทคนิคในงานแก้วเป็นจุดเริ่มต้นให้ศิลปินร่วมสมัยและนักวิจัยอีกหลายคนเลือกใช้กระบวนการทดลองวัสดุ นำเสนอผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ ในขณะที่แอนนา ไรลีย์ สร้างผลงานวิจัยการแปรเปลี่ยนสถานภาพของแก้วที่โดดเด่น ไรลีย์ยังเป็นหนึ่งในศิลปินด้านงานศิลปะจากแก้วเช่นเดียวกัน ศิลปินพิจารณาวัสดุรอบตัว รวมถึงศึกษาประวัติศาสตร์และความเป็นมาของการผลิตแก้วใสในช่วงสมัยโรมันจนถึงการผลิตแก้วกระจกในปัจจุบัน (Corning Museum of Glass, 2020a) ดังเช่นผลงาน *Vitreous Site* ปีค.ศ. 2015 (ภาพที่ 12) ไรลีย์รวบรวมและแยกสารประกอบทางเคมีขั้นพื้นฐานของวัสดุแก้ว อาทิเช่น โลหะหรือโซดา เพื่อแปรเปลี่ยนสารประกอบทางสารเคมีบางตัวตามที่ต้องการในงานสร้างสรรค์ รวมถึงพิจารณาปัจจัยมากมายที่ส่งผลต่อสีของแก้ว ไรลีย์ให้ความสำคัญกับช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงทางเคมีของวัสดุอย่างถี่ถ้วน และบ่อยครั้งที่ต้นแบบงานศิลปะของเธอจะนำมาซึ่งความตึงเครียดระหว่างการสร้างสรรค์ แม้ว่าผลงานของเธอจะกลายเป็นข้อผิดพลาดของการวิจัย แต่ผลลัพธ์เดียวกันนี้ก็นำไปสู่การค้นพบในทางศิลปะ ไรลีย์มักรวบรวมข้อมูล ถ่ายภาพ และนำเสนอร่องรอยของเบ้าหลอม ขวดแก้วที่ถูกหลอมละลาย การเผาไหม้หรือแตก หรือเลือกใช้สารประกอบจากทราย หินปูน เปลือกหอย และขวด

เบียร์ แสดงศักยภาพและความเป็นไปได้ของวัสดุแก้ว ที่แปรเปลี่ยนไปในรูปแบบของภาพถ่ายและงานประติมากรรม (Artsy, 2020)

ภาพที่ 12 ผลงาน *Vitreous Site* ปีค.ศ. 2015 ของแอนนา ไรลีย์
ที่มาภาพ: Riley, A. (2020). *Vitreous Site-Anna Riley*. Retrieved July 2, 2020, from <https://annariley.org/Vitreous-Site>

2.3.3.2 แสงกับคุณสมบัติของแก้ว

คุณสมบัติของแก้วสัมพันธ์กับปรากฏการณ์ของแสง ไม่ว่าจะเป็นการหักเหแสง การสะท้อนแสง การสะท้อนภาพ ให้ผลลัพธ์ทางการมองเห็นแตกต่างกันตามคุณสมบัติแสงจึงนับเป็นส่วนสำคัญของงานสร้างสรรค์ศิลปะ ศิลปินจำนวนไม่น้อยสร้างสรรค์ผลงานที่เกี่ยวข้องกับแสงกับคุณสมบัติของแก้ว สร้างภาพและปรากฏการณ์ทางศิลปะ

เธเรเซ ลาเอ

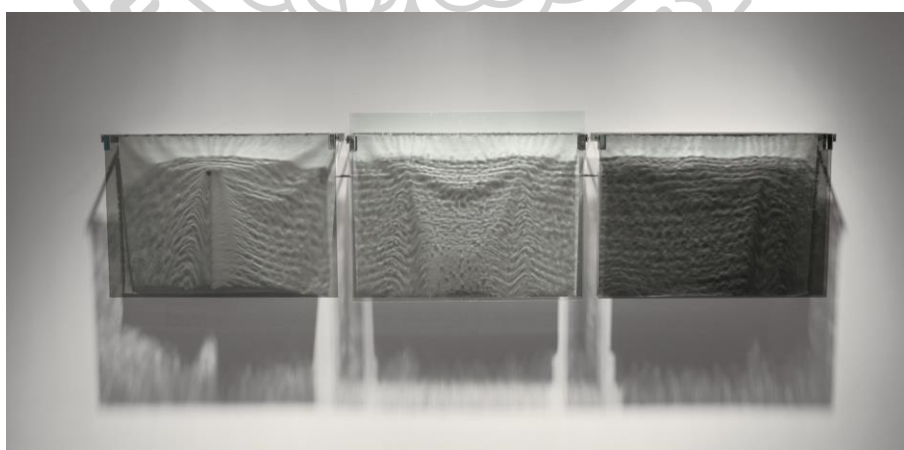
ความหลงใหลในแสงและการสะท้อนของแสงผ่านแก้วของเธเรเซ ลาเอ ทำให้แสงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ศิลปินใช้แสงและเทคโนโลยีร่วมกับการเลือกใช้คุณสมบัติและคุณลักษณะเด่นของแก้ว ด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เช่น การทำให้แก้วอ่อนตัวลงบนแม่พิมพ์ การระบายสี การขัด การพิมพ์ การทุบหรือการทำให้แก้วแตก แน่แน่นอนว่าลาเอต้องการท้าทายเทคนิคของการสร้างสรรค์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ศิลปินใช้แก้วเพื่อหักเหแสงในขณะเดียวกันกับการหักเหแสงก็เป็นตัวสะท้อน ทำให้เกิดภาพบนแผ่นกระจกใส คุณสมบัติที่เป็นเอกลักษณ์ของแก้วสร้างปรากฏการณ์ทางธรรมชาติในงานศิลปะ ดังเช่นผลงาน *Spatial Awareness* (ภาพที่ 13) ลาเอติดตั้งมอเตอร์เพื่อหมุนแปรง ปล่อยให้ผ้าขยับอยู่ด้านหลังกระจก เคลื่อนเข้าและ

ออกจากแผ่นกระจกใสอย่างเป็นจังหวะ แสงและเงาที่ถูกฉายผ่านแผ่นกระจกใสจึงเกิดการขยายตัวหรือหดตัว และเกิดการสะท้อนแสงในลักษณะเดียวกันกับแสงที่ตกกระทบบนพื้นผิวน้ำ (Lahaie, 2020)

เฮเลน เมารอร์

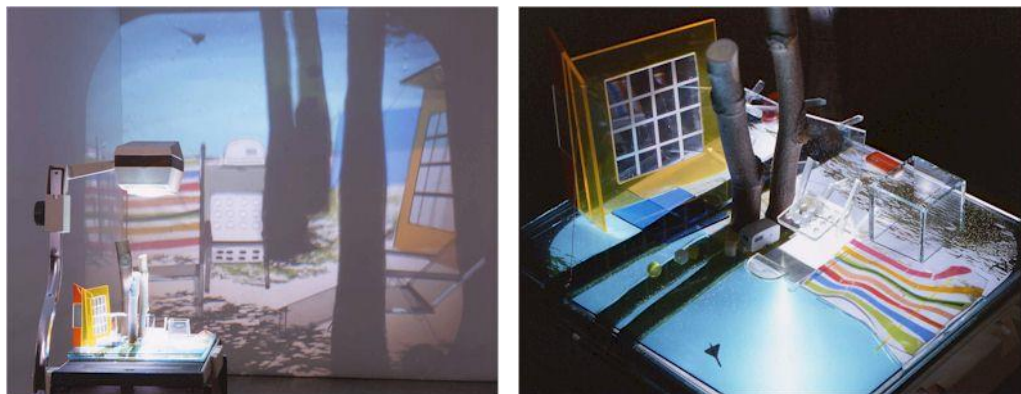
แก้วถูกใช้เป็นที่กลางสะท้อนแสง สร้างภาพลวงตาและบิดเบือนขนาดของวัตถุกับความเป็นจริงบนพื้นผิวที่วางอย่างเห็นได้ชัดในผลงานของเฮเลน เมารอร์ ศิลปินส่องแสงไฟบนวัตถุ นำเสนอผลงานในรูปแบบสองมิติและสามมิติในเวลาเดียวกัน เมารอร์เลือกที่จะซ่อนและนำเสนอมุมมองของวัตถุหรือรูปทรงที่แตกต่าง รวมถึงตัวชิ้นงานและภาพที่สาดแสงไปบนผนัง ศิลปินจัดวางโมเดลขนาดเล็กพร้อมแสงไฟที่ส่องผ่านไปยังรูปทรง ก่อให้เกิดฉากเรื่องแสงบนผนัง ราวกับภาพในจินตนาการได้ถูกหยุดนิ่งเอาไว้ในผลงาน *Alpha Light Frames* ปีค.ศ. 2001 (ภาพที่ 14) เชิญชวนให้ผู้ชมเข้าไปยังพื้นที่ที่ศิลปินต้องการ เมื่อผู้ชมเลือกที่จะเดินผ่านเครื่องฉายภาพ เงาของพวกเขาจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของตัวงาน ให้เกิดภาพและความหมายที่ต่างกันในแต่ละช่วงเวลา (Arnaud, 2020)

กรณีศึกษาศิลปินทั้งสองข้างต้นเป็นตัวอย่าง ที่ผู้วิจัยจะนำไปจำแนกข้อมูลและวิเคราะห์ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแสงและคุณสมบัติของแก้ว ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถนำมาใช้ในงานสร้างสรรค์ เช่น การจัดวางหรือระดับการมองวัตถุหรือรูปทรง ตำแหน่งของแสงไฟส่งผลต่อการเห็น การรับรู้ และการเข้าใจวัตถุหรือรูปทรง

ภาพที่ 13 ผลงาน *Spatial Awareness* ของเธเรเซ ลาเอ

ที่มาภาพ: Lahaie, T. (2020). *Kinetic Sculpture: Nocturnes*. Retrieved May 21, 2020, from <http://thereselahaie.com/>

ภาพที่ 14 ผลงาน *Alpha Light Frames* ปีค.ศ. 2001 ของเฮเลน เมารอร์

ที่มาภาพ: Arnaud, D. (2020). *Helen Maurer*. Retrieved May 17, 2020, from <http://www.daniellearnaud.com/artists/artists-maurer-image-alpha-lightframes.html>

2.3.3.3 คุณสมบัติของแก้วกับการจัดวาง และบริบทแวดล้อม

คุณสมบัติของวัสดุส่งผลให้เทคนิคในงานแก้วมีความหลากหลาย ศิลปินและนักออกแบบมากมายพยายามทำความเข้าใจคุณสมบัติของแก้ว และเริ่มทดลองเชิงเทคนิค แก้วเป็นวัสดุชนิดหนึ่งที่มีรูปและความหมายผันแปร ต่างกันในแต่ละบริบท อาทิเช่น การใช้เลนส์นูนทำแว่นขยาย การใช้กระจกนูนติดตั้งบริเวณทางโค้ง ทำให้เราเข้าใจสถานะระหว่างวัสดุและวัตถุของแก้ว และเห็นความสัมพันธ์ระหว่างแก้วบนพื้นที่หรือบริบทแวดล้อม ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างกรณีศึกษา ศิลปินและการสร้างสรรค์ทางศิลปะต่อไปนี้

โจเซย์ แมคแคเอลนี

การผสมผสานงานศิลปะควบคู่ไปกับรูปแบบเฉพาะของงานออกแบบ ดังเช่นผลงานของโจเซย์ แมคแคเอลนี ศิลปินชาวอเมริกัน ก้าวข้ามขอบเขตของนิยามระหว่างงานฝีมือและงานศิลปะ แม้ความชำนาญในด้านเทคนิคงานเป่าแก้วจะแสดงลักษณะเฉพาะของงานออกแบบสมัยใหม่ จะปรากฏอยู่ในงานสร้างสรรค์ของแมคแคเอลนีก็ตาม แต่ถึงกระนั้น ผลงานของเขาก็ยังเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในฐานะศิลปินงานแก้ว งานออกแบบแก้วสมัยใหม่ถูกนำกลับมาทำซ้ำ แมคแคเอลนีสร้างรูปทรงและเปลี่ยนคุณสมบัติวัตถุแก้วโปร่งใสด้วยสารเคมี จากแก้วใสกลายเป็นวัตถุแก้วเงาสะทอน สร้างรูปแบบไร้ขีดจำกัดบนพื้นฐานการสร้างสรรคผลงานร่วมกับแนวคิดเชิงประวัติศาสตร์ ดังเช่นผลงาน *Modernity* ปีค.ศ. 2003 (ภาพที่ 15) ใช้คุณสมบัติการสะท้อนของกระจกเงาสร้างผลลัพธ์ทางสุนทรียะ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงกับความจริง

เท็จ ความลึกจริงกับภาพลวงตาได้อย่างน่าสนใจ ให้การรับรู้ที่แตกต่างผ่านประสบการณ์บนพื้นที่เดียวกัน (Moma, 2020)

สตีเวน เซซคี

สตีเวน เซซคีแยกชิ้นส่วนภาพบนวัตถุหลายชิ้น เมื่อผู้ชมยืนอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม ชิ้นส่วนต่างๆ จะรวมเข้าเป็นภาพเดียว ดังเช่นผลงาน *Bottled Up* ปี ค.ศ. 2012 (ภาพที่ 16) แสดงการแยกส่วนระหว่างภาพของวัตถุ และการรวมตัวของวัตถุและภาพของวัตถุ สร้างรูปร่างของภาพลวงวัตถุและรูปทรง โดยมีตำแหน่งการมองเห็นเป็นตัวกำหนดผลลัพธ์ทางสุนทรียะของผลงานศิลปะ แตกต่างกันตามมุมมองของผู้ชม (The Marshall Gallery, 2020)

ทอม เพียร์แมน

แก้วเป็นส่วนหนึ่งในพื้นที่ ศิลปินร่วมสมัยอีกมากมายเลือกใช้แก้ว แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแก้วในงานศิลปะและแก้วในชีวิตประจำวัน สร้างการรับรู้เชื่อมโยงพื้นที่หรือสภาพแวดล้อม ดังเช่นผลงาน *London Print Studio Architectural Glass Project* ของทอม เพียร์แมน (ภาพที่ 17) ความโปร่งใสของกระจกทำให้มองเห็นภาพกราฟิกได้จากภายในและภายนอกอาคาร ได้ต่อกับทัศนียภาพแวดล้อมโดยรอบ (Pearman, 2020)

โอลาเฟอร์ เอเลียซอน

การติดตั้งผลงานอย่างทรงเสน่ห์ของโอลาเฟอร์ เอเลียซอน ทำทลายความคิดและประสบการณ์ของผู้ชมในทางศิลปะ ด้วยการให้ผู้ชมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในงานสร้างสรรค์ ที่ไม่ได้จำกัดขอบเขตเฉพาะบนพื้นที่ของพิพิธภัณฑ์หรือห้องจัดแสดงงาน เอเลียซอนสร้างปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ อาทิเช่น แสง น้ำ หมอก ด้วยการสะท้อนของแสงบนพื้นที่แวดล้อม ดังเช่นในผลงาน *The Weather Project* ปีค.ศ. 2003 (ภาพที่ 18) ผลงานศิลปะจึงเป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจบริบทแวดล้อม ขยายกรอบการรับรู้ของผู้ชม (Tanya Bonakdar Gallery, 2020a)

กรณีศึกษาศิลปินข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ดังเช่นการกำหนดตำแหน่งและระดับการจัดวางรูปทรง ให้สัมพันธ์กับพื้นที่และรูปทรงหรือผลงานข้างเคียง เพื่อสร้างหรือจำลองพื้นที่ในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ นำมาใช้สร้างผลลัพธ์ทางการมองเห็น และกำหนดผลลัพธ์ทางสุนทรียะที่แตกต่าง แปรเปลี่ยนไปตามตำแหน่งการมองเห็นของผู้ชม

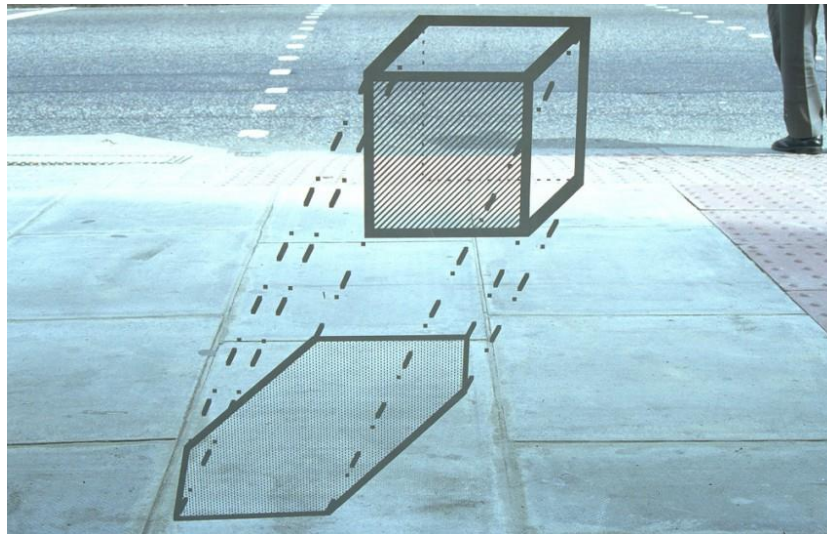
การศึกษาพัฒนาการและการสร้างสรรค์งานศิลปะจากแก้วข้างต้นแสดงให้เห็นว่าแก้วถูกนำมาใช้ในงานศิลปะและงานตกแต่งตลอดช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ การสร้างสรรค์ทำให้แก้วกลายเป็นวัตถุทางศิลปะ ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษาศิลปินข้างต้น ผู้วิจัยใช้ข้อมูลกรณีศึกษาศิลปินด้านรูปแบบและเทคนิค เป็นแนวทางการทดลองวัสดุแก้ว เพื่อหาความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ในโครงการวิจัย ที่จะอธิบายในบทถัดไป

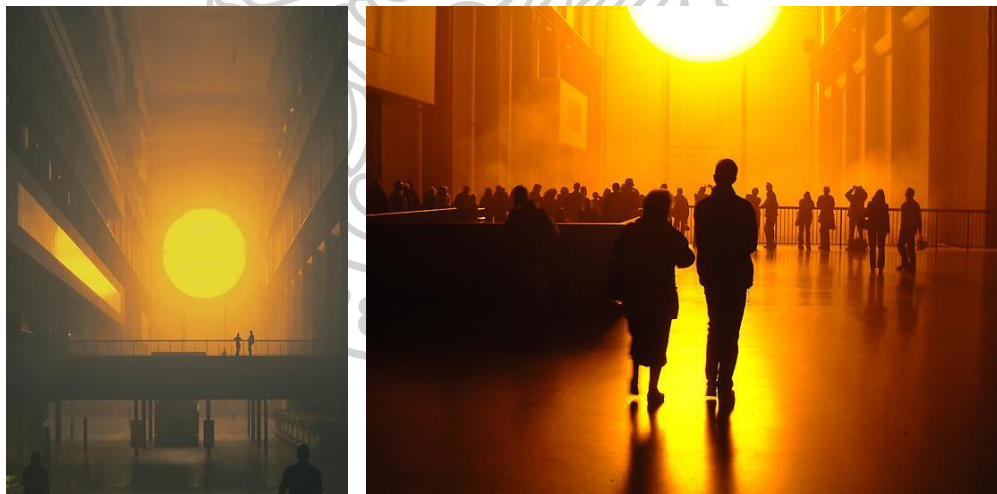
ภาพที่ 15 ผลงาน *Modernity* ปีค.ศ. 2003 ของโจเซย์ แมคแคเอลนี
ที่มาภาพ: Moma. (2017). *Josiah McElheny*. Retrieved October 29, 2017, from <https://www.moma.org/collection/works/88958?locale=en>

ภาพที่ 16 ผลงาน *Bottled Up* ปีค.ศ. 2012 ของสตีเว่น เซซคี
ที่มาภาพ: Steven Ciezki Glass. (2020). *Installation*. Retrieved August 2, 2020, from <https://www.stevenciezkiglass.com/installation.html>

ภาพที่ 17 ผลงาน *London Print Studio Architectural Glass Project* ของทอม เพียร์แมน
 ที่มาภาพ: Pearman, T. (2020). *London Print Studio Architectural Glass Project*. Retrieved
 May 21, 2020, from <https://tompearman.co.uk/projects/london-print-studio/>

ภาพที่ 18 ผลงาน *The Weather Project* ปีค.ศ. 2003 ของโอลาเฟอร์ เอเลียซอน
 ที่มาภาพ: Tanya Bonakdar Gallery. (2020). *Olafur Eliasson: Sculpture and Installation*.
 Retrieved August 2, 2020, from http://www.tanyabonakdargallery.com/artists/olafur-eliasson/series-sculpture-and-installation_2/33

บทที่ 3 การทดลองเชิงสร้างสรรค์

ประสบการณ์ตรงมีผลต่อการรับรู้และการตีความทางศิลปะ ในโครงการวิจัยนี้ การทดลองวัสดุ จึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลคุณสมบัติและคุณลักษณะของวัสดุแก้ว เช่น ความโปร่งใส ความโปร่งแสง หรือความทึบแสง การหักเหหรือการสะท้อนแสง และแก้วในชีวิตประจำวัน เช่น กระจกใส เลนส์นูนและเลนส์เว้า กระจกเงาและกระจกเงาเว้า เพื่อสำรวจและตรวจสอบแก้วในบริบทต่างๆ ควบคู่กับการทดลองเชิงสร้างสรรค์ โดยกำหนดตัวแปรและปัจจัยเงื่อนไขของการทดลอง สร้างผลลัพธ์ทางการมองเห็นที่ต่างกันไป เป็นแนวทางของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ผู้วิจัยแบ่งลำดับขั้นตอนวิธีการทดลองเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

- 3.1 ข้อมูลและแนวทางการทดลอง
 - 3.1.1 ข้อมูลจากการสังเกต
 - 3.1.2 ข้อมูลจากกรณีศึกษาศิลปินด้านรูปแบบและเทคนิค
- 3.2 การทดลองวัสดุแก้วเชิงสร้างสรรค์
- 3.3 การวิเคราะห์งานทดลองเชิงสร้างสรรค์
 - 3.3.1 การวิเคราะห์งานทดลองตามหลักทฤษฎีเกชตาลท์
 - 3.3.2 การเทียบเคียงข้อมูลจากงานทดลองและกรณีศึกษาศิลปิน

3.1 ข้อมูลและแนวทางการทดลอง

ผู้วิจัยเริ่มให้ความสนใจแก้วในช่วงต้นปีพ.ศ. 2560 การเรียนรู้จากวัสดุที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ทำให้ผู้วิจัยสังเกตและพิจารณาวัสดุแก้วเป็นพิเศษ นำมาสู่ความสนใจในเทคนิคงานแก้วขั้นพื้นฐาน และการสร้างสรรค์ทางศิลปะในเวลาต่อมา การสำรวจวัสดุและศึกษาคุณสมบัติของแก้วแสดงให้เห็นความหลากหลายและความแตกต่างเชิงเทคนิค

การทดลองในช่วงต้น ผู้วิจัยใช้แก้วที่พบเห็นได้ง่ายในชีวิตประจำวัน และทดลองแก้วต่างชนิด อาทิเช่น แก้วกระจก แก้วอ่อน และแก้วเศษเหลือใช้จากการผลิต เพื่อเข้าใจคุณสมบัติของวัสดุแก้ว และหาความเป็นไปได้เชิงเทคนิคในงานศิลปะแก้วตามตารางที่ 1 การทดลองทำให้ผู้วิจัยเริ่มวิเคราะห์เงื่อนไขและปัจจัย ที่ให้ผลลัพธ์ทางการมองเห็นตามลักษณะเฉพาะของเทคนิคในงานแก้ว เช่น การประกอบแก้ว (Laminating) การหล่อ (Casting) หรือการพ่นทราย (Sandblasting) เทคนิคที่ต่างกันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านคุณสมบัติและลักษณะกายภาพของวัสดุ แก้วจึงเป็นวัสดุหลักของการศึกษา การสำรวจ และการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงจุดเริ่มต้นของการศึกษาแก้วในชีวิตประจำวัน

การทดลอง	ปัจจัย	ผลลัพธ์ทางการมองเห็น
 <p>แสดงการซ้อนกันของแผ่นแก้ว</p> <p>แสดงความต่างของพื้นผิวที่ถูกซ้อนด้วยจำนวนแผ่นแก้วต่างกัน</p>	<p>(1) การซ้อนระนาบและการประกอบรูปทรง</p>	<p>(1) ระนาบที่ถูกนำมาเรียงซ้อนด้านหลัง สร้างมวลและปริมาตรของรูปทรง</p> <p>(2) ระนาบที่ถูกนำมาเรียงซ้อนกันในจำนวนที่เพิ่มขึ้น ให้สีที่ปรากฏบนวัสดุแก้วเพิ่มขึ้นตามไป</p>
 <p>แสดงผิวของวัสดุจากแม่พิมพ์</p> <p>แสดงความแตกต่างของลักษณะพื้นผิวของชิ้นงานที่ถูกหล่อในอุณหภูมิต่างกัน</p>	<p>(1) ชนิดของแก้ว</p> <p>(2) แม่พิมพ์</p> <p>(3) อุณหภูมิ</p>	<p>(1) ชนิดของแก้วที่ถูกนำมาหล่อ ส่งผลต่อเนื้อวัสดุแก้วและพื้นผิวของวัตถุ</p> <p>(2) การถอดแบบแม่พิมพ์ กำหนดรูปทรง ลักษณะผิว และพื้นผิววัตถุ</p> <p>(3) อุณหภูมิในการหลอมแก้ว ส่งผลต่อเนื้อวัสดุแก้วและลักษณะผิว</p>
 <p>แสดงความแตกต่างของลักษณะพื้นผิวที่ขัดและขัดไม่ให้เห็น</p> <p>แสดงลักษณะพื้นผิวของแก้วชนิดแก้ว</p>	<p>(1) การพันทรายและการขัดผิววัสดุแบบหยาบ</p> <p>(2) น้ำ หรือน้ำมัน</p>	<p>(1) การพันทรายการขัดผิววัสดุแบบหยาบหรือเปลี่ยนคุณสมบัติโปร่งใส ทำให้แก้วมีลักษณะผิวขุ่นมัว</p> <p>(2) พื้นผิวของเนื้อแก้วจะมีลักษณะใสเมื่อสัมผัสกับน้ำหรือน้ำมัน</p>
 <p>แสดงชิ้นงานที่ถูกส่องผ่านมุมมองที่ต่างกัน</p> <p>แสดงลักษณะของวัสดุเมื่อส่องแสงไฟจากด้านใด</p>	<p>(1) ระดับการจัดวาง หรือระดับการมองวัตถุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต่ำกว่าสายตา - ปะทะสายตา - สูงกว่าสายตา <p>(2) ตำแหน่งของแสงไฟ</p>	<p>(1) ระดับความสูงของการจัดวาง ส่งผลต่อการมองเห็นวัตถุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มุมต่ำกว่าสายตาทำให้เห็นพื้นผิวส่วนบนของรูปทรงมากกว่า - มุมปะทะสายตา ทำให้เห็นรูปทรงได้ชัด เน้นแสดงรายละเอียดของรูปทรง - มุมสูงกว่าสายตา ทำให้เห็นรูปทรงจากมุมมองด้านล่าง <p>(2) แสงส่องผ่านวัสดุแก้ว ทำให้เห็นลักษณะผิว และรายละเอียดชัดเจนขึ้น</p>

ตารางที่ 1 ผลการรวบรวมข้อมูลจากการทดลองวัสดุแก้วในช่วงปลายปีพ.ศ. 2560

ผลจากการรวบรวมข้อมูลงานทดลองวัสดุแก้วในช่วงปลายปีพ.ศ. 2560 ข้างต้นแสดงให้เห็นแนวทางการทดลองวัสดุแก้วเชิงสร้างสรรค์ ที่ผู้วิจัยสามารถกำหนดตัวแปรตามเงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อมได้หลากหลาย ดังเช่นการเลือกใช้วัสดุแก้วต่างชนิดและเทคนิคในงานแก้ว สร้างผลลัพธ์ทางการมองเห็นที่แตกต่างกัน เช่น การประกอบแก้วสร้างมวลและปริมาตรของรูปทรง เทคนิคการหล่อกำหนดรูปทรงซ้ำ การหล่อแก้วในอุณหภูมิที่แตกต่าง ส่งผลต่อเนื้อวัสดุและลักษณะผิวของวัตถุหรือรูปทรง การพันทรายหรือการขัดผิววัสดุแบบหยาบเปลี่ยนลักษณะผิวหรือพื้นผิว ให้แก้วขุ่นมัวและมีลักษณะโปร่งแสง นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยและเงื่อนไขอื่นๆ ที่ผู้วิจัยสังเกตในระหว่างกระบวนการทดลองและการสร้างสรรค์ทางศิลปะ เช่น การจัดวางหรือระดับการมองวัตถุหรือรูปทรง ตำแหน่งของแสงไฟ ส่งผลต่อการมองเห็น การรับรู้ และการเข้าใจวัตถุหรือรูปทรงต่างไปจากเดิม

การรวบรวมข้อมูลการทดลองวัสดุแก้วในช่วงเวลาดังกล่าว นำมาสู่การศึกษาข้อมูลคุณสมบัติและรูปทรงของแก้ว สร้างแนวทางการทดลองเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยแบ่งข้อมูลก่อนการทดลองออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- 3.1.1 ข้อมูลจากการสังเกต
- 3.1.2 ข้อมูลจากกรณีศึกษาศิลปินด้านรูปแบบและเทคนิคในงานแก้ว

3.1.1 ข้อมูลจากการสังเกต

ข้อมูลจากการทดลองในช่วงปลายปีพ.ศ. 2560 เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาและการสำรวจคุณสมบัติของวัสดุและเทคนิคในงานแก้ว ที่แตกต่างกันตามเงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อม และสามารถนำมาใช้ในงานสร้างสรรค์ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลคุณสมบัติและคุณลักษณะของแก้ว และแก้วในชีวิตประจำวัน นำเสนอในรูปแบบของตารางที่ 2 และตารางที่ 3 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นวัสดุกับวัตถุ และความสัมพันธ์ระหว่างแก้วกับบริบทแวดล้อม ดังนี้

คุณสมบัติและคุณลักษณะของแก้ว	ผลลัพธ์ทางการมองเห็น
ความโปร่งใส	แสงส่องผ่านวัสดุได้ทั้งหมด ทำให้มองเห็นภาพของวัตถุด้านหลัง ดังเช่นภาพที่ 19
ความโปร่งแสง	แสงส่องผ่านวัสดุได้ แต่มองเห็นภาพของวัตถุด้านหลังได้ไม่ชัดเจนมากนัก
ความทึบแสง	แสงไม่สามารถส่องผ่านวัสดุ ทำให้มองไม่เห็นวัตถุด้านหลัง แต่กลับเห็นภาพสะท้อนของวัตถุบนผิว

คุณสมบัติและคุณลักษณะของแก้ว	ผลลัพธ์ทางการมองเห็น
ลักษณะผิวของวัสดุแก้ว	แก้วมีลักษณะผิวมันวาว เมื่อได้รับความร้อน และมีลักษณะผิวขุ่นมัว เมื่อหลอมในอุณหภูมิต่ำ หรืออาจใช้วิธีการพ่นทรายหรือขัดทำให้แก้วมีลักษณะผิวหยาบ
การหักเหแสง	การหักเหแสงคือปรากฏการณ์ที่แสงเปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนที่ เมื่อแสงเดินทางผ่านตัวกลางโปร่งใส 2 ชนิดที่มีความหนาแน่นต่างกัน สามารถกำหนดระยะวัตถุจากการคิดเกี่ยวกับรังสีตกกระทบ มุมตกกระทบ รังสีหักเห และมุมหักเห เปลี่ยนภาพของวัตถุผ่านการมองเห็น
การสะท้อนแสง	การสะท้อนแสงเกิดขึ้นเมื่อวัสดุถูกวางอยู่ในระนาบเดียวกัน มุมตกกระทบจะเท่ากับมุมสะท้อนเสมอ อย่างไรก็ตาม ลักษณะของผิววัสดุแก้วยังส่งผลต่อการสะท้อน เช่น เมื่อแสงตกกระทบพื้นผิวของวัตถุที่บดแสงจะสะท้อนพื้นผิวทำให้เกิดการสะท้อนและเห็นภาพวัตถุ สามารถกำหนดระยะวัตถุจากการคิดเกี่ยวกับรังสีตกกระทบ มุมตกกระทบ รังสีสะท้อน และมุมสะท้อน
การสะท้อนภาพ	การสะท้อนภาพเกิดจากการเปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนที่ของแสง การสะท้อนทำให้เกิดภาพซ้ำของวัตถุ ดังเช่นภาพที่ 20 บน ทั้งนี้ ขนาดของภาพหรือเงาสะท้อนวัตถุจะขึ้นอยู่กับระยะของแสงและวัตถุ
การรวมแสงหรือการกระจายแสง	การรวมหรือการกระจายแสงเกิดจากการที่แสงสะท้อนผ่านเลนส์ สร้างรูปร่างของวัตถุที่ปรากฏให้เปลี่ยนไป โดยการกำหนดระยะห่างของวัตถุ และระยะห่างของแหล่งกำเนิดแสง เช่น แสงจากหลอดไฟ

ตารางที่ 2 ผลการรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตคุณสมบัติและคุณลักษณะของแก้ว

การรวบรวมข้อมูลตารางที่ 2 แสดงให้เห็นคุณสมบัติของแก้วที่มีความโดดเด่นแตกต่างจากวัสดุชนิดอื่น ทั้งนี้ แก้วยังมีคุณสมบัติและคุณลักษณะที่ไม่ได้อยู่ในกรอบโครงของ

การศึกษา เช่น รั้วในเนื้อแก้ว ฟองอากาศในเนื้อแก้ว รอยย่นบนผิวแก้ว และรอยพับในแก้ว ซึ่งเป็น ร่องรอยที่เกิดจากกระบวนการทางเทคนิคบนผิวและพื้นผิววัสดุแก้ว (ภาพที่ 19 บน) เมื่อแสงส่อง ผ่านแก้วจะทำให้เห็นร่องรอยบนพื้นผิววัตถุหรือรูปทรงชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ แสงที่ส่องผ่านวัตถุ โปร่งแสงและโปร่งใสยังทำให้เกิดเงามัว แต่เมื่อแสงส่องผ่านวัตถุทึบแสงก็จะทำให้เกิดเงามืดและเงา มัวตามลักษณะโครงสร้างของวัตถุหรือรูปทรง โดยขนาดและภาพของเงาที่ตกกระทบลงบนฉากพื้นหลัง จะขึ้นอยู่กับระยะห่างของวัตถุกับแหล่งกำเนิดแสง และระยะห่างระหว่างวัตถุกับฉากรับภาพ หาก ลำแสงที่ฉายมีขนาดเท่ากับวัตถุ ก็จะทำให้เงามีขนาดเท่ากับวัตถุ (ภาพที่ 19 ล่าง) ผู้วิจัยสามารถนำ คุณสมบัติและคุณลักษณะของแก้วนี้มาพิจารณาควบคู่กับการทดลองเชิงสร้างสรรค์ต่อไป

การศึกษานี้ ผู้วิจัยยังรวบรวมแก้วในชีวิตประจำวันตามตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า วัตถุที่ทำจากแก้วมีอยู่รอบตัว เช่น กระจกใสใช้ทำหน้าต่าง เพื่อให้แสงส่องเข้ามาภายในอาคาร การใช้ เลนส์นูนทำแว่นขยาย กระจกเงาส่องหน้า หรือการใช้กระจกนูนติดตั้งบริเวณทางโค้ง คุณสมบัติ โปร่งใสและการหักเห หรือการสะท้อนของแสงให้ผลการรับรู้ต่อวัตถุ หรือการรับรู้ที่มีต่อสภาพแวดล้อม เปลี่ยนไป แก้วเชื่อมโยงกับบริบทแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันปัจจัยหรือบริบทแวดล้อมก็มีผลต่อการ มองเห็นแก้ว ที่แตกต่างกันตามบริบท

แก้วในชีวิตประจำวัน	ผลลัพธ์ทางการมองเห็น
กระจกใส	การซ้อนกันของกระจกใสหรือความหนาของแผ่นกระจกสร้าง มวลและปริมาตรของรูปทรง สามารถกำหนดระยะวัตถุและ ระยะสัมพันธ์วัตถุ ให้สัมพันธ์กับการหักเหของแสง ทั้งนี้ กระจกใสยังเป็นตัวกลางสร้างขอบเขตและความเข้าใจพื้นที่ แสดงสถานการณ์สองฝั่งที่ต่างกัน หรือรวมเหตุการณ์ทั้งหมด ให้อยู่ในระนาบเดียวกัน ดังเช่นภาพที่ 21 บนและภาพที่ 21 ล่าง
เลนส์นูนและเลนส์เว้า ในแว่นขยายและเลนส์กล้อง	การหักเหของแสงส่งผลให้เห็นภาพในลักษณะที่ต่างกัน เมื่อมองวัตถุผ่านเลนส์นูนหรือเลนส์เว้า ภาพที่มองเห็นจะ ถูกเปลี่ยนไปแบบใดก็ขึ้นอยู่กับชนิดของเลนส์ ระยะห่าง ระหว่างเลนส์กับวัตถุ และระยะห่างระหว่างผู้ชมกับเลนส์ ดังเช่นภาพที่ 20 กลาง นอกจากนี้ คุณสมบัติของเลนส์ยัง ถูกใช้ในกล้องถ่ายภาพ รับภาพได้ขนาดเท่ากับที่ตามนุษย์ เห็น สามารถกำหนดขนาดภาพของวัตถุได้จากระยะห่าง

แก้วในชีวิตประจำวัน	ผลลัพธ์ทางการมองเห็น
	ระหว่างวัตถุและเลนส์ ดังเช่นการถ่ายภาพแก้วน้ำใน ระยะชุมสังผลต่อการเข้าใจขนาดวัตถุ อาทิเช่นภาพที่ 19 ล่าง และภาพที่ 21 กลาง
<p style="text-align: center;">กระจกเงา</p> <p style="text-align: center;">กระจกเงานูนและกระจกเงาเว้า</p>	<p>กระจกเงาสะท้อนภาพแตกต่างกันตามแต่ละชนิด ระยะห่างระหว่างกระจกและวัตถุ รวมถึงระยะห่างระหว่างวัตถุ ผู้ชม และบริบทแวดล้อม ดังเช่นภาพที่ 21 ขนาดและตำแหน่งการติดตั้งกระจกสะท้อนภาพของวัตถุและพื้นที่แวดล้อม ตามตำแหน่งมุมมองที่ต่างกัน ดังจะเห็นได้จากกระจกส่องหน้า กระจกรถยนต์ และกระจกทางโค้ง สามารถกำหนดระยะวัตถุจากการคิดเกี่ยวกับรังสีตกกระทบ มุมตกกระทบ รังสีสะท้อน มุมสะท้อนระยะวัตถุ และระยะสัมพันธ์วัตถุ</p>

ตารางที่ 3 ผลการรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตแก้วในชีวิตประจำวัน

ข้อมูลจากการสังเกตแก้วในชีวิตประจำวันข้างต้น แสดงผลลัพธ์ทางการมองเห็นแตกต่างกันตามชนิด รวมถึงคุณสมบัติและรูปลักษณะของแก้ว ที่สัมพันธ์กับการใช้งานในบริบทต่างๆ การสร้างสรรค์ทำให้แก้วกลายเป็นวัตถุสิ่งของและงานศิลปะ ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางสุนทรีย์ของผู้วิจัยสรุปผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาและกำหนดตัวแปรสำคัญ ที่สามารถนำมาใช้ในการทดลองเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

(1) คุณสมบัติและรูปลักษณะของแก้ว หรือร่องรอยบนผิวหรือพื้นผิว เช่น ความโปร่งใสทำให้มองเห็นภาพของวัตถุที่อยู่ด้านหลังหรืออยู่ข้างเคียง รั้วในเนื้อแก้ว หรือฟองอากาศในการทดลอง ผู้วิจัยสามารถนำคุณสมบัติโปร่งใส โปร่งแสง และทึบแสงของแก้ว หรือลักษณะกายภาพของรูปทรงหรือร่องรอยบนผิวแก้วนี้ มาพิจารณาให้สอดคล้องกับตำแหน่งของการจัดวางรูปทรง ทำให้วัตถุหรือรูปทรงด้านหน้ากลายเป็นเลนส์ บิดเบือนภาพของวัตถุหรือรูปทรงที่อยู่ด้านหลังหรืออยู่ข้างเคียงกัน

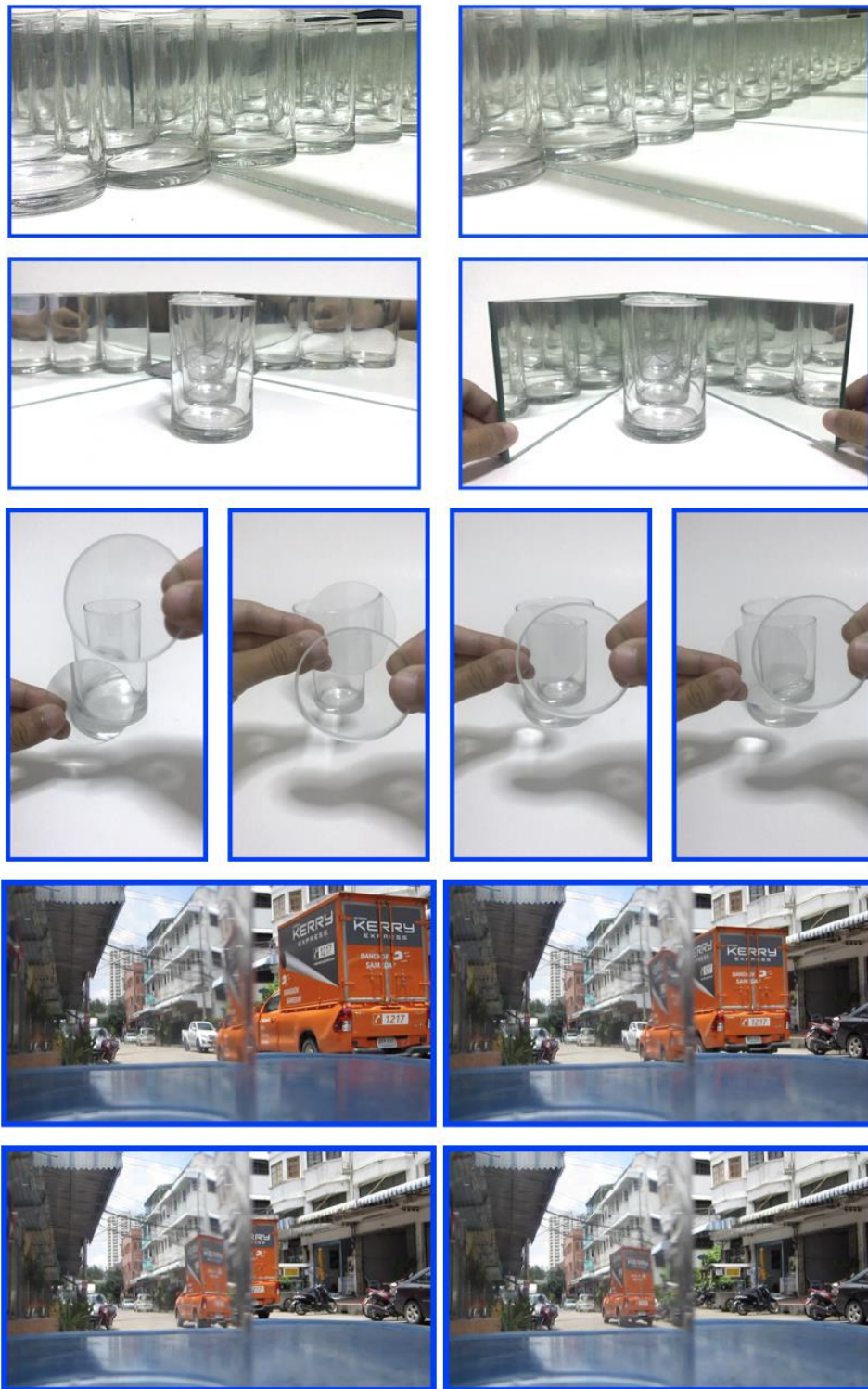
(2) ระยะวัตถุ เช่น การจัดวางตำแหน่งรูปทรง และระยะสัมพันธ์วัตถุ เช่น การมองสังผลต่อการเข้าใจรูปทรง ภาพที่เกิดจากการมองเห็นจึงเป็นส่วนหนึ่งของการทำความเข้าใจ ในการทดลอง ผู้วิจัยสามารถนำข้อเท็จจริงนี้มาใช้กำหนดระยะการจัดวางรูปทรงหรือวัตถุ เช่น

ตำแหน่งของรูปทรง ระยะห่างระหว่างตัวผลงานกับฉากหรือกำแพง ตำแหน่งของรูปทรงกับแสงไฟ ระดับการจัดวางและการกำหนดมุมมอง ให้สัมพันธ์กับคุณสมบัติและรูปลักษณะของแก้ว

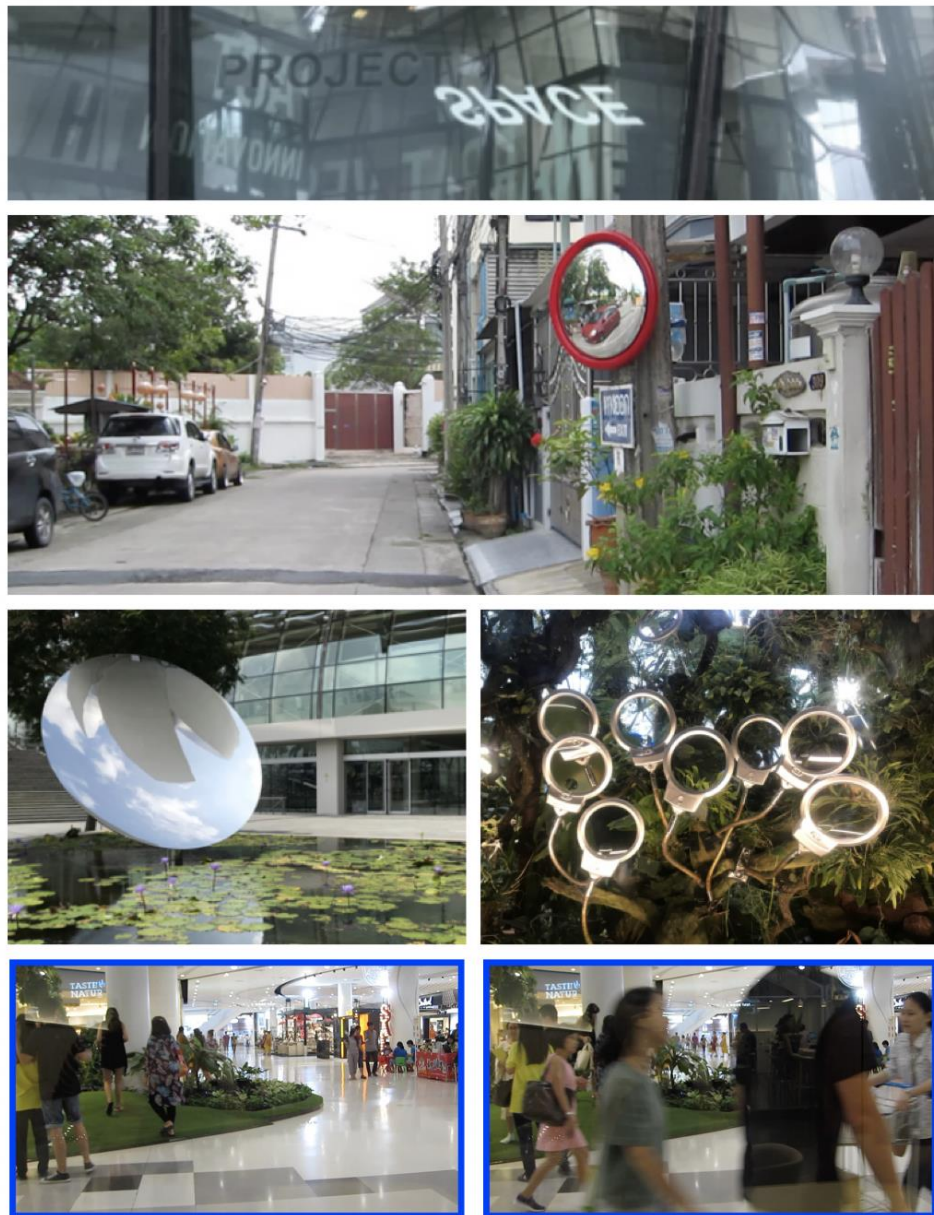
(3) พื้นทีและบริบทแวดล้อม ส่งผลต่อการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงหนึ่งกับรูปทรงข้างเคียง หรือบริบทแวดล้อม ในการทดลอง ผู้วิจัยสามารถกำหนดพื้นที่และบริบทแวดล้อม และจัดวางรูปทรงและกำหนดระดับการวางรูปทรง ให้สัมพันธ์กับพื้นที่และรูปทรงหรือผลงานโดยรอบและตำแหน่งการมองของบุคคลในบริบทที่ต่างกัน และการสร้างพื้นที่หรือจำลองสถานการณ์ในงานสร้างสรรค์ ให้สัมพันธ์กับผลลัพธ์ทางการมองเห็นจากการทดลองคุณสมบัติและคุณลักษณะของแก้ว

ภาพที่ 19 ภาพถ่ายแสดงผลลัพธ์ด้านคุณสมบัติและลักษณะทางกายภาพของแก้ว

ภาพที่ 20 ภาพตัวอย่างการเก็บข้อมูลวิดีโอ แสดงผลลัพธ์ด้านคุณสมบัติและลักษณะทางกายภาพของแก้ว

ภาพที่ 21 ตัวอย่างการเก็บข้อมูลภาพถ่ายและวิดีโอจากสถานที่จริง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแก้วกับพื้นที่แวดล้อม ส่งผลต่อการรับรู้ต่างกันในแต่ละบริบท

3.1.2 ข้อมูลจากกรณีศึกษาศิลปินด้านรูปแบบและเทคนิคในงานแก้ว

ผู้วิจัยแบ่งข้อมูลกรณีศึกษาศิลปินด้านรูปแบบและเทคนิคตามหัวข้อการศึกษา ดังต่อไปนี้ แสดงวิธีการเลือกใช้วัสดุและสีที่ให้ผลลัพธ์ทางสุนทรียะแตกต่างกัน สร้างแนวทางการทดลองวัสดุแก้วเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์ควบคู่ข้อมูลก่อนการทดลองเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

(1) คุณสมบัติและเทคนิคในงานแก้ว ดังเช่นกรณีศึกษาศิลปิน แอนนา ไรลีย์ ดีเลน มาตินเนซ (Dylan Martinez) และโยชิอากิ โคจิโร (Yoshiaki Kojiro) สร้างภาษาทางศิลปะไปพร้อมกับกระบวนการสร้างสรรค์ ด้วยเทคนิคในงานแก้วที่แตกต่างกัน

(2) แสangkับคุณสมบัติของแก้ว ดังเช่นกรณีศึกษาศิลปิน เฮเรเซ ลาเอ และเฮเลน เมารอร์ สร้างภาพและปรากฏการณ์ที่แตกต่างบนงานศิลปะ

(3) คุณสมบัติของแก้วกับการจัดวาง และบริบทแวดล้อม ดังเช่นกรณีศึกษาศิลปินโจเซย์ แมคแคเอลนี และสติเว่น เซซคี สร้างรูปแบบทางศิลปะที่สัมพันธ์กับการมองเห็นของผู้ชม

กรณีศึกษาศิลปิน	วิธีการนำเสนอ	ผลลัพธ์ทางสุนทรียภาพ
<p>โยชิอากิ โคจิโร</p> <p><i>Incidents</i> ปีค.ศ. 2007 ถ่ายภาพโดยอารยา แนนพรณ</p>	<p>การเติมส่วนผสมทางเคมีบางชนิด เปลี่ยนคุณสมบัติแก้ว ศิลปินนำเสนอรูปทรงก้อนสี่เหลี่ยม และรูปทรงที่ถูกแยกออกเป็นส่วนๆ ในขณะที่แก้วเย็นตัวลง</p>	<p>ผลงานแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างรูปและกระบวนการทางเทคนิคงานแก้ว ในสร้างสรรค์งานศิลปะ</p>
<p>ดีเลน มาตินเนซ</p> <p><i>H2O/SiO2</i> ปีค.ศ. 2016 https://craftcouncil.org/magazine/article/dylan-martinez</p>	<p>ศิลปินใช้คุณสมบัติของแก้วสร้างรูปทรง คล้ายถุงน้ำโปรงใส สร้างรูปส่วนที่กลวงและตัน พองอากาศและรอยพับ</p>	<p>ตัวชิ้นงานสร้างข้อแตกต่างระหว่างสิ่งที่มีอยู่จริงและสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น เช่น ความใสของแก้วและน้ำ</p>
<p>สติเว่น เซซคี</p> <p><i>Evolution</i> ปีค.ศ. 2012 https://www.stevenciezki.com/gallery.html</p>	<p>ศิลปินสร้างรูปทรงของวัตถุที่มีรูปร่างหรือรูปลักษณะคล้ายหรือใกล้เคียงกัน จัดวางวัตถุเป็นแถวตอนเรียง และกำหนดกรอบการมองวัตถุ แปรเปลี่ยนรูปลักษณะของแก้วทีละน้อย ตามลำดับจากด้านหน้าไปด้านหลัง</p>	<p>การจัดเรียงรูปทรง และการสร้างกรอบการมองเห็นให้ผู้ชม ส่งผลต่อการเข้าใจวัตถุหรือรูปทรงทั้งหมดในงานศิลปะ</p>

กรณีศึกษาศิลปิน	วิธีการนำเสนอ	ผลลัพธ์ทางสุนทรียภาพ
<p style="text-align: center;">สติვენ เซซคี</p> <p style="text-align: center;"><i>Bottled Up</i> ปีค.ศ. 2012 https://www.stevenciezki.com/installation.html</p>	<p>ศิลปินแยกชิ้นส่วนภาพบนวัตถุหลายชิ้น เมื่อผู้ชมยืนอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม ชิ้นส่วนต่างๆ จะรวมเข้าเป็นภาพเดียว</p>	<p>การแยกส่วนระหว่างภาพของวัตถุ และการรวมตัวของวัตถุและภาพบนวัตถุ ขึ้นอยู่กับตำแหน่งการมองเห็นของผู้ชม เป็นตัวกำหนดผลลัพธ์ทางสุนทรียะ</p>
<p style="text-align: center;">โจเซย์ แมคแคเอลนี</p> <p style="text-align: center;"><i>Modernity</i> ปีค.ศ. 2003 https://www.moma.org/collection/works/88958?locale=en</p>	<p>ศิลปินเป่าแก้วเป็นภาชนะรูปทรงต่างๆ เปลี่ยนแก้วใสเป็นกระจกเงา จัดเรียงรูปทรงในตู้กระจกเงา และติดตั้งในระดับสายตา</p>	<p>การสะท้อนของกระจกเงาสร้างผลลัพธ์การมองเห็นในรูปแบบไร้ขีดจำกัด สร้างการรับรู้ที่แตกต่างบนพื้นที่เดียวกัน</p>
<p style="text-align: center;">เรเชเช ลาเอ</p> <p style="text-align: center;"><i>Silver Gray Nocturne Triptych</i> ปีค.ศ. 2005 ถ่ายภาพโดยอารยา แผนพรหม</p>	<p>ศิลปินติดตั้งมอเตอร์เพื่อหมุนแปรง ปลอ่ยให้ผ้าที่อยู่ด้านหลังขยับอย่างเป็นจังหวะ และฉายแสงผ่านแผ่นกระจก ทำให้เกิดภาพสะท้อน คล้ายแสงตกกระทบบนพื้นผิวน้ำ</p>	<p>แสงและกลไกทำให้เกิดปรากฏการณ์ บนแผ่นกระจกใสเทียบเคียงกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติในงานศิลปะ</p>
<p style="text-align: center;">เฮเลน เมารอร์</p> <p style="text-align: center;"><i>Alpha Light Frames</i> ปีค.ศ. 2001 http://www.daniellearnaud.com/artists/artists-maurer-image-alphaframes.html</p>	<p>ศิลปินจัดวางโมเดลขนาดเล็กพร้อมแสงไฟที่ส่องผ่านไปยังวัตถุ ทำให้เกิดฉากเรืองแสงบนผนัง เมื่อผู้ชมเดินผ่านเครื่องฉายภาพเงาของผู้ชมจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของตัวงาน เกิดภาพที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา</p>	<p>แสงและคุณสมบัติการสะท้อนของวัสดุแก้วสร้างภาพลวงตาและบิดเบือนขนาดของวัตถุ สร้างภาพและขนาดที่ไม่สัมพันธ์กับวัตถุด้านหน้า</p>

กรณีศึกษาศิลปิน	วิธีการนำเสนอ	ผลลัพธ์ทางสุนทรียภาพ
<p>โอลาเฟอร์ เอเลียซอน</p> <p><i>Day and night lava</i> ปีค.ศ. 2018 <small>Photo: Jens Ziehe, Courtesy the artist and neugieriemischnieder, Berlin © 2018 Olafur Eliasson</small></p>	<p>หินลาวาสีเข้มถูกทาด้วยสีขาวครึ่งหนึ่ง ศิลปินหมุนด้านที่ถูกทาสีหันเข้าด้านใน กระจกเงา สะท้อนภาพด้านหลังของวัตถุ</p>	<p>กระจกเงาสะท้อนภาพของวัตถุ สร้างผลลัพธ์ทางการมองเห็นระหว่างภาพกับวัตถุ และปรากฏการณ์การสะท้อนของแสงและภาพในงานศิลปะต่างกันตามมุมมอง</p>
<p>โอลาเฟอร์ เอเลียซอน</p> <p><i>The weather project</i> ปีค.ศ. 2003 <small>http://www.tanyabonakdargallery.com/artists/olafur-eliasson/series-sculpture-and-installation_2/33</small></p>	<p>การสะท้อนของแสงบนพื้นที่สร้างสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลต่อการรับรู้ของผู้ชม และนำพาผู้ชมเข้าไปมีส่วนร่วมในการสำรวจบริบทแวดล้อม</p>	<p>งานศิลปะเป็นเครื่องมือในการสร้างปรากฏการณ์ และการสำรวจบริบทแวดล้อม ขยายขอบเขตของการรับรู้</p>

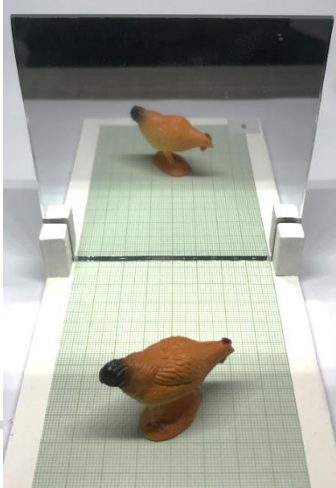

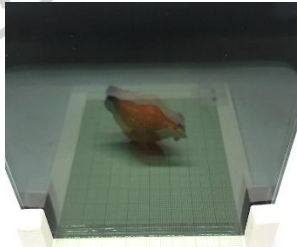
ตารางที่ 4 การศึกษากรณีศึกษาศิลปินด้านรูปแบบและเทคนิค แสดงการเลือกใช้วัสดุและสื่อ ที่ให้ผลลัพธ์ทางสุนทรียะต่างกัน

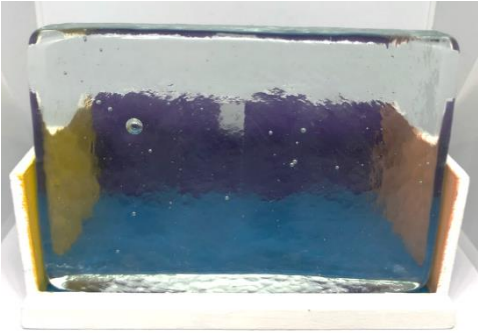

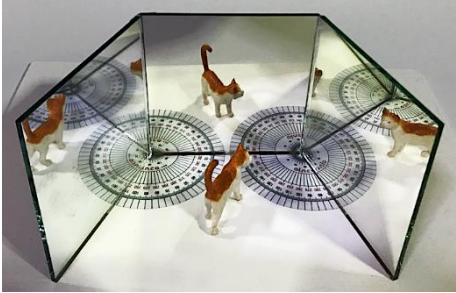
จากการรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองและข้อมูลกรณีศึกษาศิลปินด้านรูปแบบและเทคนิคในงานแก้วดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปผลลัพธ์ทางการมองเห็นและผลลัพธ์ทางสุนทรียะ สร้างแนวทางการทดลองเชิงสร้างสรรค์ของโครงการวิจัย ที่จะอธิบายในลำดับถัดไป

3.2 การทดลองวัสดุแก้วเชิงสร้างสรรค์

การทดลองเชิงสร้างสรรค์นี้ ผู้วิจัยกำหนดปัจจัยและเงื่อนไขโดยใช้แก้วต่างชนิดและวิธีการนำเสนอที่ต่างกัน อาทิเช่น การพิจารณาคุณสมบัติของวัสดุแก้ว การจัดเรียงรูปทรงหรือวัตถุ และระดับมุมมอง และวิเคราะห์คุณสมบัติของแก้วกับพื้นที่หรือบริบทแวดล้อม ทั้งนี้ การทดลองยังส่งผลให้ผู้วิจัยเริ่มวิเคราะห์ปัจจัยและเงื่อนไขอื่นๆ จากการเปลี่ยนแปลงด้านคุณสมบัติและลักษณะกายภาพของแก้ว ที่มีความสัมพันธ์กับการติดตั้งผลงานและบริบทแวดล้อมโดยรอบ เช่น การจัดวางผลงานและผลงานข้างเคียง ส่งผลต่อการมองเห็นรูปทรงหรือวัตถุต่างไปจากเดิม ผู้วิจัยนำเสนอตามตารางที่ 4 ดังนี้

ชุดที่	การทดลอง	ผลลัพธ์ทางการมองเห็น
1		<p>การแปรเปลี่ยนรูปทรงของวัตถุโดยการ ใช้ความร้อน และเครื่องมือในการ ควบคุมรูปทรง สร้างปริมาตรหรือ ความหนา และขนาดของรูปทรงที่ ต่างกันไป จากภาพร่างแสดงผลลัพธ์ที่ เกิดจากการทับซ้อนโครงสร้างของ รูปทรงหรือวัตถุ</p>
2		 <p>ภาพสะท้อนของวัตถุอยู่ตำแหน่ง เดียวกันกับวัตถุที่วางอยู่ด้านหน้า กระจก เมื่อมองผ่านกระจกใสสีชา ก็ จะเห็นภาพได้ชัดเจนกว่ากระจกใส ธรรมดา และกระจกใสสีเขียว</p>
3		 <p>การซ้อนกันของกระจกสีชา ทำให้เกิด ภาพสะท้อนชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p>

ชุดที่	การทดลอง	ผลลัพธ์ทางการมองเห็น
4		 <p data-bbox="970 689 1390 792">ก้อนแก้วใส บิดเป็นภาพของวัตถุที่อยู่ด้านหลัง</p>
5		 <p data-bbox="970 1178 1390 1330">กระจกเงาส่งภาพสะท้อนของภาพวัตถุแบบกลับด้าน และมีขนาดเท่ากับวัตถุ</p>
6		 <p data-bbox="970 1686 1390 2002">การวางกระจกใสสีชาและกระจกเงาซ้อนกัน ทำให้เกิดภาพในลักษณะซ้อนกัน 2 ภาพ ภาพที่หนึ่งเกิดจากการสะท้อนของกระจกแผ่นใส ส่วนภาพที่ซ้อนด้านหลังเกิดจากการสะท้อนของกระจกเงา</p>

ชุดที่	การทดลอง	ผลลัพธ์ทางการมองเห็น
7		<p>ก้อนแก้วทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีความหนาประมาณ 2 เซนติเมตร วางอยู่ในกล่องสี่เหลี่ยมทึบหลากสี แสดงให้เห็นร่องรอยที่เกิดขึ้นบนผิวและพื้นผิว สร้างภาพในลักษณะคล้ายที่แปร่ง</p>
8		<p>กระจกเงาที่ถูกขัดบางส่วน แสดงให้เห็นได้ว่าการทำให้กระจกเงาขุ่น ส่งผลต่อภาพที่ปรากฏ และการสะท้อนของแสง การสะท้อนภาพหรือวัตถุด้านหน้า</p>
9		<p>การจัดวางตำแหน่งกระจกเงา 3 บาน หักมุม 1 จุด แสดงให้เห็นภาพสะท้อนกลับของวัตถุหลายด้าน ในจำนวนภาพที่เพิ่มขึ้น ยิ่งหักมุมองศาแคบ ยิ่งส่งผลต่อมุมมองของภาพหรือวัตถุในรัศมีวงกลม เพิ่มมากยิ่งขึ้น</p>
10		<p>การจัดวางตำแหน่งกระจกเงา 3 บาน หักมุม 2 จุด แสดงให้เห็นภาพสะท้อนกลับด้านของวัตถุในลักษณะครึ่งวงกลม ผลก็คือเกิดภาพสะท้อนของวัตถุที่อยู่ด้านหน้ากระจกหลายภาพ</p>

ชุดที่	การทดลอง	ผลลัพธ์ทางการมองเห็น
11		<p>แก้วน้ำกับการมองภาพของวัตถุผ่านเลนส์นูนและเลนส์เว้า สร้างการเข้าใจในเรื่องของขนาดของรูปทรงแตกต่างกันไปในแต่ละมุมมอง ขึ้นอยู่กับระยะห่างระหว่างวัตถุกับเลนส์ และระยะที่ผู้ชมมองผ่านเลนส์ ทั้งนี้ ความหนาของเลนส์ยังมีผลต่อการกำหนดระยะวัตถุกับระยะการมอง และภาพที่ปรากฏ</p>
12		<p>ภาพของแก้วน้ำถูกบันทึกภาพผ่านเลนส์กล้อง แสดงให้เห็นได้ว่าระยะห่างกล้องถ่ายภาพกับวัตถุมีผลต่อการเข้าใจความเป็นวัตถุ จากภาพของการทดลอง พื้นที่โดยรอบวัตถุส่งผลต่อความเข้าใจในเรื่องของขนาดแก้วน้ำหรือวัตถุที่ตั้งอยู่ด้านหน้าภาพ</p>
13		<p>แก้วน้ำ 2 ใบวางอยู่บนฉากหลัง ที่ถูกทาด้วยสีขาวและสีดำ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่แวดล้อมของวัตถุ ความโปร่งใสของแก้วทำให้ผลลัพธ์ของการมองเห็นขึ้นอยู่กับฉากหลัง เมื่อเก็บข้อมูลในลักษณะภาพถ่ายภาพที่ปรากฏจึงคล้ายการวาดเส้นบนกระดาษขาวและกระดาษดำ</p>

ชุดที่	การทดลอง	ผลลัพธ์ทางการมองเห็น
14		<p>แก้วน้ำวางเรียงกัน 3 ใบ แฉวหน้ากระดาน ทำให้เห็นวัตถุหรือรูปทรงรอบด้าน ทั้งนี้ มุมมองยังส่งผลความเข้าใจขนาดและรูปทรงของวัตถุ เมื่อมองผ่านแก้วน้ำที่วางอยู่ด้านหน้าหรือด้านข้าง</p>
15		<p>แก้วน้ำวางเป็นแถวตอนเรียง 3 หรือในจำนวนที่มากขึ้น ส่งผลต่อการรับรู้มุมมองของวัตถุกว้างขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การวางเรียงแก้วเป็นแถวตอนจะทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงรอบด้านอย่างเป็นระเบียบ</p>
16		<p>แก้วน้ำ 3 ใบวางเป็นแถวตอนลึกในกรอบสี่เหลี่ยม แสดงให้เห็นว่ากรอบสี่เหลี่ยมเป็นตัวสร้างกรอบการมองและกำหนดมุมมองของวัตถุ</p>
17		<p>แก้วน้ำวางเรียงเป็นแถวตอนเรียง 3 ในกล่องสี่เหลี่ยม แสดงให้เห็นว่ากรอบสี่เหลี่ยมเป็นตัวกำหนดกรอบการมองของวัตถุ ทั้งนี้การเรียงแก้วน้ำส่งผลให้มุมมองกว้างมากขึ้น ทำให้เห็นภาพของวัตถุที่เปลี่ยนไปจากมุมมองหลายด้าน</p>

ชุดที่	การทดลอง	ผลลัพธ์ทางการมองเห็น
18		<p>แก้วน้ำวางเรียงกัน 3 ใบ แฉวตอนลึก ติดกระจก 2 บาน ทำมุม 30 องศา เปลี่ยนลักษณะรูปร่างของวัตถุเมื่อมองผ่านแก้วด้านหน้า ทั้งนี้ ภาพของวัตถุที่ถูกสะท้อน ยังแสดงให้เห็นภาพซ้อนของวัตถุ ที่แตกต่างกันตามมุมมอง</p>
19		<p>แก้วน้ำวางเรียงกัน 3 ใบ แฉวหน้า กระดาน ติดกระจก 3 บาน ทำมุม 90 องศา สร้างภาพสะท้อนกลับด้านของวัตถุในลักษณะเรียงเป็นแถวยาวต่อเนื่อง ในรัศมีของการสะท้อนของกระจกเงา ที่สัมพันธ์กับตำแหน่งของผู้ชม</p>

ตารางที่ 5 ผลจากการทดลอง กำหนดปัจจัยและเงื่อนไขและวิธีการที่แตกต่างกัน

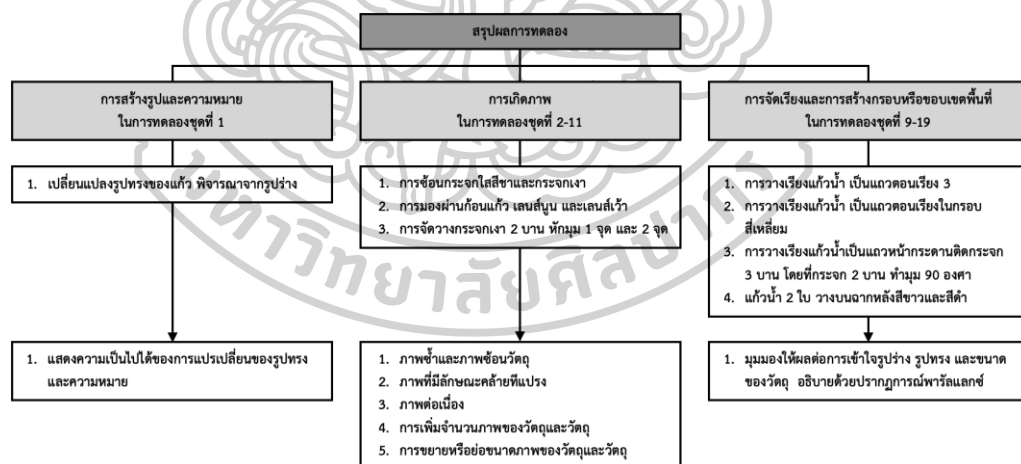
ข้อมูลจากการสังเกตหรือการทดลองเชิงสร้างสรรค์มีทั้งหมด 19 ชุด แสดงให้เห็นวิธีการแปรเปลี่ยนคุณลักษณะ คุณสมบัติ และรูปทรงของแก้ว ให้ผลต่อการมองเห็นต่างกัน ผู้วิจัยสรุปผลการทดลอง (ภาพที่ 22) แบ่งออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

(1) การทดลองสร้างรูปและความหมายในแบบที่ 1 ผู้วิจัยใช้วิธีการเปลี่ยนแปลงรูปทรงของแก้ว พิจารณาจากรูปร่าง จากการทดลองภาพร่าง และประสบการณ์ด้านเทคนิคเป่าแก้ว ทำให้เห็นแนวทางการแปรเปลี่ยนของรูปทรงและความหมาย เมื่อมีการกำหนดให้ลักษณะของรูปทรงค่อยๆ แปรเปลี่ยนตามลำดับการจัดเรียง อาทิเช่น จากรูปทรงตรงเป็นรูปทรงที่ค่อยๆ มีขนาดกว้างหรือใหญ่ขึ้น หรือลักษณะมีรูปปลั๊กซ์ที่ค่อยๆ เปลี่ยนทีละส่วน ทำให้เห็นลักษณะรูปร่างที่มีความสัมพันธ์ ทับซ้อนกัน เปลี่ยนการรับรู้และการเข้าใจรูปทรงทั้งหมดในผลงาน

(2) การเกิดภาพในการทดลองแบบที่ 2-11 ผู้วิจัยใช้วิธีการซ้อนกระจกสีขาและกระจกเงา การมองผ่านก้อนแก้ว เลนส์นูน และเลนส์เว้า และการจัดวางกระจกเงา 2 บาน หักมุม 1 จุด และ 2 จุด ทำให้เกิดภาพซ้ำและภาพซ้อนของวัตถุ ภาพที่มีลักษณะคล้ายที่แปรปรวน ภาพต่อเนื่อง การเพิ่มจำนวนวัตถุ การขยายหรือย่อขนาดของวัตถุ ในการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยสามารถนำวิธีการดังกล่าวมาใช้ในการพิจารณาเลือกใช้คุณสมบัติวัสดุแก้ว และกำหนดตำแหน่งการจัดเรียง รวมถึงการกำหนดระดับมุมมอง

(3) การจัดเรียงและการสร้างกรอบ หรือขอบเขตพื้นที่ในการทดลองแบบที่ 9-19 ผู้วิจัยใช้วิธีการวางเรียงแก้วน้ำเป็นแถวตอนเรียง 3 การวางเรียงแก้วน้ำเป็นแถวตอนเรียงในกรอบสี่เหลี่ยม การวางเรียงแก้วน้ำเป็นแถวหน้ากระดานติดกระจก 3 บาน โดยที่กระจก 2 บานทำมุม 90 องศา และแก้วน้ำ 2 ใบวางบนฉากหลังสีขาวและสีดำ โดยพิจารณาเลือกใช้คุณสมบัติและรูปร่างของแก้วให้สัมพันธ์กับพื้นที่แวดล้อม ส่งผลต่อการมองเห็นรูปทรงหรือวัตถุ

จากการทดลอง ผู้วิจัยยังพบว่ามุมมองส่งผลต่อการเข้าใจรูปร่าง รูปทรง และขนาดของวัตถุ หรือภาพที่เกิดจากการมองเห็น รวมถึงบริบทหรือปัจจัยแวดล้อมในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ ทั้งนี้ มุมมองหรือตำแหน่งการมองของผู้ชมยังส่งผลต่อการรับรู้และการมองเห็น ข้อสังเกตที่น่าสนใจจึงแสดงให้เห็นว่าตำแหน่งการมองของผู้ชม เป็นตัวแปรที่ไม่สามารถกำหนดตายตัว

ภาพที่ 22 แผนผังสรุปผลการทดลอง แสดงความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ผลลัพธ์จากการทดลองเชิงสร้างสรรค์แสดงให้เห็นความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ตามเงื่อนไข บริบทและปัจจัยแวดล้อม วิธีการที่ต่างกัันนี้ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้วัสดุและสื่อในงานศิลปะ สร้างรูปและความหมายทางศิลปะ ที่ให้ผลต่อการมองเห็น ทั้งยังสามารถนำมาใช้การวิเคราะห์ควบคู่กับงานสร้างสรรค์ทางศิลปะของโครงการวิจัย

3.3 การวิเคราะห์งานทดลองเชิงสร้างสรรค์

การทดลองเชิงสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือสำรวจการมองเห็นของผู้ชม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต และข้อมูลกรณีศึกษาศิลปินด้านรูปแบบและเทคนิค หาความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ทางศิลปะจากแก้ว แบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.3.1 การวิเคราะห์งานทดลองตามหลักทฤษฎีเกชตาลท์

3.3.2 การเทียบเคียงข้อมูลจากงานทดลองและกรณีศึกษาศิลปิน

3.3.1 การวิเคราะห์งานทดลองตามหลักทฤษฎีเกชตาลท์

ผู้วิจัยวิเคราะห์คุณสมบัติและคุณลักษณะของแก้ว รูปลักษณ์ของแก้ว และบริบทแวดล้อม จากแปรเปลี่ยนรูปและความหมายของแก้วในงานศิลปะ และผลลัพธ์จากการทดลอง สร้างหลักการสร้างสรรค์งานศิลปะ เทียบเคียงแนวคิดทางปรัชญาและทฤษฎีศิลปะที่เกี่ยวข้อง ดังเช่นการใช้หลักการของทฤษฎีเกชตาลท์ในการออกแบบหรือจัดวางรูปทรง ได้แก่

(1) กฎความคล้ายคลึง ว่าด้วยหลักการจัดกลุ่มสิ่งเร้าที่มีรูปร่าง ขนาด หรือสี ที่คล้ายคลึงกันหรือกลุ่มประเภทเดียวกัน ในการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยสามารถเลือกใช้วัตถุที่มีรูปร่างหรือรูปลักษณ์ที่ดูคล้ายกันหรือเหมือนกัน ดังเช่นการทดลองที่ผู้วิจัยเลือกแก้วน้ำที่มีรูปลักษณ์เดียวกัน และเทียบวัตถุชนิดเดียวกันหรือต่างชนิด หรือสร้างและจำลองภาพแทนวัตถุในบริบทที่ต่างกัน ให้ผลลัพธ์ทางการมองเห็นที่สามารถนำมาใช้เทียบเคียงกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ดังเช่นการหักเหของแสง การสะท้อนแสงและการสะท้อนภาพในงานศิลปะ เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้ชม

(2) กฎความใกล้ชิด ว่าด้วยหลักการรับรู้สิ่งเร้าหรือสถานการณ์ ที่เกิดขึ้นในเวลาต่อเนื่อง อยู่ในเวลาเดียวกันหรืออยู่ใกล้ชิดกัน ส่งผลต่อการรับรู้สิ่งเหล่านั้นเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่เดียวกัน ดังเช่นการทดลองที่มีการกำหนดตำแหน่งของรูปทรง การกำหนดกรอบหรือขอบเขตของการมองเห็น ในการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยสามารถกำหนดตำแหน่งการจัดวางรูปทรง เช่นการจัดวางรูปทรงเรียงเคียงกัน การจัดเรียงรูปทรงสลับ ให้ผลลัพธ์ทางการมองเห็นแปรเปลี่ยนตามตำแหน่งมุมมองของผู้ชม

(3) กฎความต่อเนื่อง ว่าด้วยหลักการรับรู้ของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งเร้าในทิศทางเดียวกัน ดังเช่นกำหนดจังหวะระยะห่างระหว่างรูปทรง แปรเปลี่ยนไปในจังหวะเดียวกัน ในการสร้างสรรค์ การจัดวางรูปทรงเรียงเคียงกันหรือสลับทับซ้อนกัน จึงส่งผลต่อการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงหนึ่งกับรูปทรงข้างเคียง หรือบริบทแวดล้อม

(4) กฎการสิ้นสุด ว่าด้วยการจัดสิ่งเร้าที่ขาดความชัดเจน ให้มีความสมบูรณ์ ด้วยการคาดเดาลำดับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เชื่อมโยงกัน ในการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยสามารถจัดเรียงรูปทรงรวมกันเป็นกลุ่ม ให้การรับรู้บนพื้นที่เดียวกันบนงานศิลปะ

3.3.2 การเทียบเคียงข้อมูลจากงานทดลองและกรณีศึกษาศิลปิน

ความผกผันรูปและความหมายของ “แก้ว” ให้ประสบการณ์มองเห็นภาพและเข้าใจวัตถุกับบริบทแวดล้อมแตกต่างกันไป ผู้สร้างสร้างกรอบวิธีคิดทางศิลปะ มีสมมติฐานเชิงรูปแบบดังนี้

(1) การจับคู่บริบทของวัตถุที่เหมือนกันและ/หรือต่างกัน เช่น การจับคู่วัตถุที่มีรูปลักษณะคล้ายกันแต่วัสดุต่างชนิด เพื่อเปลี่ยนการรับรู้และความทรงจำที่มีต่อรูปร่าง รูปทรง ขนาดของวัตถุ ให้แตกต่างไปจากความคุ้นชินเดิมได้ เนื่องจากผู้ชมต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจวัตถุจากประสบการณ์ อย่างไรก็ตาม ประสบการณ์เหล่านี้กลับทำให้การรับรู้ต่อสิ่งรอบตัวคลาดเคลื่อนไปจากความจริง

(2) การซ้ำรูปและความหมายของวัตถุ เช่น การสร้างรูปทรงซ้ำ การเลือกใช้รูปทรงของวัตถุที่มีความหมายเดียวกันหรือเหมือนกัน หรือการจัดวางรูปทรงเคียงกัน จากหลักการนี้ สามารถนำมาอธิบายควบคู่กับการจัดวางรูปทรงตามหลักการของทฤษฎีเกชตาท์ โดยใช้วิธีการที่แตกต่างกันไป เช่น การหล่อสร้างรูปทรงซ้ำและการจัดวางรูปทรงเรียงเคียงกัน หรือใช้รูปทรงเดียวกันและจัดเรียงรูปทรงทับซ้อนกัน

(3) การแปรเปลี่ยนรูปทรง โดยใช้หลักการจัดกลุ่มมีรูปร่าง ขนาด หรือสีที่คล้ายคลึงกัน หลักการจับกลุ่มในแนวเดียวกันและ/หรือต่างกัน เช่น การจัดวางแก้วโปร่งใสเป็นแถวตอนเรียง ทำให้แก้วที่อยู่ด้านหน้าหน้าที่เป็นเลนส์ เปลี่ยนรูปร่างและขนาดของรูปทรงที่อยู่ด้านหลัง ในมุมมองที่ต่างกัน การเลือกใช้หลักการของทฤษฎีเกชตาท์อย่างเหมาะสม จะส่งผลต่อการมองเห็นรูปทรงหนึ่งและรูปทรงข้างเคียง รวมถึงพื้นที่แวดล้อมของงานศิลปะ

สมมติฐานเชิงรูปแบบแสดงการสร้างรูปและความหมายแตกต่างกันในแต่ละบริบท การเข้าใจรูปและความหมายของแก้วผ่านการสร้างรูปและความหมายทางศิลปะจึงเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับประสบการณ์หรือความทรงจำของผู้ชมที่มีต่อวัตถุ เช่น ภาพที่เห็นกับวัตถุที่อยู่เบื้องหน้า หรือวัตถุจริงกับวัตถุในความคิด ซึ่งเชื่อมโยงกับกระบวนการสร้างรูปและความหมายทางศิลปะที่ผู้ชมสามารถเห็นรับรู้ หรือสัมผัสได้ในงานสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสับสนหรือความขังใจก่อนที่จะให้นิยามหรือความหมายแก่สิ่งหนึ่งสิ่งใดได้อย่างชัดเจน ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับประสบการณ์ รวมไปถึงประสบการณ์ทางสุนทรียะและประสบการณ์ทางศิลปะของแต่ละบุคคล (ภาพที่ 23)

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาศิลปินและการทดลองเชิงสร้างสรรค์ ประกอบแบบร่างตามภาพที่ 24-27 เพื่อแสดงแนวทางและความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ สร้างผลลัพธ์ทางการมองเห็นที่แตกต่างกันไปในแต่ละบริบท

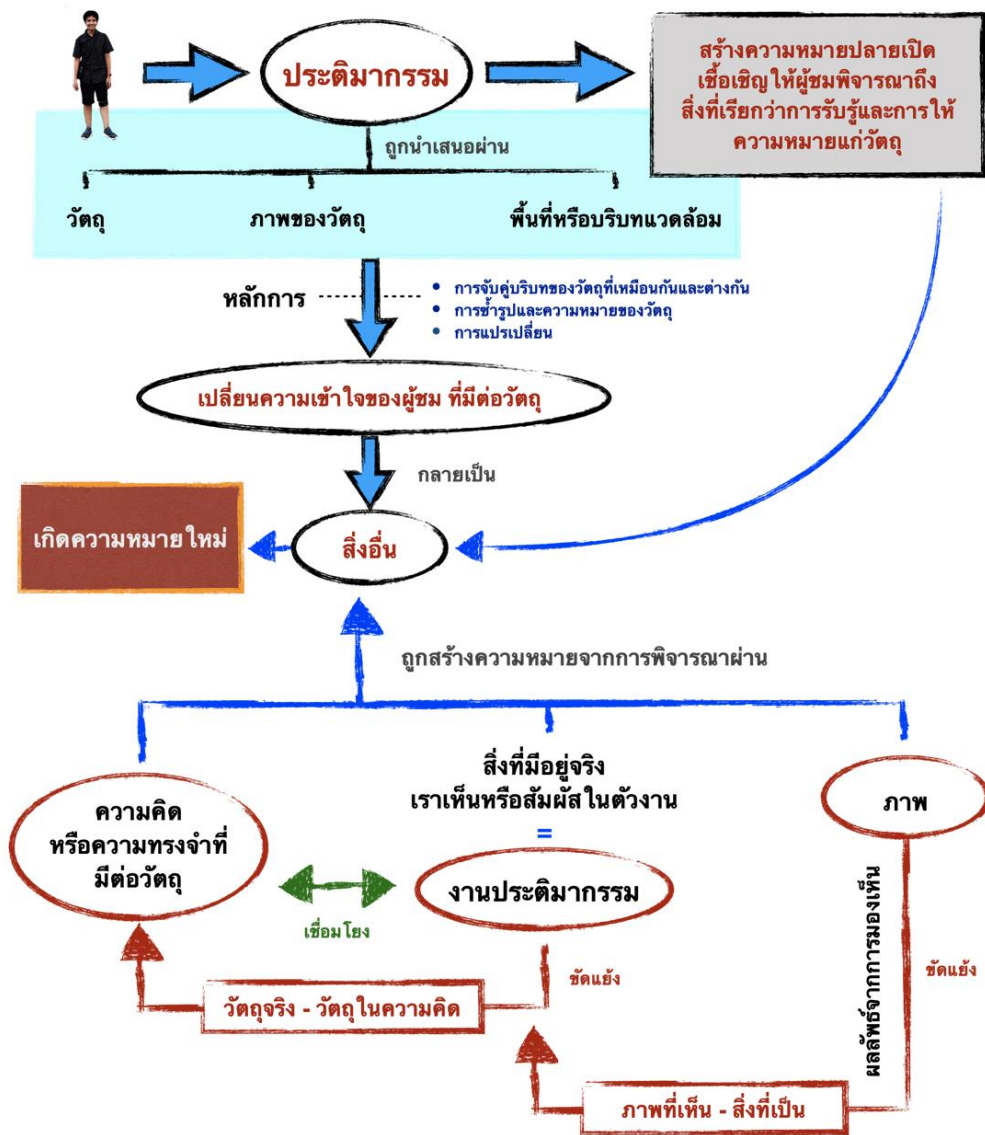
แบบร่างงานชุดแรก (ภาพที่ 24) ผู้วิจัยใช้หลักการซ้ำและการแปรเปลี่ยนรูปทรงของแก้วน้ำ จากภาพร่างแบบที่ 1 ผู้วิจัยเลือกใช้วัตถุที่มีรูปร่างคล้าย แต่การใช้งานต่างกัน และนำเสนอผ่านภาพร่าง การศึกษาภาพร่างจากหนังสือเทคนิคในงานแก้ว แสดงให้เห็นการแปรเปลี่ยนลักษณะของรูปทรงภาชนะ นำมาสู่การซ้อนรูปร่างของวัตถุในภาพร่างแบบที่ 1 เพื่อเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรง รูปร่าง และการผันแปรของรูปและความหมายของวัตถุบนงานศิลปะ หรือจากการศึกษาผลงานของสตีเวน เซซี ที่แสดงให้เห็นความเป็นไปได้ของการซ้ำลักษณะรูปร่างของวัตถุ และการจัดวางรูปทรงแบบแถวตอนลึก ส่งผลต่อการมองเห็นและการเข้าใจรูปและความหมายของวัตถุ ที่ค่อยๆ แปรเปลี่ยน การพิจารณาภาพร่างแบบที่ 1 นำมาสู่ร่างภาพในแบบที่ 2 ผู้วิจัยใช้การซ้ำลักษณะรูปร่างของวัตถุ การวางรูปทรงเคียงกัน ที่สอดคล้องกับหลักการจัดกลุ่มสิ่งเร้าเดียวกันตามการศึกษาทฤษฎีเกชตาลท์ แสดงให้เห็นความต่อเนื่องของรูปทรง แม้รูปทรงจะแตกต่างกัน แต่การจัดเรียงรูปทรงในลักษณะที่เรียงเคียงกันแบบต่อเนื่อง จะส่งผลต่อการรับรู้กลุ่มเดียวกัน และจากความเป็นไปได้ในภาพร่างแบบที่ 4 ผู้วิจัยพิจารณาจากการทดลองที่ 14 และ 15 แสดงให้เห็นว่าความโปร่งใสของแก้ว ทำให้มองเห็นวัตถุและภาพของวัตถุที่อยู่ด้านหลังผิดเพี้ยนไป ทั้งนี้ การวางวัตถุแบบลอยตัว ยังสร้างผลลัพธ์ทางการมองเห็นได้กว้างกว่า ภาพของวัตถุจะมีขนาดหรือรูปร่างที่แปรเปลี่ยนไป ก็ขึ้นอยู่กับความหนาและลักษณะของรูปทรงแก้ว รวมถึงตำแหน่งการเคลื่อนที่ของผู้ชมรอบผลงาน

แบบร่างงานชุดที่สอง (ภาพที่ 25) ผู้วิจัยการพิจารณาความเป็นไปได้จากผลงานสร้างสรรค์ของวีจา เซลมินส์ แสดงให้เห็นความเป็นไปได้จากการพิจารณาข้อแตกต่างระหว่างวัตถุที่ถูกสร้างซ้ำ และวัตถุที่ถูกเปลี่ยนวัสดุ นำมาสู่ภาพร่างแบบที่ 3 ผู้วิจัยเลือกใช้การจับคู่บริบทของวัตถุจากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรูปลักษณะและวัสดุ หากวัตถุมีรูปลักษณะเดิม แต่วัสดุต่างไปจากเดิม เมื่อก่อนหินถูกเปลี่ยนเป็นก้อนแก้ว และจัดเรียงรูปทรงที่มีรูปลักษณะคล้ายตามหลักทฤษฎีเกชตาลท์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยยังเลือกใช้วิธีการจากการทดลองที่ 6 การซ้อนกันของกระจกสีชาและกระจกเงา ทำให้เกิดภาพซ้อนของวัตถุ สร้างบริบทแวดล้อมให้แก่ชิ้นงาน และเลือกพิจารณาการทดลองที่ 9 การสะท้อนภาพของกระจก 2 บาน ทำมุม 90 องศา แสดงให้เห็นวิธีการที่จะเปลี่ยนความเข้าใจในเรื่องของพื้นที่และจำนวนของวัตถุ ในแง่นี้ บริบทแวดล้อมสร้างข้อแตกต่างระหว่างสิ่งที่เห็นกับวัตถุจริงตรงหน้า เปลี่ยนภาพของการมองเห็นที่ต่างกันตามวิธีการจัดวางและการติดตั้งชิ้นงาน

แบบร่างงานชุดที่สาม (ภาพที่ 26) ผู้วิจัยพิจารณาภาพถ่ายจากการรวบรวมข้อมูล นำมาสู่แนวคิดการสร้างพื้นที่สองสถานการณ์ทับซ้อนกัน โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างและรูปทรง เมื่อวัตถุมีรูปร่างคล้าย แต่รูปทรงต่าง ในภาพร่างแบบที่ 2 การเก็บข้อมูลคุณสมบัติของแก้ว ทำให้เห็นความเป็นไปได้ของการจัดวางรูปทรงในลักษณะเหลื่อมหรือซ้อนกัน รูปทรงที่อยู่ด้านหน้าเปลี่ยนภาพของวัตถุที่อยู่ด้านหลัง และจากการเก็บข้อมูลจากกรณีศึกษาข้อมูลและ

กรณีศึกษาศิลปินทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า มุมมองส่งผลต่อความเข้าใจรูปทรง รูปร่าง และภาพที่เกิดจากการมองเห็นวัตถุ

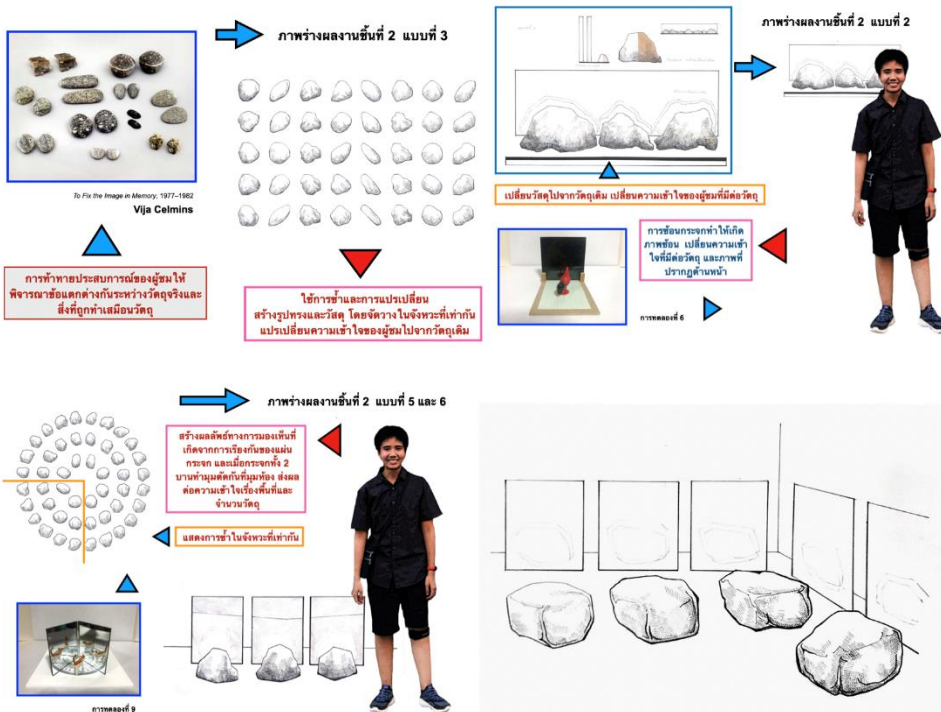
จากวิเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาศิลปินและการทดลองเชิงสร้างสรรค์ ประกอบภาพร่างทั้ง 3 แบบข้างต้น การแปรเปลี่ยนคุณสมบัติและรูปทรงของแก้ว รวมถึงปัจจัยและเงื่อนไขอื่น เช่น การซ้ำรูป การจัดวางรูปทรงหรือวัตถุ ส่งผลต่อการรับรู้ การเข้าใจรูปและความหมายใหม่ของแก้วในทางศิลปะ สามารถนำมาใช้ในการสร้างสรรค์

ภาพที่ 23 ภาพแสดงแผนผังความคิดของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ภาพที่ 24 ภาพแสดงการวิเคราะห์แบบร่างชุดที่ 1 ประกอบการทดลองและกรณีศึกษาศิลปิน

ภาพที่ 25 ภาพแสดงการวิเคราะห์แบบร่างชุดที่ 2 ประกอบการทดลองและกรณีศึกษาศิลปิน

บทที่ 4

การสร้างสรรค์ทางศิลปะ

การสร้างสรรค์ทางศิลปะเป็นเครื่องมือการศึกษาของโครงการวิจัย จากการสำรวจและตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างวัสดุกับวัตถุของแก้ว การแปรเปลี่ยนคุณลักษณะ คุณสมบัติ และรูปทรงของแก้ว รวมไปถึงปริบทและปัจจัยแวดล้อม และการรวบรวมข้อมูลภาคเอกสารและข้อมูลภาคสนาม ข้อมูลทั้งสองส่วนนี้นำมาสู่การสร้างแนวทางการศึกษาและความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ในบทนี้ ผู้วิจัยอธิบายกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะ และวิเคราะห์ข้อมูลและงานสร้างสรรค์ในช่วงปีพ.ศ. 2560-2562 เพื่อตรวจสอบผลการศึกษา และประเมินผลการสร้างสรรค์ระหว่างขั้นตอน มีกระบวนการศึกษาและการสร้างสรรค์ทางศิลปะตามขั้นตอนดังนี้

- 4.1 แนวคิดของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ
- 4.2 การรวบรวมข้อมูลกรณีศึกษาและการประมวลผลทางความคิด
- 4.3 การสังเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาและวิเคราะห์งานสร้างสรรค์ทางศิลปะ
 - 4.3.1 การสังเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษา
 - 4.3.2 การวิเคราะห์งานสร้างสรรค์ช่วงปีพ.ศ. 2560-2562
- 4.4 การสร้างสรรคงานศิลปะและการนำเสนอ
- 4.5 การตรวจสอบผลการสร้างสรรค์

4.1 แนวคิดของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ

คุณสมบัติของแก้วเอื้อให้เกิดความหมายสองนัย การนำแก้วมาใช้ในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะจะยังคงความหมายระหว่างความเป็นวัสดุและวัตถุ ทำให้วัสดุแก้วกลายเป็นวัตถุทางศิลปะ การแปรเปลี่ยนสถานะของแก้วในทางศิลปะนี้นำมาสู่โจทย์ของการศึกษาความผกผันรูปและความหมาย และการทดลองเชิงสร้างสรรค์ ที่ให้ผลต่อการรับรู้บนเงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อมแตกต่างกัน อาทิ คุณสมบัติและรูปลักษณะของแก้ว ระยะเวลาวัตถุ พื้นผิวและปริบทแวดล้อม ผู้วิจัยเทียบเคียงผลการทดลองกับตัวอย่างกรณีศึกษาศิลปะป็น แนวคิดทางปรัชญาและทฤษฎีศิลปะที่เกี่ยวข้อง ดังเช่นการใช้หลักการของทฤษฎีเกชตาทท์ในการออกแบบหรือจัดวางรูปทรง เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาและการนำข้อมูลกรณีศึกษามาใช้สร้างภาษาทางศิลปะ แปรเปลี่ยนรูปและความหมายของแก้วในงานศิลปะ จากคุณสมบัติและคุณลักษณะของแก้ว ความสัมพันธ์ของวัตถุกับการมองเห็น และพื้นที่หรือบริบทแวดล้อม ผู้วิจัยใช้วิธีการและเทคนิคที่แตกต่างกันในผลงานแต่ละชุด เพื่อตรวจสอบความผกผันของสถานะของแก้วและความเป็นไปได้ของการใช้รูปลักษณะ ภาพหรือภาพแทน และวัสดุ

หรือวัตถุอื่นร่วมกับวัสดุแก้ว สร้างงานศิลปะที่มีความหมายปลายเปิด ที่อาจเชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางสุนทรียะและประสบการณ์ทางศิลปะของผู้ชม

4.2 การรวบรวมข้อมูลกรณีศึกษาและการประมวลผลทางความคิด

การซ้อนทับของสถานะความเป็นวัสดุและวัตถุของแก้วเกิดขึ้นจากการแปรเปลี่ยนด้านคุณสมบัติ หรือรูปลักษณะ ให้ผลต่อการเห็น การรับรู้ และการเข้าใจรูปและความหมายของแก้วในงานศิลปะ บริบทและปัจจัยแวดล้อมทำให้งานศิลปะมีความหมายที่กว้างออกไป และอาจเชื่อมโยงกับการรับรู้และประสบการณ์ของผู้ชม ผู้วิจัยทบทวนการแปรเปลี่ยนของรูปลักษณะและความหมายของวัตถุ และสร้างโจทย์ของการศึกษา เพื่อตรวจสอบสถานะของวัตถุผ่านการสร้างสรรค์ทางศิลปะ (ภาพที่ 28) นำมาสู่คำถามและการตั้งสมมติฐานการวิจัยของโครงการเชิงสร้างสรรค์ ที่ผู้วิจัยจะขออธิบายในส่วนของ การสร้างสรรค์ลำดับถัดไป

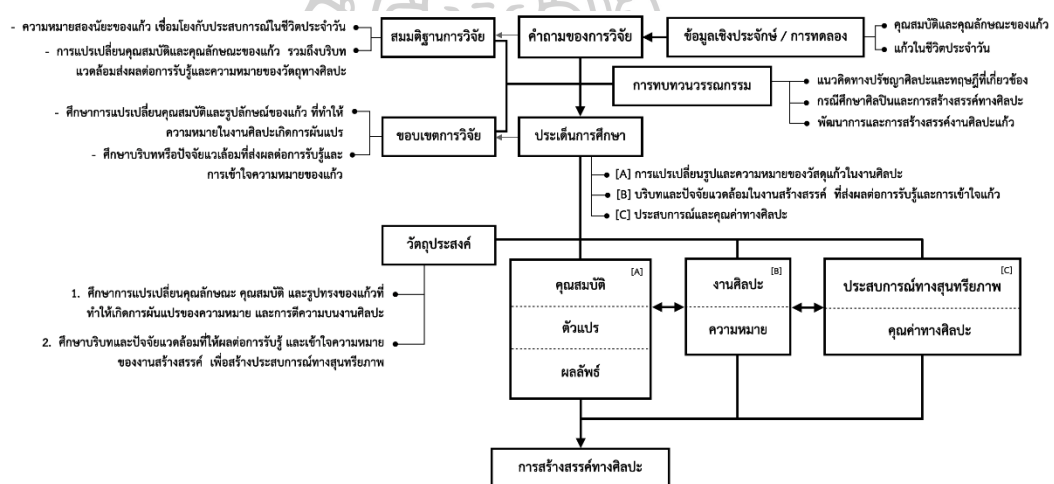
ภาพที่ 28 ผังประมวลผลทางความคิดจากการทบทวนวรรณกรรม

โครงการนี้เริ่มต้นขึ้นจากการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์และการทดลองเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยสร้างโจทย์ของการศึกษาและรวบรวมข้อมูลภาคเอกสารจากหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จากนั้นจัดกลุ่มแยกประเภทข้อมูลการศึกษาความเป็นมาของแก้วและการใช้แก้วในงานศิลปะ รวมไปถึงแนวคิดทางปรัชญาตะวันตกและทฤษฎีศิลปะที่เกี่ยวข้อง และศึกษาข้อมูลภาคสนามจากการสังเกตและทดลองวัสดุ เพื่อหาความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์

ผู้วิจัยแบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

- (1) การเปลี่ยนรูปและความหมายของวัสดุแก้วในงานศิลปะ
- (2) บริบทและปัจจัยแวดล้อมในงานสร้างสรรค์ ที่ส่งผลต่อการรับรู้และการเข้าใจแก้ว
- (3) ประสบการณ์และคุณค่าทางศิลปะ

จากประเด็นการศึกษาและการรวบรวมข้อมูลกรณีศึกษานี้ นำมาสู่การสร้างสมมติฐานและขอบเขตของการวิจัย การแปรเปลี่ยนคุณสมบัติและคุณลักษณะของแก้ว รวมถึงบริบทแวดล้อม มีผลต่อการรับรู้และความหมายของวัตถุทางศิลปะ ผู้วิจัยศึกษาการแปรเปลี่ยนคุณสมบัติและรูปลักษณะของแก้ว ที่ทำให้ความหมายในงานศิลปะเกิดการผันแปร และศึกษาบริบทหรือปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการรับรู้และการเข้าใจความหมายของแก้ว (ภาพที่ 29) ผลลัพธ์ทางการศึกษานี้ส่งผลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะ และใช้วิเคราะห์งานทดลองเชิงสร้างสรรค์ขั้นต่อไป

ภาพที่ 29 ผังแสดงส่วนของการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์และการทดลองเชิงสร้างสรรค์ นำมาสู่การสร้างสรรค์ทางศิลปะ

4.3 การสังเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาและวิเคราะห์งานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

การสังเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ทางศิลปะของอารยาในช่วงปีพ.ศ. 2560-2562 ถูกอธิบายถึงแนวทางและความเป็นไปได้ทางการศึกษา และการสร้างสรรค์ทางศิลปะในประเด็นที่ต่างกัน แบ่งการประมวลผลทางความคิดและการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- 4.3.1 การสังเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษา
- 4.3.2 การวิเคราะห์งานสร้างสรรค์ช่วงปีพ.ศ. 2560-2562

4.3.1 การสังเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษา

การประมวลผลทางความคิดนำมาสู่กรอบวิธีคิดของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาและการนำข้อมูลกรณีศึกษา มาใช้ในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ แบ่งข้อมูลกรณีศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- 4.3.1.1 การสังเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาแก้วในชีวิตประจำวัน
- 4.3.1.2 การสังเคราะห์ข้อมูลจากศิลปินในกรณีศึกษา

4.3.1.1 การสังเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาแก้วในชีวิตประจำวัน

การสังเคราะห์แก้วในชีวิตประจำวันถูกแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อย่อย แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติ รูปลักษณ์ และการใช้งานตามบริบทและปัจจัยแวดล้อม ที่สัมพันธ์กับแสงและปรากฏการณ์ต่างๆ ให้ผลลัพธ์ทางการมองเห็นต่างกันไป

(1) คุณสมบัติโปร่งใสและโปร่งแสงของแก้ว ทำให้แสงส่องผ่านวัสดุ และเห็นวัตถุหรือรูปทรงที่อยู่ด้านหลัง ต่างจากคุณสมบัติทึบแสงของแก้ว ทำให้มองไม่เห็นวัตถุด้านหลัง แต่กลับมองเห็นภาพหรือพื้นที่แวดล้อมโดยรอบ สะท้อนบนพื้นผิววัสดุ

(2) คุณลักษณะทางกายภาพและรูปลักษณ์ของแก้ว ส่งผลต่อการมองเห็นแตกต่างกัน เช่น ความโปร่งใสและโปร่งแสงของกระจกทำให้มองเห็นภาพแตกต่างตามรูปลักษณ์ ดังเช่นความหนาหรือร่องรอยบนผิว การรวมแสงและการกระจายแสงทำให้เห็นรูปร่างของรูปทรงหรือวัตถุที่อยู่ด้านหลัง ในลักษณะต่างกันตามชนิดของเลนส์ และการสะท้อนของกระจกเงาที่เกิดภาพสะท้อน เห็นภาพซ้ำของรูปทรงหรือวัตถุและพื้นที่โดยรอบที่แตกต่างตามระยะของวัตถุหรือรูปทรง มุมตกกระทบและมุมสะท้อน

(3) การใช้งานตามบริบทและปัจจัยแวดล้อม จากการพิจารณาคุณสมบัติและรูปลักษณ์ของแก้ว ให้ผลลัพธ์ทางการมองเห็นแตกต่างกัน อาทิเช่น แสงหักเหผ่านแผ่นกระจกใส สะท้อนแสงหรือภาพของวัตถุและพื้นที่โดยรอบ เลนส์นูนและเลนส์เว้าในแว่นขยายและเลนส์กล้อง ทำให้เห็นภาพที่แตกต่างตามชนิดของเลนส์ ระยะห่างระหว่างเลนส์กับวัตถุ และตำแหน่งของผู้ชม และกระจกเงา กระจกเงานูนและกระจกเงาเว้าสะท้อนภาพวัตถุแตกต่างกันตามแต่ละชนิด สามารถกำหนดระยะห่างระหว่างกระจกเงาและวัตถุ ระยะห่างระหว่างวัตถุ ผู้ชม กับบริบทแวดล้อม

ผู้วิจัยสังเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวตามตารางที่ 7 แสดงให้เห็นความผูกผันรูปและความหมายของแก้วที่สัมพันธ์กัน จากการทำความเข้าใจแก้วที่มีอยู่รอบตัว ดังนี้

แก้ว	ผลลัพธ์ทางการมองเห็น		
	คุณสมบัติ	รูปลักษณะ	การใช้งาน
คุณสมบัติ	(1) ความโปร่งใสและความโปร่งแสง ทำให้แสงเกิดการหักเหผ่านวัสดุ เห็นร่องรอยบนพื้นผิววัสดุ เช่น ริ้วในเนื้อแก้ว ฟองอากาศ รอยพับหรือรอยย่นบนเนื้อแก้ว และเห็นวัตถุหรือรูปทรงด้านหลังหรือด้านใน	(1) ความโปร่งใสและความโปร่งแสงของแก้ว ปรากฏร่องรอยบนพื้นผิวแก้ว ทับซ้อนภาพของวัตถุที่อยู่ด้านหลังหรือด้านใน ทั้งนี้ภาพที่เห็น จะปรากฏหรือแปรเปลี่ยนไปตามรูปลักษณะของแก้ว	(1) คุณสมบัติโปร่งใสและโปร่งแสงของแก้วถูกนำมาใช้ผลิตสิ่งของ เช่น กระจกหน้าต่างให้แสงส่องเข้ามาภายในอาคาร หรือสามารถมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายใน แก้วน้ำ ตู้กระจก กระจกบานเกร็ด กระจกฝ้า ให้แสงส่องผ่านเข้าได้เล็กน้อย
	(2) ความทึบแสงของแก้ว สะท้อนแสงและภาพ ทำให้มองเห็นภาพหรือพื้นที่แวดล้อมบนพื้นผิววัสดุ แต่ไม่สามารถมองเห็นวัตถุหรือรูปทรงที่อยู่ด้านหลังหรือด้านใน	(2) แก้วทึบแสงสะท้อนแสงในแนวตรง และสะท้อนแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับรูปลักษณะของแก้ว ดังเช่นการสะท้อนภาพกลับด้านของกระจกเงา	(2) คุณสมบัติทึบแสงถูกนำมาใช้ในกระจกเงา ส่องหน้าและลำตัว กระจกเงาชนิดติดตั้งบริเวณทางโค้ง และกระจกเงาเว้า สะท้อนแสงและภาพปรากฏแตกต่างกัน
คุณลักษณะทางกายภาพ	(1) มวลของแก้ว เช่น ความหนาหรือความบาง ของแก้ว โปร่งใสหรือโปร่งแสง สร้างรูปและปริมาตร ทำให้เห็นร่องรอยบนผิวแก้วโปร่งใสอย่างเด่นชัด หรือกลืนเข้าเป็นส่วนหนึ่งกับแวดล้อมโดยรอบ	(1) ระนาบของแผ่นแก้วที่มีความหนาหรือความบางแตกต่างกัน และรูปทรงของแก้ว บ่งบอกมวลและปริมาตรของวัตถุหรือรูปทรง และพื้นที่ว่าง ที่สัมพันธ์กัน	(1) รูปลักษณะและคุณสมบัติของแก้ว ส่งผลต่อการมองเห็น เช่น กระจกใสแยกขอบเขตพื้นที่สองฝั่งออกจากกัน แต่ยังคงเห็นพื้นที่ทั้งสองฝั่งเชื่อมโยงกัน หรืออาจมองไม่เห็นจากอีกด้านหนึ่ง เช่น กระจกสองด้าน หรือโคมไฟจากแก้วหลากสี ให้แสงสีสันสดใส

แก้ว	ผลลัพธ์ทางการมองเห็น		
	คุณสมบัติ	รูปลักษณะ	การใช้งาน
	(2) ปริมาตรของแก้ว ที่มีลักษณะโค้งหรือเว้าทำหน้าที่รวมแสงหรือกระจายแสงหรือสะท้อนแสงและภาพ ในลักษณะที่แตกต่างตามรูปลักษณะ และปัจจัยเงื่อนไขอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการมองเห็น	(2) ปริมาตรของแก้ว ที่มีลักษณะโค้งหรือเว้าตรงส่วนกลาง และมีความหนาหรือบางแตกต่างกัน รวมแสงหรือกระจายแสง หรือสะท้อนแสงและภาพแตกต่างตามรูปลักษณะแก้ว	(2) คุณสมบัติของแก้ว ลักษณะโค้งหรือเว้าตรงถูกนำมาใช้ผลิตเลนส์นูนและเลนส์เว้า ดังเช่นแว่นขยายกระจกทางโค้ง
	(3) ขนาดหรือขอบเขตของรูปทรงส่งผลต่อการรับรู้แตกต่างกัน เช่น กระจกใสขนาดใหญ่ กลืนหายไปกับสภาพแวดล้อม	(3) ขอบเขตของรูปทรง เช่น แก้วหรือกระจกเงาขนาดใหญ่ เกินขอบเขตการรับรู้ที่สัมพันธ์กับตัวเรา	(3) แก้วขนาดใหญ่ปรากฏให้เห็นในงานสถาปัตยกรรมหรืองานศิลปะแก้วขนาดใหญ่ ที่สัมพันธ์กับโครงสร้างอาคาร และพื้นที่แวดล้อม
การใช้งาน ตามบริบทและปัจจัยแวดล้อม	(1) คุณสมบัติของแก้วแตกต่างกันตามแต่ละชนิด เช่น แก้วทางวิทยาศาสตร์ แก้วในงานศิลปะ	(1) แก้วถูกนำมาใช้งานแตกต่างกันทำให้มีรูปแบบและรูปทรงที่หลากหลาย	(1) แก้วมีอยู่รอบตัว ถูกนำมาผลิตของใช้งาน และสัมพันธ์กับตัวเรา เช่น ขวดแจกัน หลอดไฟ
	(2) คุณสมบัติและเทคนิคในงานแก้วถูกนำมาใช้ในงานสร้างสรรค์ ด้วยเทคนิคและวิธีการใหม่	(2) รูปลักษณะของแก้วเกิดจากกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะ หรือการออกแบบที่สัมพันธ์กับเทคนิคที่หลากหลาย	(2) แก้วถูกนำมาใช้ในงานออกแบบและงานสร้างสรรค์ทางศิลปะหลากหลาย ดังเช่นตัวอย่างจากศิลปินกรณีสึกษา

ตารางที่ 6 ตารางเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของแก้วในชีวิตประจำวัน

4.3.1.2 การสังเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาศิลปิน

การสังเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาศิลปินนำสู่การสร้างภาษาทางศิลปะ ตามตารางที่ 8 และตารางที่ 9 ให้ผลลัพธ์ทางสุนทรียะแตกต่างกัน ทำให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลกรณีศึกษาและการเลือกใช้ภาษาทางศิลปะโน้มน้าวให้ผู้ชมเกิดปฏิกิริยาทางอารมณ์ และเกิดการตีความทางศิลปะแตกต่างกัน ดังนี้

(1) การจับคู่บริบทของวัตถุที่เหมือนกันและ/หรือต่างกัน ดังเช่นการเปรียบเทียบหรือการจับคู่ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับวัตถุ การจับคู่สัมพันธ์ระหว่างรูปกับความหมาย ถ่ายทอดความคิด กระตุ้นการเข้าใจรูปและความหมายของวัตถุ การจำลองฉากหรือพื้นที่ และปรากฏการณ์ธรรมชาติสร้างปรากฏการณ์ในงานศิลปะ

(2) การซ้ำรูปและความหมายของวัตถุ ดังเช่นการถอดแบบหล่อรูปทรง เลียนแบบรูปทรงทางธรรมชาติ การสร้างรูปแบบทางศิลปะ ผ่านความคิด ภาษา และวัตถุ การเทียบเคียงวัตถุจริงและภาพของวัตถุแทนรูปและความหมาย หรือใช้ภาษาหรือบทสนทนา สื่อความหมาย สร้างข้อแตกต่างระหว่างวัตถุกับวัตถุทางศิลปะ ย้อนแย้งกับการเข้าใจและประสบการณ์ของผู้ชม

(3) การแปรเปลี่ยนรูปทรง ดังเช่นการวางเรียงกลุ่มของรูปทรงที่มีความหมายเดียวกัน หรือการวางวัตถุที่มีรูปลักษณะซ้ำเคียงกัน สลับสับเปลี่ยนจังหวะการจัดเรียงรูปทรง การแปรเปลี่ยนคุณสมบัติของแก้วสร้างรูปทรง หรือการแปรเปลี่ยนทางกายภาพ ให้การเข้าใจ และผลลัพธ์ทางการมองเห็นเป็นตัวกำหนดผลลัพธ์ทางสุนทรียะที่แตกต่างจากประสบการณ์ร่วมกับวัสดุและวัตถุในงานศิลปะ

กรณีศึกษา ศิลปิน		ภาษาทางศิลปะ		
		การจับคู่บริบทของวัตถุที่เหมือนกันและ/หรือต่างกัน	การซ้ำรูปและความหมายของวัตถุ	การแปรเปลี่ยนรูปทรง
ภาพกับวัตถุ	ริจา เสดมินต์	การจับคู่ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับวัตถุ และวัตถุทางศิลปะ สร้างข้อแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงในงานสร้างสรรค์	การหล่อรูปทรงซ้ำ และระบายสีบนรูปทรงได้อย่างสมจริง เลียนแบบรูปทรงทางธรรมชาติ สร้างข้อแตกต่างระหว่างวัตถุจริงกับวัตถุเสมือนจริง ในรูปแบบงาน 3 มิติ	การวางเรียงกลุ่มของรูปทรงที่มีความหมายเดียวกัน และวางวัตถุที่มีรูปทรงทรงแซ้เคียงกัน เปรียบเทียบของสองสิ่งอย่างตรงไปตรงมา

กรณีศึกษา ศิลปิน		ภาษาทางศิลปะ		
		การจับคู่บริบทของวัตถุที่ เหมือนกันและ/หรือต่างกัน	การซ้ำรูปและความหมายของวัตถุ	การแปรเปลี่ยนรูปทรง
วัตถุ คำและความหมาย	เรเน่ มากริตต์	การจับคู่ความสัมพันธ์ ระหว่างรูปกับคำ ภาพกับ ภาษา ที่มีความหมาย ต่างกัน สร้างความหมาย ย้อนแย้ง กระตุ้นการ เข้าใจรูปและความหมาย ของวัตถุ	การเทียบเคียงรูปและภาษา เพื่อสื่อความหมายของวัตถุ เดียวกัน ด้วยรูปแบบและ บริบทที่แตกต่าง ก่อให้เกิดการ เปรียบเทียบระหว่างรูป ภาษา และความหมายของวัตถุในงาน ศิลปะ	การลำดับความสัมพันธ์ ระหว่างรูปและตัวหมาย ที่ต่อเนื่องกัน แต่ต่าง บริบทของการสื่อสาร สร้างความเข้าใจย้อนแย้ง ต่อความหมายของวัตถุ เดิม
	โจเซฟ โดซุต	การจับคู่ภาพถ่ายกับวัตถุ ภาษากับวัตถุ และภาพถ่าย กับภาษา ที่มีความหมาย เดียวกัน ถ่ายทอดความคิด ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ และ งานศิลปะ	การสร้างรูปแบบทางศิลปะ ผ่านความคิด ภาษา และวัตถุ หรือสื่อที่ให้ความหมาย เดียวกัน จัดวางในแนว เดียวกัน ส่งผลต่อการเข้าใจ ความหมายของวัตถุทาง ศิลปะ	การเปลี่ยนรูปแบบสื่อที่มี ความหมายเดียวกัน ลำดับความสัมพันธ์ ระหว่างรูปและตัวหมาย กระตุ้นการรับรู้ การคิด และการเข้าใจวัตถุทาง ศิลปะ
	ไมเคิล เครกมาร์ติน	การสร้างความหมายผ่าน ภาษาและวัตถุ ไม่สัมพันธ์ กัน สร้างความย้อนแย้ง ระหว่างวัตถุ การเป็น ตัวแทนหรือภาพแทน วัตถุ และภาษา	การเทียบเคียงวัตถุจริง และ ภาพของวัตถุ แทนรูปและ ความหมาย หรือใช้บทสนทนา สื่อความหมาย ย้อนแย้งกับ ประสบการณ์จากวัตถุที่ศิลปิน เลือกนำเสนอ	การเปลี่ยนรูปตัวหมาย สร้างความสลับซับซ้อน ระหว่างการเป็นตัวแทน ภาพแทน
วัตถุกับวัตถุทางศิลปะ	โทนี แครก	การจับคู่ความสัมพันธ์ ระหว่างรูปและความหมาย ของวัสดุกับวัตถุ ที่สัมพันธ์ ต่อความคิด และการรับรู้ ทางอารมณ์	การจัดเรียงวัตถุที่มีรูปร่าง ขนาด สี หรือลักษณะ กายภาพอื่น ๆ สัมพันธ์ ระหว่างวัตถุหนึ่งกับวัตถุ ข้างเคียง สร้างความหมาย ใหม่	การเปลี่ยนรูปทางศิลปะ ก่อให้เกิดจินตนาการ และ ประสบการณ์ร่วมกับวัสดุ

กรณีศึกษา ศิลปิน		ภาษาทางศิลปะ		
		การจับคู่บริบทของวัตถุที่ เหมือนกันและ/หรือต่างกัน	การซ้ำรูปและความหมายของวัตถุ	การแปรเปลี่ยนรูปทรง
	ชาร์ห์ สึ	การจัดหมวดหมู่ความสัมพันธ์ของสิ่งรอบตัว สร้างบริบทในงานศิลปะ	การใช้รูปแบบและสีที่ แตกต่างกันรวมกลุ่มเข้าด้วยกัน ส่งผลต่อการรับรู้และการให้ ความหมาย ที่คาดเดาได้ยาก	การกระจายตัวและการ รวมกลุ่มรูปทรง สร้าง เอกภาพในงานศิลปะ รวมความหมายของสีที่ แตกต่างกันเข้าด้วยกัน

ตารางที่ 7 ตารางเปรียบเทียบกรณีศึกษาศิลปินด้านเนื้อหา แสดงความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ

จากตารางข้างต้น ผู้วิจัยแจกแจงข้อมูลกรณีศึกษาศิลปินด้านเนื้อหา และจะขออธิบายการแจกแจงข้อมูลกรณีศึกษาด้านเทคนิคและรูปแบบ ที่ถูกนำมาใช้สร้างภาษาทางศิลปะของโครงการวิจัยในลำดับถัดไป

กรณีศึกษา ศิลปิน		ภาษาทางศิลปะ		
		การจับคู่บริบทของวัตถุที่ เหมือนกันและ/หรือต่างกัน	การซ้ำรูปและความหมายของวัตถุ	การแปรเปลี่ยนรูปทรง
คุณสมบัติและเทคนิคในงานแก้ว	แอนนา ไรลีย์	การเลือกใช้สารประกอบ และคุณสมบัติทางเคมี สร้างรูปในงานศิลปะ ควบคุมกับกระบวนการ สร้างสรรค์ทางศิลปะ	การหล่อรูปทรงแก้วซ้ำ แต่ใช้ สารประกอบ หรืออุณหภูมิ แตกต่างกัน สร้างรูปเหมือน แต่มี ลักษณะกายภาพต่างกัน เช่น สี ลักษณะผิวหรือพื้นผิว	ผลลัพธ์ทางเคมีนำไปสู่ การค้นพบทางศิลปะ แปรเปลี่ยนลักษณะ กายภาพของแก้ว ด้วย เงื่อนไข และปัจจัยที่ แตกต่างกัน
แสงกับคุณสมบัติของแก้ว	เรเรช ลาอ	การสร้างปรากฏการณ์ ธรรมชาติ เทียบเคียง ผลลัพธ์ด้านคุณสมบัติ ของแก้วสร้างปรากฏการณ์ ในงานศิลปะ	การเทียบเคียงปรากฏการณ์ทาง ธรรมชาติและปรากฏการณ์ทาง ศิลปะ สร้างรูปซ้ำ ให้ผลลัพธ์ ทางการมองเห็นต่างกันตาม เทคนิคและวิธีการนำเสนอ	เทคนิคและวิธีการนำเสนอ สร้างปรากฏการณ์ในงาน ศิลปะ และผลลัพธ์ทางการ มองเห็นแตกต่างในชิ้นงาน แต่ละส่วน

กรณีศึกษา ศิลปิน		ภาษาทางศิลปะ		
		การจับคู่บริบทของวัตถุที่ เหมือนกันและ/หรือต่างกัน	การซ้ำรูปและความหมายของวัตถุ	การแปรเปลี่ยนรูปทรง
คุณสมบัติของแก้วกับการจัดวาง และบริบทแวดล้อม	เฮเลน เมอเรอร์	การพิจารณาคุณสมบัติ ของแก้ว สร้างวัตถุและ ภาพสะท้อนของวัตถุใน งานศิลปะ	ความสัมพันธ์ระหว่างภาพ และแบบจำลองขนาดเล็กที่ สัมพันธ์กัน	บริบทโดยรอบที่เข้าไปเป็น ส่วนหนึ่งของแสงและเงา ในผลงาน แปรเปลี่ยนตาม มุมมอง
	โจเซย์ แมคเคอแลนน์	การพิจารณาความสัมพันธ์ ของคุณสมบัติของ แก้วกับวัตถุ	การสะท้อนแสงและภาพสร้าง รูปแบบไม่สิ้นสุด การซ้ำ รูปทรงงานออกแบบแก้ว สมัยใหม่	การจัดวางรูปทรงในจังหวะ เท่าๆ กัน ทำให้เห็นรูปทรง และภาพสะท้อนอย่างเป็น ระเบียบ
	สตีเวน เซซตี	การประกอบรวมวัตถุ ที่มี รูปลักษณะคล้ายกัน หรือ ต่างกัน ส่งผลต่อการเห็น และการเข้าใจรูปร่างและ รูปทรง	การแยกชิ้นส่วนภาพบนวัตถุ หลายชิ้น รวมเข้าเป็นภาพเดียว เมื่อผู้ชมยืนอยู่ในตำแหน่งที่ เหมาะสม	การแยกส่วนระหว่างภาพ ของวัตถุ และการรวมตัว ของวัตถุและภาพของวัตถุ ตามตำแหน่งการมอง
	ทอม เพียร์แมน	คุณสมบัติโปร่งแสงของ แก้วกับโครงสร้าง สถาปัตยกรรม สร้างรูป และความหมายทับซ้อน ในงานสร้างสรรค์	คุณสมบัติโปร่งใสของแก้ว และภาพบนชิ้นงาน สร้างภาพ ซ้อนทับเป็นหนึ่งในพื้นที่จริง และบริบทแวดล้อมโดยรอบ	การสร้างรูปและความหมาย ทางศิลปะ ทับซ้อนพื้นที่ และบริบทแวดล้อมโดยรอบ เปลี่ยนผลลัพธ์ทางการมอง เห็นที่แตกต่าง
	โธมัส เพอร์ เอเลียซอน	การพิจารณาความสัมพันธ์ ระหว่างพื้นที่กับ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ เปลี่ยนการรับรู้ของผู้ชม ในงานศิลปะ	การสร้างภาพและปรากฏการณ์ ของแสง ให้ผลลัพธ์เทียบเคียง กับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ในงานศิลปะ	การเปลี่ยนพื้นที่ สร้าง ผลลัพธ์ทางการมองเห็นที่ แตกต่าง เมื่อผู้ชมเข้าไปมี ประสบการณ์ตรงในผลงาน

ตารางที่ 8 ตารางเปรียบเทียบกรณีศึกษาศิลปินด้านรูปแบบและเทคนิค แสดงความเป็นไปได้ของการ
สร้างสรรค์ทางศิลปะ

4.3.2 การวิเคราะห์งานสร้างสรรค์ช่วงปีพ.ศ. 2560-2562

ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุและการให้ความหมายเป็นประเด็นการศึกษาหลัก อารยาศึกษาการแปรเปลี่ยนรูปทรงและความหมายของสิ่งของ รูปลักษณ์ของวัตถุที่ถูกแปรเปลี่ยน เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลและหาความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์งานศิลปะในช่วงปีพ.ศ. 2560-2562 ผลงานสร้างสรรค์ที่จะถูกอธิบายในเนื้อหาดังต่อไปนี้จึงเป็นตัวอย่าง ที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะอย่างต่อเนื่อง อารยาศาสตร์แนวทางการศึกษาควบคู่ไปกับการสร้างสรรค์ทางศิลปะจากแก้ว แบ่งการสร้างสรรค์ออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

4.3.2.1 งานสร้างสรรค์ช่วงปีพ.ศ. 2560-2561

4.3.2.2 งานสร้างสรรค์ช่วงปีพ.ศ. 2562

4.3.2.1 งานสร้างสรรค์ช่วงปีพ.ศ. 2560-2561

การสร้างสรรค์ทางศิลปะในช่วงปลายปีพ.ศ. 2560 ของอารยา เริ่มจากการสำรวจและเก็บข้อมูลด้านคุณสมบัติของวัสดุต่างชนิด และเริ่มทำความเข้าใจวัสดุแก้วจากการเข้าไปสังเกต จากความสนใจขั้นพื้นฐานนำมาสู่การสร้างสรรค์งานแก้วนับตั้งแต่ช่วงเวลานั้นเป็นต้นมา การสำรวจวัสดุและศึกษาคุณสมบัติของแก้ว เช่น ความโปร่งใส การสะท้อนแสง ทำให้เริ่มเห็นความหลากหลายและความแตกต่างด้านเทคนิค แก้วหลากหลายชนิดถูกนำมาใช้ในการทดลองเชิงสร้างสรรค์ ตามหัวข้อย่อยของการศึกษา 3 ข้อ ได้แก่ ความเป็นสิ่งกับวัสดุ การมีอยู่ของวัตถุกับการให้ความหมาย และความเป็นสิ่งกับการมีอยู่ของวัตถุ และนำเสนอผ่านการสร้างสรรค์ทางศิลปะในผลงานชุด การสำรวจ “แก้ว” ในปีพ.ศ. 2560-2561

ผลงานชุด การสำรวจ “แก้ว” ในปีพ.ศ. 2560-2561

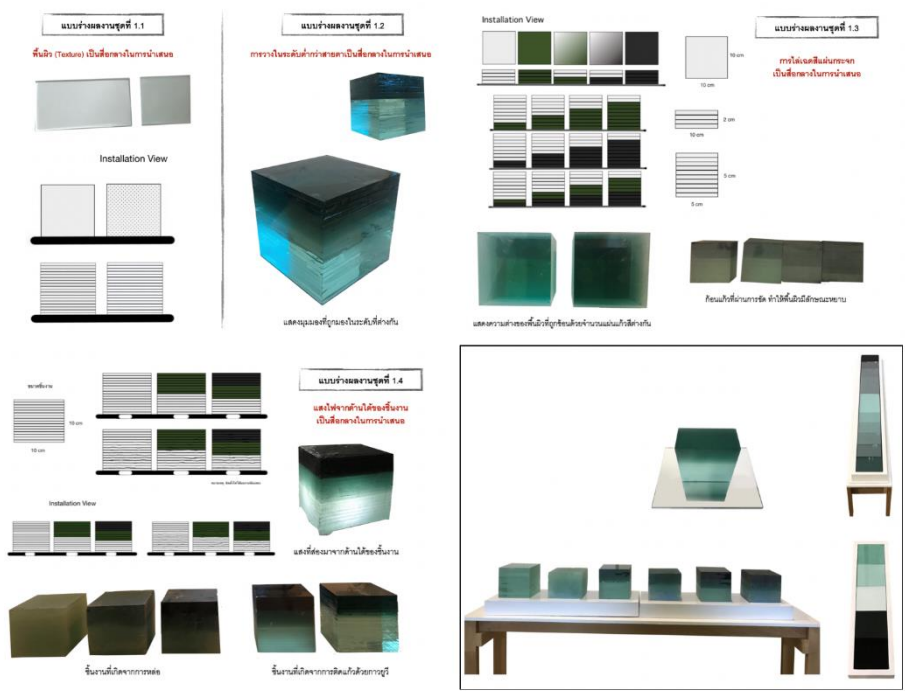
แก้วเป็นวัสดุหลักของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ รวมไปถึงจุดเริ่มต้นของการศึกษาแก้วในชีวิตประจำวัน อารยาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับวัตถุ และการให้ความหมายแก่วัตถุ โดยมุ่งศึกษาสภาวะคู่ตรงข้าม อาทิเช่น ภาวะของความเป็นสิ่งกับวัตถุ ที่ส่งผลต่อการเข้าใจวัตถุแตกต่างกันไปตามบริบทของผลงาน อารยาเริ่มวิเคราะห์เงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อมซึ่งให้ผลลัพธ์เชิงสุนทรีย์แตกต่างกันในแต่ละเทคนิค

ผลงานชุด การสำรวจ “แก้ว” ในปีพ.ศ. 2560-2561 ประกอบไปด้วยผลงานออกเป็น 2 ชุดคือ ผลงานชุดที่ 1 ใช้เทคนิคการประกอบแก้ว และชุดที่ 2 ใช้เทคนิคการหล่อ เป็นหลักการของการสร้างรูปทางศิลปะ อารยาเลือกใช้รูปทรงเรขาคณิตในขนาดเท่ากัน นำเสนอผลงานเป็นชุด จัดวางชิ้นงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอนที่ละส่วน ผลงานชุดที่ 1 ประกอบไปด้วยรูปทรงสี่เหลี่ยมขนาด 5 x 10 x 10 เซนติเมตร จัดวางในระดับต่ำกว่าสายตาบนกระจกเงา ส่วนที่สอง

ประกอบไปด้วยรูปทรงสี่เหลี่ยมขนาด $10 \times 120 \times 5$ เซนติเมตร จัดวางอยู่บนแผ่นกระจกเงาขนาด 10×50 เซนติเมตร ในมุมมองระดับสายตา และส่วนที่สามประกอบไปด้วยรูปทรงสี่เหลี่ยมขนาด $10 \times 10 \times 10$ เซนติเมตร จำนวน 6 ก้อน และติดตั้งแสงไฟไว้ข้างใต้รูปทรงสี่เหลี่ยม (ภาพที่ 30) และผลงานชุดที่ 2 อารยาเลือกใช้เศษแก้วเหลือใช้และปูนปลาสเตอร์ผสมซิลิกา หล่อเศษแก้วลงในแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ผสมซิลิการูปทรงสี่เหลี่ยมขนาด $10 \times 10 \times 10$ เซนติเมตร ในอุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียส และ 1,000 องศาเซลเซียส จำนวน 5 ก้อน จัดวางก้อนสี่เหลี่ยมเคียงกัน (ภาพที่ 31)

คุณสมบัติด้านความโปร่งใสและโปร่งแสงของวัสดุแก้วถูกนำเสนอผ่านการเรียงซ้อนแผ่นระนาบกระจกใสทีละชั้น และติดตั้งแสงไฟข้างใต้ฐานวางชิ้นงาน ทำให้เห็นระนาบของแผ่นกระจกด้านหลังอย่างชัดเจน และจัดวางในระดับความสูงตามบริบทที่ต่างกัน ชั้นแรกอารยานำเสนอคุณสมบัติด้านความโปร่งใสของแก้ว โดยมีกระจกเงาด้านล่างเป็นตัวสะท้อนภาพของวัตถุ การจัดวางชิ้นงานให้มีระดับต่ำกว่าสาย สร้างกรอบของการมองเห็น ทำให้เห็นปริมาตรของรูปทรง และชั้นสีต่างไปจากการมองเห็นในมุมมองระดับสายตา และยังแสดงให้เห็นการสร้างภาพลวงที่เกิดจากการหักเหของแสงและการจัดวางรูปทรง ส่วนที่สองคือการนำเสนอแก้วที่ถูกซ้อนด้วยสีเขียวใส และสีขาใสในจำนวนแผ่นที่เพิ่มมากขึ้น คุณสมบัติด้านความโปร่งใสของวัสดุแก้วส่งผลให้ระดับความเข้มของสีที่สะท้อนผิวบนด้านหน้าแตกต่างกัน และส่วนที่สามคือการนำเสนอความโปร่งแสงของแก้ว และผิวของวัสดุที่เกิดจากเทคนิคที่ต่างกัน โดยใช้แสงไฟที่อยู่ข้างใต้ เน้นรายละเอียดบนพื้นผิวของรูปทรงสี่เหลี่ยมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และในส่วนของผลงานชุดที่ 2 อารยาใช้เทคนิคการหล่อสร้างรูปทรงซ้ำและลักษณะผิวของวัตถุที่ต่างกันออกไป โดยมีแม่พิมพ์และปัจจัยแวดล้อมอื่น เช่น อุณหภูมิ เป็นตัวกำหนดลักษณะกายภาพของรูปทรง เศษแก้วเหลือใช้ที่ถูกนำมาหลอมในอุณหภูมิต่างกัน ทำให้เกิดลักษณะผิวของรูปทรงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และแตกต่างกันตามตำแหน่งการจัดวาง

งานสร้างสรรค์ในช่วงปีพ.ศ. 2560 อารยามักสร้างสรรค์ผลงานโดยวางลำดับชิ้นงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และนำเสนออย่างตรงไปตรงมา การทดลองทำให้อารยาเข้าใจคุณสมบัติและคุณลักษณะของวัสดุแก้วยิ่งขึ้น และเห็นความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ชิ้นงานจากเทคนิคในงานแก้ว ที่มีความหลากหลาย อารยานำเสนอคุณลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุแก้วด้วยรูปแบบและสื่อที่ต่างกันในงาน *การสำรวจ “แก้ว” ในปีพ.ศ. 2560-2561* อารยาเก็บรายละเอียดและการปล่อยรายละเอียดบางส่วนให้ยังคงเนื้อแท้ของวัสดุ แสดงให้เห็นคุณสมบัติของวัสดุแก้วและลักษณะผิวของรูปทรง ที่เกิดขึ้นจากการควบคุมและการปล่อยให้ลักษณะกายภาพของรูปทรงเป็นไปตามกระบวนการทางเทคนิค อารยาไม่ต้องการนำเสนอเรื่องราว การนำเสนอผ่านรูปทรงสี่เหลี่ยมสร้างสภาวะความเป็นนามธรรม การเลือกใช้รูปทรงสี่เหลี่ยมจึงไม่ได้มีความหมายมากไปกว่าความเป็นนามธรรมของรูปทรงเรขาคณิต ปัจจัยและเงื่อนไขในบริบทของการทดลองถูกนำมาใช้เป็นภาษาทางศิลปะ กระตุ้นการรับรู้และการให้นิยามของวัตถุทางศิลปะไปพร้อมกัน

ภาพที่ 30 ผลงาน การสำรวจ “แก้ว” ปีพ.ศ. 2560-2561 ชุดที่ 1 ของอารยา แพนพรหม

ภาพที่ 31 ผลงาน การสำรวจ “แก้ว” ปีพ.ศ. 2560-2561 ชุดที่ 2 ของอารยา แพนพรหม

การสำรวจวัสดุและศึกษาคุณสมบัติของแก้วทำให้อารยาเริ่มเห็นความหลากหลาย และความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ ที่เกิดจากผลลัพธ์เชิงเทคนิคเฉพาะ นำมาสู่การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงระยะเวลาต่อมา

4.3.2.2 งานสร้างสรรค์ช่วงปีพ.ศ. 2562

ความสัมพันธ์ระหว่างวัสดุ วัตถุ และงานศิลปะเป็นเครื่องมือของการพิจารณาความคิด การเข้าใจ และการให้ความหมายแก่วัตถุของการศึกษา อารยาถือว่าปัจจัยและบริบทแวดล้อมของเหตุการณ์หรือวัตถุ จะส่งผลต่อการรับรู้และการเข้าใจวัตถุใดๆ ที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวเรากับสิ่งที่อยู่รอบตัว แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นหลักดังต่อไปนี้ เพื่อตรวจสอบและตั้งคำถามต่อนิยามของวัตถุในทางศิลปะ

(1) เมื่อของสิ่งหนึ่งที่ถูกแปรเปลี่ยนไปเป็นสิ่งหนึ่ง หรือเมื่อวัสดุกลายเป็นวัตถุ การคงลักษณะหรือสถานะของวัตถุเดิมจึงบ่งบอกความเข้าใจเดิม

(2) เมื่อวัตถุกลายเป็นงานศิลปะ การเปลี่ยนหรือการอ้างอิงบริบทบางส่วนสร้างภาวะการรับรู้เดิม และภาวะที่ถูกทำให้เปลี่ยนไป

(3) การไม่อ้างอิงบริบทใดสร้างภาวะนามธรรม เมื่องานศิลปะกลายเป็นสิ่งของอย่างหนึ่ง จากการสร้างหรือแปรเปลี่ยนรูปและความหมายผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะ และการตีความ

สถานะของวัสดุ วัตถุ และงานศิลปะถูกนำมาพิจารณาอีกครั้ง อารยาพิจารณาและตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปและความหมายในทางศิลปะ จากความสัมพันธ์ระหว่างรูปลักษณะ วัสดุ และบริบทแวดล้อมเชื่อมโยงกัน โดยปรับเปลี่ยนวิธีการสร้างสภาวะคู่ตรงข้ามเทคนิควิธีการ และบริบทแวดล้อมและเงื่อนไขทางศิลปะ ที่แตกต่างกันในผลงานศิลปะทั้ง 3 ชุดต่อไปนี้ สร้างความความย้อนแย้งที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ภาพของวัตถุในความคิดกับวัตถุจริง จากการผกผันรูปและความหมายของวัสดุแก้ว

ผลงาน ภาพของก้อนหิน ปีพ.ศ. 2562

ผลงาน ภาพของก้อนหิน (ภาพที่ 32) สร้างขึ้นในปีพ.ศ. 2562 ประกอบไปด้วยชุดงาน 2 ส่วน ส่วนแรกคือแผ่นกระจกที่มีขนาด $0.2 \times 10 \times 30$ เซนติเมตร วางเรียงซ้อนกันไล่ระดับความเข้มของสีกระจกตามลำดับ และมีรูปทรงด้านในที่ลัดหลั่นกันตามลำดับมุมมอง อารยาจัดเรียงในระดับสายตา แสดงความสมมาตรของรูปทรง รูปร่างภายนอกปรากฏให้เห็นชัดเป็นปริมาตรของรูปทรงสี่เหลี่ยม ส่วนรูปร่างภายในปรากฏปริมาตรของก้อนวัตถุ และส่วนที่สองคือรูปทรงของปริมาตรพื้นที่ด้านในที่เกิดจากการหล่อด้วยปูนซีเมนต์ วางในลักษณะกลับด้าน แสดงมวล

และปริมาตรด้านในของรูปทรง ผลงานดังกล่าวถูกติดตั้งควบคู่กับภาพวาด เทคนิคอร์สชาค (Rorschach) นำเสนอรูปร่างของปริมาตรพื้นที่ว่างภายในบนแผ่นกระดาษสีขาว ที่หลงเหลือร่องรอย การพบจากวิธีการของเทคนิคดังกล่าว ทับซ้อนภาพจากพื้นที่ด้านหนึ่ง และพื้นที่ด้านหลังหรือพื้นที่ อีกด้านหนึ่ง สลับกันไปมา สร้างการรับรู้ภาพแบบกลับด้านบนพื้นที่เดียวกัน

การสร้างสรรคในผลงานชุดนี้เกิดข้อผิดพลาดหลายประการ หากพิจารณาจากตัวผลงานสร้างสรรค์ การเลือกใช้วัสดุของงาน 2 ส่วนก็ดูเหมือนจะไม่สามารถเชื่อมโยง หรือสัมพันธ์กันได้ เนื่องจากความแตกต่างด้านคุณสมบัติของวัสดุ การติดตั้งผลงานที่ห่างกันเกินไป ระดับความสูง และลักษณะฐานที่เลือกใช้ในการจัดวาง ในทางกลับกันนี้ หากอารยนาชิ้นงานทั้งสอง ส่วนมาจัดวางเรียงเคียงกัน ผู้ชมก็จะไม่สามารถมองเห็นปริมาตรของพื้นที่ว่างภายในของรูปทรงแผ่น กระดาษได้ และหากพิจารณาข้อผิดพลาดของการสร้างรูป คุณสมบัติโปร่งใสของแผ่นกระดาษควรถูก นำเสนอตามลักษณะของแผ่นกระดาษด้านหน้า ที่มีขนาดความกว้างพอในระดับหนึ่ง เพื่อที่จะสามารถ แสดงให้เห็นการแปรเปลี่ยนระดับความเข้มของสีจากแผ่นกระดาษใสทับซ้อนกัน การวางทับซ้อนกัน และนำเสนอปริมาตรด้านข้างทำให้รูปทรงดูหนาและทึบตัน ไม่สามารถมองเห็นมวลของพื้นที่ว่างด้าน ใน แม้ว่าชิ้นงานในส่วนซีเมนต์หล่อจะนำเสนอมวลของปริมาตรพื้นที่ว่างด้านในของรูปทรงแผ่น กระดาษใส่ก็ตาม นอกจากนี้ อารยายังมองว่าหากผลงานชุดนี้ได้ถูกเก็บรายละเอียดบนแผ่นกระดาษ ขนาดใหญ่ และเลือกใช้แผ่นกระดาษที่มีความหนาไม่เท่ากัน จะสามารถสร้างรูปทรงที่มีรายละเอียด มากขึ้น สร้างรูปแทนของก้อนหินให้มีความใกล้เคียงกัน จากข้อผิดพลาดทั้ง 3 ส่วนนี้ อารยจึงมอง ว่าข้อผิดพลาดของผลงานชุดนี้เกิดขึ้นจากการตัดสินใจเลือกใช้สื่อ วัสดุ และเทคนิคในงานสร้างสรรค์ ศิลปะ และยังไม่ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายของการศึกษาและเป้าหมายของการ สร้างสรรค์ทางศิลปะ

ผลงาน *น้ำในแก้ว 6 ใบ* ปีพ.ศ. 2562

การแปรเปลี่ยนรูปลักษณะและความหมายของแก้วถูกนำเสนอในผลงาน *น้ำในแก้ว 6 ใบ* (ภาพที่ 33) ปีพ.ศ. 2562 อารยเลือกใช้แก้วเป็นต้นแบบการหล่อรูปทรง สร้าง ปริมาตรของพื้นที่ว่าง (Space Volume) และปริมาตรของมวล (Mass Volume) ของแก้วน้ำจำนวน 5 ใบ และหล่อรูปทรงของแก้วน้ำจำนวน 1 ชิ้น จัดวางไล่เรียงขนาดลดหลั่นแตกต่างกันบนชั้นวางของ ขนาดเล็ก ในมุมมองต่ำกว่าระดับสายตา และใช้คำว่า “น้ำในแก้ว 6 ใบ” บ่งบอกจำนวนและเป็น ตัวกำหนดกรอบของความเข้าใจ ซึ่งไม่ใช่แค่ความเข้าใจที่มีต่อรูปลักษณะและการใช้งาน แต่ยังแสดง รูปทรงของมวลและปริมาตรของพื้นที่ว่างภายใน ที่สัมพันธ์กับรูปทรงของแก้วน้ำอย่างเด่นชัด

หากวิเคราะห์ตัวชิ้นงาน การหล่อปริมาตรของพื้นที่ว่างภายในให้มีขนาด ใกล้เคียงกับต้นแบบของแก้วน้ำนั้น จะสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างรูปลักษณะของแก้วน้ำกับการ

ใช้งาน และการเลือกใช้แก้วน้ำที่มีรูปลักษณะเฉพาะเป็นแม่แบบของการหล่อ จะสามารถสร้างรูปแทนวัตถุที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของผู้ชม นอกจากนี้ การตัดสินใจติดตั้งผลงานควบคู่กับวัสดุสำเร็จรูปยังเป็นอีกวิธีหนึ่ง ที่ต่างจากการนำวัตถุมาวางเทียบเคียงกันในผลงาน บ่งบอกรูปลักษณะภายนอกของแก้วน้ำจำนวน 6 ใบที่ต่างกันไป หรืออาจนำเสนอแก้วน้ำในจำนวนมาก วางสลับกับรูปทรงที่หล่อถอดแบบมาจากพื้นที่ว่างภายในของแก้ว สร้างรูปซ้ำ ยืนยันตัวตนของ “แก้ว” และ แก้วที่มีน้ำใสอยู่ อย่างไรก็ตาม ผลงานชุดนี้ยังขาดเทคนิคการจัดการกับวัสดุ ให้แก้วมีความใสราวกับน้ำได้อย่างสมจริง แสดงให้เห็นว่าเทคนิคและวิธีการทางศิลปะในผลงานชิ้นนี้ ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ภาพที่ 32 ผลงาน ภาพของก้อนหิน ปีพ.ศ. 2562 ของอารยา แพนพรหม
เทคนิค แผ่นกระจก ขนาด ผันแปรตามพื้นที่

ภาพที่ 33 ผลงาน น้ำในแก้ว 6 ใบ ปีพ.ศ. 2562 ของอารยา แพนพรหม
เทคนิค หล่อแก้วและวัสดุสำเร็จรูป ขนาด ผันแปรตามพื้นที่

ผลงาน *Paper bag 3,523.5 sq.cm.* ปีพ.ศ. 2562

วัสดุและเทคนิคในงานแก้วเป็นส่วนสำคัญของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ อารยาใช้เทคนิคการหล่อแก้วสีชาวม ตามลักษณะรูปทรงของงูกระดาศในผลงาน *Paper bag 3,523.5 sq.cm.* (ภาพที่ 33) ปีพ.ศ. 2562 เป็นการอ้างอิงรูปลักษณะเดิมของงูกระดาศ และจัดวางชิ้นงานเรียงเป็นแนวตรง นำเสนอรูปทรงที่ถูกแปรเปลี่ยนตามลำดับ

การหล่อวัสดุแก้วตามแบบรูปลักษณะของงูกระดาศ แสดงข้อแตกต่างระหว่างของจริงและสิ่งที่ถูกทำเสมือน รูปลักษณะของงูกระดาศที่ถูกลดล้นขนาดลง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมวลและปริมาตรของวัตถุที่ปรากฏ และทำให้เกิดความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่ภายใน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมวลและปริมาตรภายใต้รูปลักษณะของวัตถุเดียวกัน รูปลักษณะที่ถูกแปรเปลี่ยนไปจึงถูกเปลี่ยนความหมายไปจากเดิมในผลงาน *Paper Bag 3,523.5 sq.cm*

อารยาทบทวนการแปรเปลี่ยนรูปลักษณะและความหมายของสิ่งรอบตัว และสร้างโจทย์ของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัสดุและวัตถุ 2 ข้อคือ

- (1) เมื่อวัตถุสูญเสียความหมายของความเป็นวัตถุ สิ่งใดที่ต้องถูกลบออกไป เพื่อเปลี่ยนความเข้าใจของผู้ชมที่มีต่อวัตถุไปจากความเข้าใจเดิม
- (2) การสร้างสรรค์ในทางศิลปะ จะสามารถเป็นตัวแทนในการสำรวจวัตถุเหล่านี้ได้มากน้อยเพียงใด

งานประติมากรรมยังคงเป็นสื่อที่อารยาเลือกใช้เป็นเครื่องมือของการสำรวจสิ่งรอบตัว และการให้ความหมายที่แปรเปลี่ยนไป จากการสร้างสภาวะคู่ตรงข้ามระหว่างรูปและความหมาย วัสดุกับวัตถุ สร้างข้อขัดแย้งและการเข้าใจที่บุคคลมีต่อสิ่งรอบตัวตามความคุ้นชินเดิม ให้ความหมายใหม่แก่วัตถุ ในขณะที่เดียวกัน ประติมากรรมก็เป็นสื่อกลาง ที่ถูกใช้สำรวจการรับรู้สิ่งรอบตัวผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะ แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวเรา สิ่งรอบตัว และงานศิลปะที่มีความสัมพันธ์กัน

การศึกษาความสัมพันธ์ของสิ่งเหล่านี้และการวิเคราะห์งานสร้างสรรค์ช่วงก่อนหน้า นำมาสู่การพัฒนาแนวความคิด การสร้างสรรค์ในทางศิลปะ รวมถึงความเป็นไปได้ของการใช้แก้วร่วมกับวัสดุอื่น

ผลงาน *This is Not Landscape* ปีพ.ศ. 2562

ผลงาน *This is Not Landscape* สร้างสรรค์ขึ้นในปีพ.ศ. 2562 (ภาพที่ 35) อารยาใช้วิธีการวาดเส้นดินสอขาวบนกระดาษดำและงานประติมากรรม งานวาดเส้นถูกถ่ายทอดจากความทรงจำในช่วงเวลาขณะหนึ่ง ที่อารยามองภาพภูมิทัศน์จากทางด้านบน และ

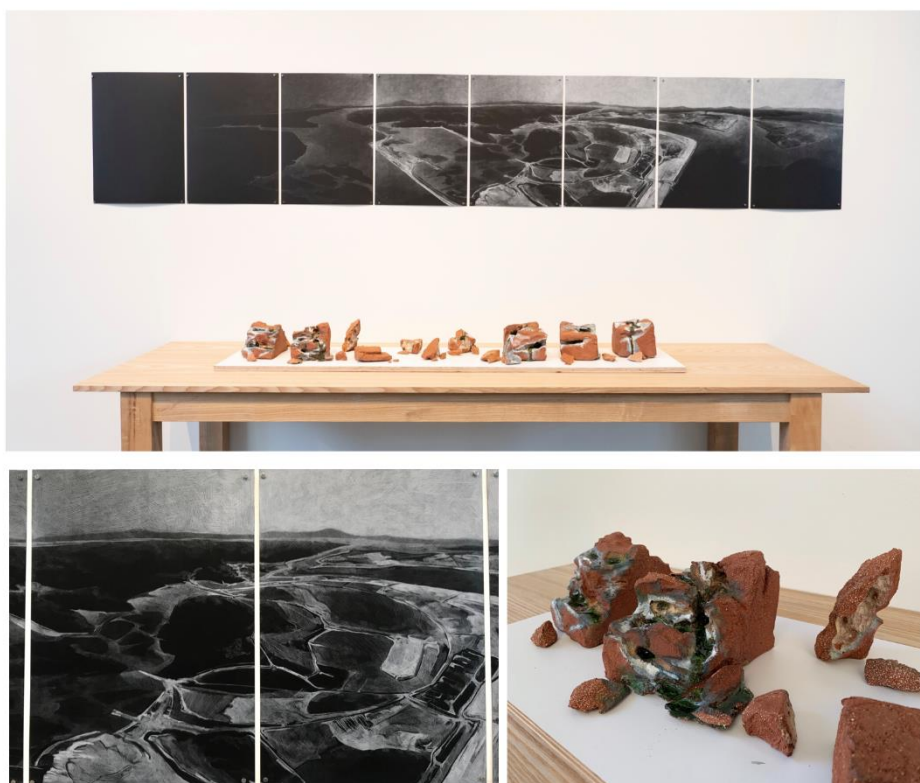
ภาพถ่ายที่ถูกบันทึกภาพ หยุดเวลาเอาไว้ เส้นสีขาวถูกเขียนขึ้นและเข้าไปแทนพื้นที่สีดำบนกระดาษ หลงเหลือไว้แต่เพียงร่องรอยของกระดาษสีดำในบางส่วน นำเสนอภาพของภูมิทัศน์มุมสูง ผลงานวาดเส้นถูกนำเสนอซ้ำผ่านรูปแบบของงาน 3 มิติ อารยาแบ่งภาพบนหน้ากระดาษออกเป็น 6 ด้าน ตามลักษณะของรูปทรงสี่เหลี่ยม เปลี่ยนรูปและความหมายไปพร้อมกับกระบวนการสร้างสรรค์เทคนิคงานแก้วร่วมกับเซรามิค

ความโปร่งใสของแก้ว ความหยาบและความแข็งของดินเซรามิคถูกนำมาใช้เป็นวัสดุสร้างความหมายบนวัตถุ นำเสนอลักษณะกายภาพของภูมิทัศน์จากมุมมองบนผ่านเทคนิคในงานแก้ว สร้างผลลัพธ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ภายใต้ปัจจัยและเงื่อนไขในระหว่างกระบวนการสร้างสรรค์ ราวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่แปรเปลี่ยนไปตามกาลเวลา ภาพถ่ายงานวาดเส้น และวัตถุรูปทรงสี่เหลี่ยมถูกทำให้สูญเสียความหมายอีกครั้ง และกลายเป็นสิ่งที่ถูกนำเสนอ หยุดช่วงเวลาในระหว่างกระบวนการสร้างสรรค์ สร้างความหมายใหม่แก่วัตถุในทางศิลปะ

ความคิดเกี่ยวกับการสร้างความหมายและการลบความหมายยังเป็นประเด็นที่ อารยาให้ความสนใจจริง ด้วยเหตุนี้ อารยาจึงยังคงมุ่งความสำคัญต่อการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัสดุกับวัตถุ และการให้ความหมายผ่านวัสดุแก้ว สร้างสมมติฐานและภาษาทางศิลปะจากการทดลอง และการสำรวจผ่านรูปแบบทางศิลปะ เพื่อตรวจสอบสิ่งที่เรียกว่าคุณค่าและการให้ความหมายแก่วัตถุทางศิลปะ รวมไปถึงพัฒนาแนวทางการศึกษางานศิลปะแก้วอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 34 ผลงาน Paper Bag 3,523.5 sq.cm. ปีพ.ศ. 2562 ของอารยา แผนพรหม
เทคนิค หล่อแก้วและวัสดุผสม ขนาด ผันแปรตามพื้นที่

ภาพที่ 35 ผลงาน *This is Not Landscape* ปีพ.ศ. 2562 ของอารยา แพนพรหม

เทคนิค วาดเส้นบนกระดาษดำ เซรามิก หล่อแก้วและวัสดุผสม ขนาด ผันแปรตามพื้นที่

ที่มาภาพ: ถ่ายภาพบนโดย Ken Cheong

แม้กระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะในช่วงต้นจะยังมีความไม่แน่นอน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้เรียนรู้และพัฒนาโครงสร้างของการศึกษาและการสร้างสรรค์ทางศิลปะในช่วงเวลาที่ผ่านมา พร้อมสร้างแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลองกับวัสดุหลากหลายชนิด แสดงให้เห็นความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ รวมไปถึงกระบวนการศึกษาทางศิลปะในโครงการวิจัย

4.4 การสร้างสรรค์งานศิลปะและการนำเสนอ

โครงการวิจัยเชิงสร้างสรรค์นี้ เริ่มจากการทดลองและการเข้าไปมีประสบการณ์ร่วมกับวัสดุแก้ว ผู้วิจัยตั้งคำถามต่อการรับรู้หรือการเข้าใจสิ่งรอบตัว เนื่องจากมนุษย์มักให้ความหมายต่อสิ่งที่รับรู้ตรงหน้า ไม่ว่าจะเป็นการเห็นหรือการสัมผัส คำถามของการวิจัยนับเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างเครื่องมือการศึกษา และนำมาสู่ประเด็นการศึกษาเรื่องการแปรเปลี่ยนรูปและความหมายของวัสดุแก้วในงานศิลปะ และบริบทและปัจจัยแวดล้อมในงานสร้างสรรค์ ที่ส่งผลต่อการรับรู้และการเข้าใจแก้ว รวมถึงประสบการณ์ทางศิลปะ

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานทั้ง 3 และนำเสนอด้วยวิธีการและรูปแบบที่ต่างกัน จากคำถามดังต่อไปนี้

(1) ความเป็นวัสดุกับวัตถุในแก้วสัมพันธ์กันอย่างไร และความสัมพันธ์ดังกล่าวนำมาสู่การสร้างสรรคทางศิลปะในรูปแบบใด

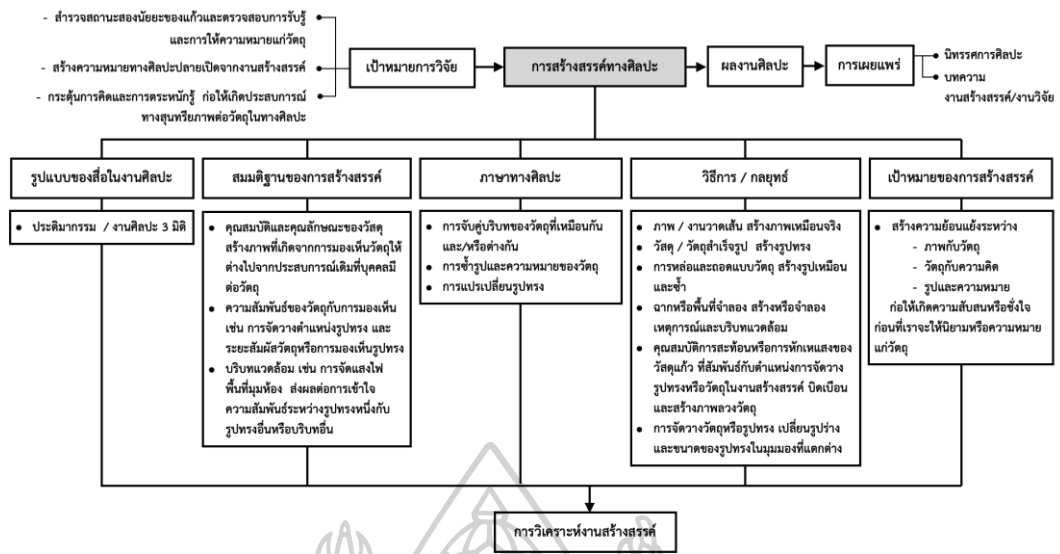
(2) การแปรเปลี่ยนคุณลักษณะ คุณสมบัติ และรูปทรงของแก้ว นำมาใช้เป็นสื่อในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะอย่างไร

(3) ปัจจัยและบริบทแวดล้อมให้ผลต่อการเห็น การรับรู้ และการเข้าใจความหมายของแก้วในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะอย่างไร

แก้วมีความหมายทั้งที่เป็นวัสดุและวัตถุในคำเดียวกัน ความหมายสองนัยของแก้วเกิดขึ้นจากการแปรเปลี่ยนด้านคุณสมบัติ ก่อให้เกิดคุณลักษณะพิเศษที่ต่างไปจากวัสดุชนิดอื่น เนื่องจากวัตถุที่ทำจากแก้วมีอยู่รอบตัว แก้วจึงเป็นวัสดุชนิดหนึ่งที่มีรูปและความหมายผันแปรต่างกันในแต่ละบริบทหมายรวมถึงการใช้แก้วในงานศิลปะอย่างเห็นได้ชัด ความสัมพันธ์ดังกล่าวนำมาสู่กระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ที่ส่งผลต่อการเกิดความหมายและการผันแปรของความหมายทางศิลปะ

การผกผันรูปและความหมายทางศิลปะเชื่อมโยงกับการซ้อนทับสถานะสองนัยยะของแก้ว แปรเปลี่ยนวัตถุกลายเป็นงานศิลปะและยังคงสัมพันธ์กับบริบทแวดล้อม การแปรเปลี่ยนคุณสมบัติหรือรูปลักษณะของแก้ว สร้างรูปและความหมายตามบริบทที่แตกต่าง ในแง่นี้ บริบทและปัจจัยแวดล้อมจึงให้ผลต่อการเห็น รับรู้ และการเข้าใจความหมายของแก้วในงานประติมากรรม ผู้วิจัยเลือกใช้ภาพหรือพื้นที่จำลอง สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงวัตถุหรือปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เพื่อสร้างรูปและความหมายของวัตถุและงานศิลปะ ก่อให้เกิดการรับรู้ ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางสุนทรียะและประสบการณ์ทางศิลปะของผู้ชม

การสร้างสรรค์ทางศิลปะนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบทางประติมากรรม และพิจารณาเงื่อนไขของรูปแบบและเทคนิคในงานแก้ว โดยอาศัยผลลัพธ์ด้านคุณสมบัติและคุณลักษณะของวัสดุสร้างรูปและร่องรอยบนพื้นผิววัตถุหรือรูปทรง สร้างภาพที่เกิดจากการมองเห็น การจัดวางตำแหน่งรูปทรงหรือตำแหน่งการมองเห็น และพื้นที่หรือบริบทแวดล้อม เช่น การจัดแสงไฟ หรือพื้นที่มุมห้อง ที่ส่งผลต่อการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงหนึ่งกับรูปทรงอื่น การเข้าใจวัตถุและพื้นที่โดยรอบหรือบริบทอื่นที่แตกต่าง และใช้การจับคู่บริบทของวัตถุที่เหมือนกันและต่างกัน การซ้ำรูปและความหมายของวัตถุ และการแปรเปลี่ยนรูปทรง เป็นหลักการและวิธีการสื่อความหมายในงานสร้างสรรค์ ด้วยวิธีการแตกต่างกันในผลงานแต่ละชุด (ภาพที่ 36)

ภาพที่ 36 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างสรรค์ทางศิลปะของโครงการวิจัย

รูปและความหมายของแก้วในงานประติมากรรม แปรเปลี่ยนได้จากคุณสมบัติและคุณลักษณะของแก้ว ความสัมพันธ์ของวัตถุกับการมองเห็น และพื้นที่หรือบริบทแวดล้อม จากสมมติฐานเชิงรูปแบบและเทคนิค ผู้วิจัยใช้วิธีการและเทคนิคที่แตกต่างกัน ดังนี้

4.4.1 คุณสมบัติและคุณลักษณะของวัสดุแก้ว

คุณสมบัติและคุณลักษณะของวัสดุแก้วสร้างรูปและเครื่องหมาย หรือร่องรอยบนพื้นผิววัตถุ เมื่อแสงกระทบตัววัสดุแก้วทำให้เกิดการหักเห การสะท้อนแสงและภาพ การรวมแสงหรือการกระจายแสง และการเกิดเงา ให้ภาพที่เกิดจากการเห็นวัตถุที่ต่างไปจากประสพการณ์เดิมของบุคคล จากข้อเท็จจริงด้านคุณสมบัติ ผู้วิจัยใช้วิธีการสร้างรูปและความหมาย ได้แก่

4.4.1.1 การเกิดภาพและการสร้างรูป

การเกิดภาพและการสร้างรูปจากคุณสมบัติและคุณลักษณะของวัสดุแก้ว ได้แก่ ความโปร่งใสทำให้มองเห็นภาพของวัตถุด้านหลัง การหักเหของแสงบิดเบือนภาพของวัตถุที่อยู่ด้านหลัง การสะท้อนแสงและภาพทำให้เกิดภาพซ้ำของวัตถุ และพื้นผิวขุ่นมัวสร้างรูปบนผิวแก้ว มีเทคนิคและวิธีการที่แตกต่างกัน

(1) ความโปร่งใสของวัสดุแก้วทำให้มองเห็นภาพของวัตถุหรือรูปทรง รวมถึงร่องรอยบนผิววัสดุแก้ว สร้างผลลัพธ์ทางการมองเห็นที่แตกต่าง หรือทำให้เกิดภาพหรือบิดเบือนภาพของวัตถุ โดยใช้การวาดภาพหรือการเจียรนัยลงบนผิววัสดุแก้ว สร้างภาพหรือร่องรอยบนผิววัสดุ ดังเช่นภาพที่ 37 และภาพที่ 41 การซ้อนระนาบและรูปทรง และการวางรูปทรงเคียงกัน

(2) การหักเหของแสงกับวัสดุโปร่งใสบิดเบือนภาพหรือรูปร่างของวัตถุที่อยู่ด้านหลัง ให้ลักษณะที่แตกต่างกันไปตามรูปลักษณะของแก้วและมุมมอง ดังเช่นภาพที่ 41 ก้อนหินและกิ่งไม้ที่มีรูปลักษณ์โค้งเว้าตามลักษณะของรูปทรงแก้ว

(3) การสะท้อนแสงและภาพทำให้เกิดภาพสะท้อนและภาพซ้ำของวัตถุหรือรูปทรง แบบกลับด้าน มีขนาดเท่ากับวัตถุ และอยู่ในตำแหน่งเดียวกันกับวัตถุที่วางอยู่ด้านหน้า และเห็นภาพสะท้อนกลับของวัตถุหลายด้านจากมุมมองเดิม สร้างภาพในจำนวนที่เพิ่มขึ้นตามองศาและมุมการสะท้อน ดังเช่นภาพที่ 44

(4) ลักษณะผิววัสดุแก้วส่งผลต่อภาพที่ปรากฏ การหักเหและการสะท้อนของแสง ภาพหรือวัตถุด้านหน้า การพันทลายหรือการเจียรนัยเปลี่ยนคุณสมบัติโปร่งใสทำให้แก้วมีลักษณะผิวขุ่นมัว แม้แสงจะยังส่องผ่านวัสดุแก้วได้ แต่ก็ไม่สามารถมองเห็นภาพของวัตถุด้านหลัง ดังเช่นภาพที่ 41 แสงจากข้างใต้ส่องผ่านมายังส่วนที่มีผิวลักษณะขุ่นมัว ทำให้เห็นรายละเอียดของรูปร่างอย่างชัดเจน

4.4.1.2 วัสดุหรือวัตถุสำเร็จรูป

วัสดุหรือวัตถุสำเร็จรูปสร้างรูปทรงและบริบทแวดล้อม โดยใช้หลักการซ้ำ โดยวางรูปทรงเคียงกัน หรือการถอดแบบรูปทรง ผู้วิจัยเลือกใช้แก้วที่พบเห็นทั่วไปในชีวิตประจำวัน อาทิเช่น แก้วน้ำ กระจกใส เลนส์ กระจกเงา แตกต่างกันไปตามบริบท

(1) กระจกใสมีลักษณะเป็นระนาบ สร้างผลลัพธ์ทางการมองเห็นที่ต่างกัน โดยใช้หลักการซ้อน ก่อให้เกิดรูปทรงมวลและปริมาตร ขึ้นอยู่กับความหนาและจำนวนของแผ่นกระจกใส ทั้งนี้ กระจกใสยังเป็นตัวกลางสร้างขอบเขตและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงกับพื้นที่แวดล้อม ดังเช่นภาพที่ 44

(2) กระจกเงาสะท้อนภาพวัตถุแตกต่างกันตามแต่ละชนิด กระจกเงาเป็นตัวกั้นขอบเขตของพื้นที่ สร้างสถานการณ์สองฝั่งที่ต่างกัน และรวมรูปทรงข้างเคียงหรือพื้นที่แวดล้อมให้อยู่ในระนาบเดียวกัน ขึ้นอยู่กับมุมมองและตำแหน่งของการมองเห็น ดังเช่นภาพที่ 44 และภาพที่ 45

(3) เลนส์มีหลากหลายชนิด และให้ผลลัพธ์ทางการมองเห็นแตกต่างกันไป เช่น เลนส์นูนมีลักษณะตรงกลางหนากว่าส่วนขอบ ทำหน้าที่รวมแสงและสร้างภาพเสมือนและภาพกลับหัวของวัตถุ อย่างไรก็ตาม ภาพที่เกิดขึ้นจากเลนส์นูนยังมีลักษณะที่ต่างออกไป ขึ้นอยู่กับระยะห่างระหว่างเลนส์กับวัตถุ และระยะห่างระหว่างผู้ชมกับเลนส์ ดังเช่นภาพที่ 38 และภาพที่ 39

(4) แก้วน้ำมีรูปลักษณ์ที่แตกต่างกันตามการออกแบบ แก้วน้ำขนาดเล็กละเอียดถูกกำหนดให้เป็นรูปทรงหน่วยย่อย สร้างโครงรวม และจัดวางในตำแหน่งที่

สลับกันไป ความโปร่งใสและรูปลักษณะของแก้วที่ถูกซ้อนทับกันนี้ เปลี่ยนภาพของวัตถุหรือรูปทรงของแก้วน้ำที่อยู่ด้านหลัง ให้มีรูปร่างที่ต่างกันในแต่ละมุมมอง ดังเช่นภาพที่ 40 และภาพที่ 42

4.4.2 ความสัมพันธ์ของวัตถุกับการมองเห็น

ความสัมพันธ์ของวัตถุกับการมองเห็น เช่น การจัดวางตำแหน่งรูปทรง และระยะสัมพันธ์วัตถุหรือการมองเห็น ถูกนำมาใช้กำหนดระยะการจัดวางหรือตำแหน่งของรูปทรง ส่งผลต่อการเข้าใจรูปทรง ผู้วิจัยใช้หลักการของทฤษฎีเศษตลทและทฤษฎีทางศิลปะ สร้างรูปและความหมายทางศิลปะ

4.4.2.1 การจัดเรียงวัตถุหรือรูปทรง

การจัดเรียงวัตถุหรือรูปทรงเปลี่ยนรูปร่างและขนาดของรูปทรงในมุมมองที่แตกต่าง ผู้วิจัยพิจารณาหลักการประกอบกันของรูปทรงหน่วยย่อย และระยะห่างระหว่างวัตถุหรือรูปทรง รวมถึงระยะห่างระหว่างตัวผลงานกับฉากหรือกำแพง ตำแหน่งของรูปทรงกับแสงไฟ ระดับการจัดวางและการกำหนดมุมมอง

(1) การเรียงหรือเคียงกัน สร้างรูปในลักษณะต่อเนื่องในลักษณะแถวตอน หรือสลับไปมา ส่งผลความเข้าใจขนาดและรูปทรงของวัตถุ ดังเช่นภาพที่ 40

(2) การซ้อนระนาบหรือรูปทรง จากการซ้อนกันของระนาบที่ถูกนำมาเรียงซ้อนกันด้านหลังในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น ส่วนที่ถูกซ้อนจะอยู่ไกล ดังเช่นภาพที่ 42

(3) การเปลี่ยนแปลง จากการซ้ำของรูปลักษณะ ขนาด ทิศทางหรือที่วาง ผู้วิจัยใช้หลักการนี้จัดเรียงวัตถุหรือรูปทรงในลักษณะที่แตกต่าง เช่น การจัดวางรูปทรงหรือวัตถุในลักษณะต่อเนื่อง ในจังหวะที่เท่ากัน ดังเช่นภาพที่ 37 การสร้างโครงข่ายขนาดย่อย และจัดวางรูปทรงหรือวัตถุเรียงเคียงกัน ในลักษณะสลับหว่างคลื่นลักษณะโครงสร้างโมเลกุล ดังเช่นภาพที่ 40

4.4.2.2 ระดับการจัดวางหรือระดับการมองวัตถุ

ระดับการจัดวางหรือระดับการมองวัตถุส่งผลต่อการมองเห็นวัตถุ ดังเช่น มุมต่ำกว่าสายตาทำให้เห็นพื้นผิวส่วนบนของรูปทรงมากกว่า มุมปะทะสายตา ทำให้เห็นรูปทรงได้ชัด เน้นแสดงรายละเอียดของรูปทรง และมุมสูงกว่าสายตา ทำให้เห็นรูปทรงจากมุมมองด้านล่าง นอกจากนี้ ตำแหน่งการติดตั้งแสงไฟยังส่งผลต่อการมองผ่านวัสดุแก้ว ทำให้เห็นลักษณะผิวและรายละเอียดชัดเจนมากขึ้น

4.4.3 พื้นทีหรือบริบทแวดล้อม

พื้นที่หรือบริบทแวดล้อม เช่น การจัดแสงไฟ พื้นทีมูมห้อง ส่งผลต่อการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงหนึ่งกับรูปทรงอื่นหรือบริบทอื่น เช่น การจัดวางผลงานและผลงานข้างเคียง ทีส่งผลต่อการมองเห็นวัตถุต่างไปจากเดิม ผู้วิจัยพิจารณาพื้นที่แวดล้อม และจัดวางรูปทรง และกำหนดระดับการวางรูปทรง ให้สัมพันธ์กับพื้นที่และผลงานโดยรอบ สร้างประสบการณ์ทางสุนทรียะและประสบการณ์ทางศิลปะที่แตกต่าง

4.4.3.1 ฉากหรือพื้นที่จำลอง

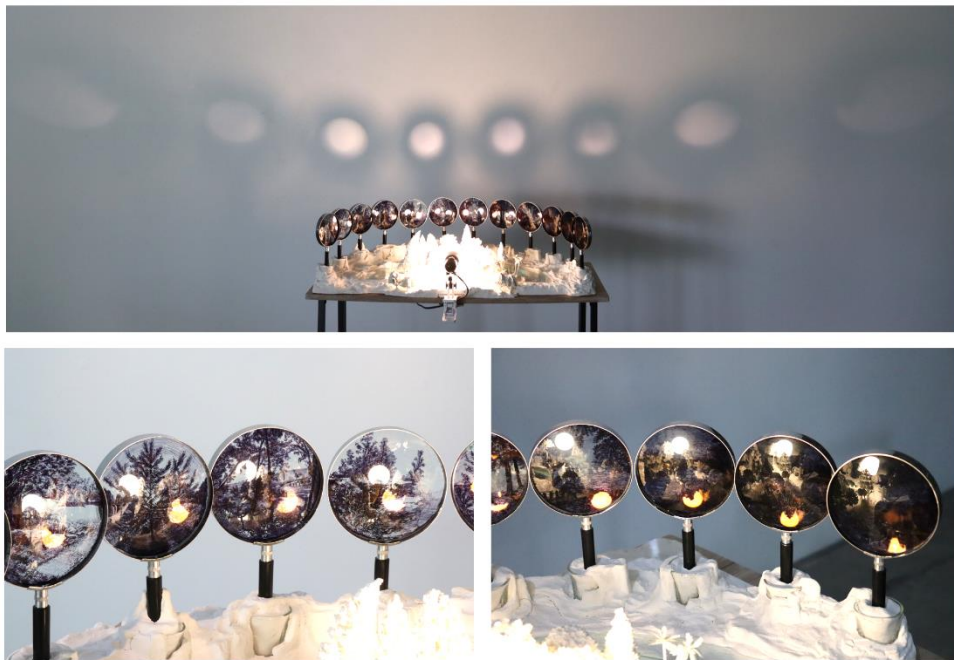
ฉากหรือพื้นที่จำลองสร้างเหตุการณ์และบริบทแวดล้อม เป็นการจำลองของสิ่งที่มีอยู่จริง เหตุการณ์ สถานการณ์ หรือปรากฏการณ์ เพื่อชี้ชัดลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งมีลักษณะคล้ายคลึง อ้างถึงสิ่งที่มีอยู่จริง โดยให้แก้วเป็นองค์ประกอบสำคัญในผลงาน คุณสมบัติและรูปลักษณะของให้ผลลัพธ์ของการมองเห็นต่างกันไป ขึ้นอยู่กับวัตถุหรือรูปทรงที่อยู่ด้านหลัง และตำแหน่งมุมมองของผู้ชม ดังเช่นคุณสมบัติโปร่งใสและการหักเหของแสงทำให้แก้วเป็นหนึ่งเดียวกับบริบทแวดล้อม สร้างภาพลวง สะท้อนภาพและบริเวณโดยรอบหรือวัตถุข้างเคียง

4.4.3.2 แสงไฟ

แสงเป็นส่วนสำคัญของงานสร้างสรรค์ศิลปะ สร้างภาพและปรากฏการณ์ทางศิลปะ เช่นการหักเหแสง การสะท้อนแสง หรือการสะท้อนภาพ ให้ผลลัพธ์ทางการมองเห็นแตกต่างกันตามคุณสมบัติและรูปลักษณะ ยกตัวอย่างการติดตั้งแสงไฟจากข้างใต้ชิ้นงาน ส่องผ่านมายังส่วนที่มีผิวลักษณะขุ่นมัว ทำให้เห็นรายละเอียดของรูปร่างบนผิววัสดุแก้วได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ดังเช่นภาพที่ 40 หรือการส่องแสงไฟตกกระทบบนเลนส์นูน ดังเช่นภาพที่ 38

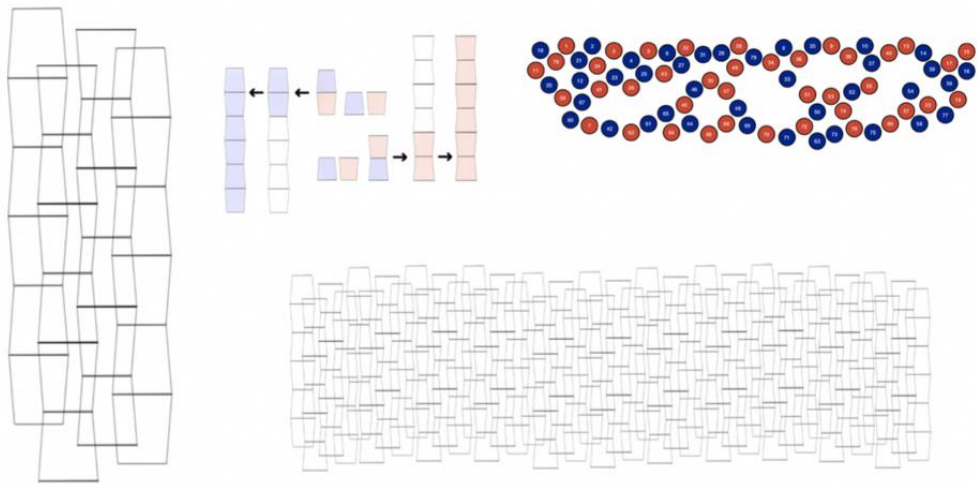
ภาพที่ 37 ภาพแสดงการวาดเส้นบนเลนส์นูน การจัดเรียงรูปทรงเรียงเคียงกัน พื้นที่จำลอง และแสงไฟสร้างรูปและบริบทแวดล้อมในผลงานชุดที่ 1

ภาพที่ 38 ภาพแสดงปรากฏการณ์ของแสงและเงา ที่ตกกระทบบเลนส์นูนในผลงานชุดที่ 1

ภาพที่ 39 ภาพแสดงปรากฏการณ์ของแสงตกกระทบบเลนส์นูน ด้านหลังผลงานชุดที่ 1

ภาพที่ 40 ภาพแสดงการประกอบรูปทรง การจัดเรียงรูปทรงเรียงสลับก้อนหินและกิ่งไม้ในระดับสายตา และการจัดแสงไฟข้างใต้ผลงานชุดที่ 2

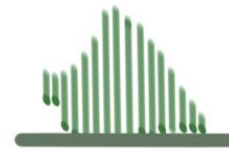
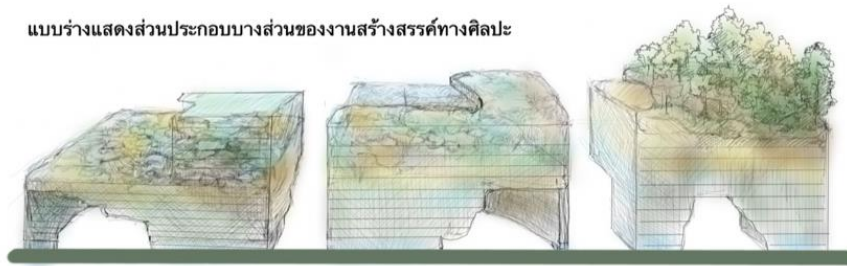

ภาพที่ 41 ภาพแสดงรายละเอียดการเจียรนัยบนพื้นผิวแก้วในผลงานชุดที่ 2

ภาพที่ 42 ภาพแสดงการมองรูปทรงผ่านแก้วในผลงานชุดที่ 2

แบบร่างแสดงส่วนประกอบบางส่วนของงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

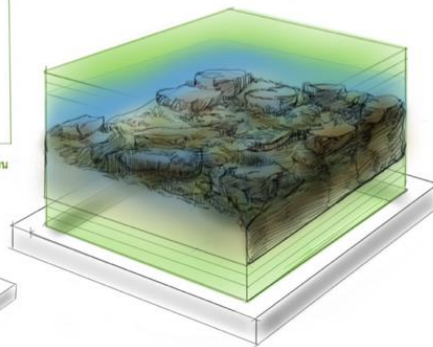

ภาพแสดงมุมมองด้านข้างของการประกอบแก้วแนบ

ภาพแสดงชิ้นส่วนแผ่นกระจกด้านบน

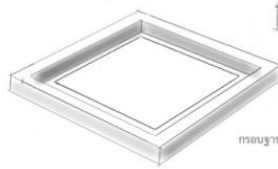
ภาพแสดงการติดตั้งแผ่นกระจกและกรอบฐานไม้

กรอบฐานไม้ ขนาด 45x45x2.5 เซนติเมตร

แสดงรูปแบบการวางแผ่นกระจก

ภาพแสดงชิ้นส่วนแผ่นกระจกด้านล่าง

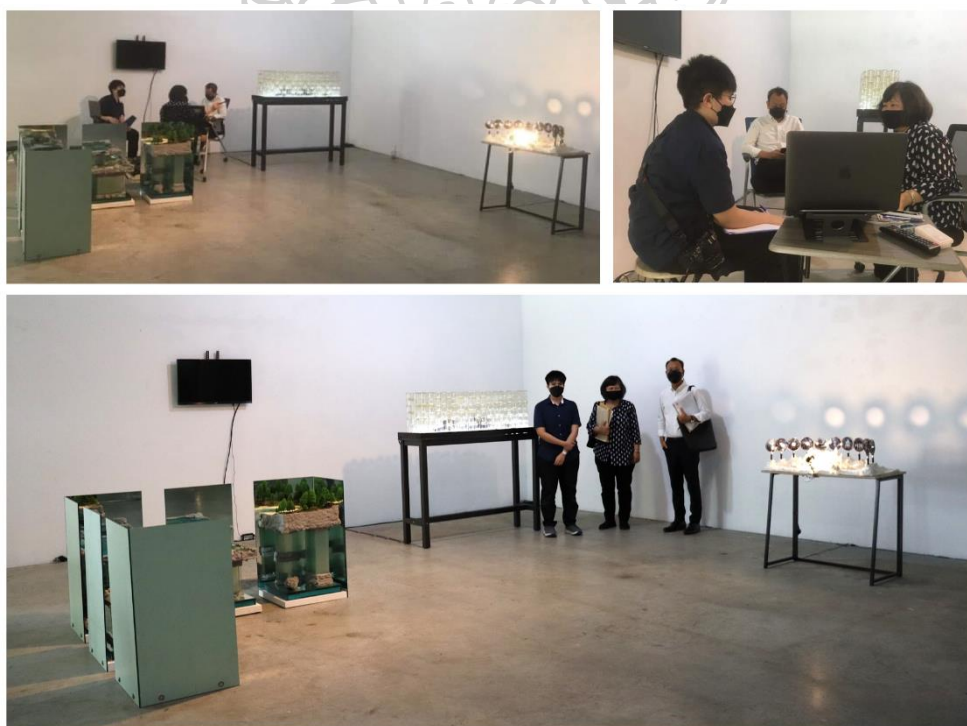
ภาพที่ 43 ภาพแสดงแบบร่างการสร้างพื้นที่จำลอง และการจัดเรียงรูปทรงให้สัมพันธ์กับพื้นที่มุมห้องในผลงานชุดที่ 3

ภาพที่ 44 ภาพแสดงการซ้อนกระจกใส การสะท้อนของกระจกเงากับรูปทรงด้านหน้าและรูปทรงข้างเคียง
ในระดับต่ำกว่าสายตาของผลงานชุดที่ 3

4.5 การตรวจสอบผลการสร้างสรรค์

ผู้วิจัยตรวจสอบผลการสร้างสรรค์ เพื่อทำการสรุปและประเมินผลการวิจัย จากผลลัพธ์ของการสร้างสรรค์และผลลัพธ์ทางการศึกษา ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบภาษาทางศิลปะ ทำให้เห็นความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ ที่เชื่อมโยงการรับรู้และการรู้สึก นำมาสู่การตีความทางศิลปะ วิเคราะห์และประเมินผลการสร้างสรรค์ทางศิลปะจากการบรรยาย การวิเคราะห์ การตีความ และการวิจารณ์ผลงาน เป็นแนวทางการพัฒนาการศึกษา การทดลองเชิงสร้างสรรค์ และการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ทั้งในระหว่างขั้นตอนและหลังจากสร้างสรรค์งานศิลปะเสร็จสิ้นทั้ง 3 ชุด ผู้วิจัยได้เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและภายใน และอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อประเมินผล ข้อคิดเห็นมากมายถูกนำมาพิจารณา เพื่อแก้ไขและปรับปรุงแนวทางการศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะต่อไป และพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ในด้านต่างๆ ทั้งในด้านเนื้อหา ความคิด รูปแบบ เทคนิค และวิธีการแสดงออกในงานสร้างสรรค์แตกต่างกัน

ภาพที่ 45 การประเมินผลงานระหว่างนักศึกษาและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(จากซ้ายไปขวา) นางสาวอารยา แพนพรหม ศาสตราจารย์เกียรติคุณรสริน กาสต์ และรองศาสตราจารย์จักรพันธ์ วิลาสินีกุล

บทที่ 5

การวิเคราะห์งานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

แก้วในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะจะยังคงความสัมพันธ์ระหว่างวัสดุและวัตถุอยู่เสมอ การศึกษาความหมายสองนัยของแก้วนี้นำมาสู่กระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะ เพื่อตรวจสอบการรับรู้ของผู้ชมที่มีต่อสิ่งรอบตัว และสำรวจบริบทหรือปัจจัยแวดล้อม ผู้วิจัยตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการแปรเปลี่ยนคุณลักษณะ คุณสมบัติ และรูปลักษณะของแก้ว รวมถึงบริบทและปัจจัยแวดล้อม จากการรวบรวมข้อมูลภาคเอกสารและข้อมูลภาคสนาม จากนั้นประมวลผลทางความคิด และวิเคราะห์ข้อมูล สร้างสรรค์ผลงาน และประเมินผลในช่วงระหว่างขั้นตอนของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ เพื่อวิเคราะห์และพัฒนากระบวนการศึกษาและการสร้างสรรค์ทางศิลปะในบทนี้

คุณสมบัติเฉพาะของวัสดุแก้วนำมาสู่โจทย์ของการศึกษาความผูกพันรูปและความหมาย และการทดลองเชิงสร้างสรรค์ ที่ให้ผลต่อการรับรู้บนเงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อมแตกต่างกันไป สร้างความหมายปลายเปิด เป็นประสบการณ์ทางสุนทรีย์ ก่อให้เกิดความหมายใหม่และการตีความในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ จากงานสร้างสรรค์ทางศิลปะในช่วงปีพ.ศ. 2564-2565 ทั้ง 3 ชุด ดังต่อไปนี้ สร้างรูปและความหมายในงานสร้างสรรค์แตกต่างกันตามบริบท

- 5.1. งานสร้างสรรค์ชุดที่ 1 *ปรากฏการณ์ของแสงสีเหลือง* ปีพ.ศ. 2564
- 5.2. งานสร้างสรรค์ชุดที่ 2 *ความจริงที่ไม่มีอยู่จริง* ปีพ.ศ. 2564
- 5.3. งานสร้างสรรค์ชุดที่ 3 *ไม่มีอะไรซ่อนอยู่ในกระจกเงา* ปีพ.ศ. 2565

งานสร้างสรรค์ทางศิลปะช่วงปีพ.ศ. 2564-2565 เป็นผลลัพธ์ของการศึกษาของโครงการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ เพื่อตรวจสอบคุณค่าและการเกิดความหมายทางศิลปะ จากการซ้อนทับกันของสถานะของแก้ว รวมถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะที่โดดเด่นของวัสดุทำให้แก้วเปลี่ยนรูปทรง คุณสมบัติโปร่งใสและการหักเหของแสงส่งผลต่อการมองเห็นภาพของวัตถุหรือรูปทรงที่อยู่ด้านหลัง สร้างภาพลวง สะท้อนแสงและภาพของวัตถุและรูปทรงข้างเคียง หรือบริเวณโดยรอบ แสดงให้เห็นความผูกพันรูปและความหมายของแก้ว ให้การรับรู้และความหมายทางศิลปะปลายเปิด เกิดประสบการณ์รับรู้ต่อวัสดุแก้วใหม่

ผู้วิจัยพิจารณาและตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปและความหมายในทางศิลปะ จากความสัมพันธ์ระหว่างรูปลักษณะ วัสดุกับวัตถุ และบริบทแวดล้อมของแก้วที่มีความเชื่อมโยงกัน ตามโจทย์และวัตถุประสงค์ของการศึกษาและเป้าหมายการวิจัย โดยใช้ภาษาทางศิลปะและหลักการทางศิลปะ สร้างรูปและความหมายบนเงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อมที่แตกต่างกัน

5.1 งานสร้างสรรค์ชุดที่ 1 ปรากฏการณ์ของแสงสีเหลือง ปีพ.ศ. 2564

รูปลักษณ์และคุณสมบัติของแก้วส่งผลกระทบต่ออารมณ์มองเห็น เช่น ปริมาตรของแก้วที่มีลักษณะโค้งหรือเว้าตรงส่วนกลาง และมีความหนาหรือบางแตกต่างกัน รวมแสงหรือกระจายแสง หรือสะท้อนแสงและภาพ แตกต่างตามรูปลักษณ์แก้ว ลักษณะโค้งหรือเว้าของแก้วทำหน้าที่รวมแสงหรือกระจายแสงหรือสะท้อนแสงและภาพ ในลักษณะที่แตกต่างตามรูปลักษณ์ นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเงื่อนไขอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรมองเห็น เช่น ระยะห่างระหว่างผู้ชมกับวัตถุหรือรูปทรง รูปลักษณ์และคุณสมบัติดังกล่าวถูกนำมาใช้ผลิตเลนส์นูนและเลนส์เว้า ดังจะเห็นได้จากการมองผ่านเลนส์เว้าขยาย แสดงปรากฏการณ์ของแสงที่ตกกระทบบนผิววัสดุแก้ว หรือการหักเหของแสงบนเลนส์นูน นำมาสู่การสร้างรูปและจำลองปรากฏการณ์ทางธรรมชาติในงานศิลปะ

การเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติและลักษณะกายภาพของแก้วนำมาสู่โจทย์ของการศึกษาความผูกพันรูปและความหมาย ที่ให้ผลลัพธ์ทางการมองเห็นแตกต่างกันตามเงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อม อารยาศึกษาความสัมพันธ์ของบริบทและปัจจัยแวดล้อมในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ ที่ส่งผลกระทบต่อรับรู้ เปลี่ยนรูปและความหมายของวัสดุกับวัตถุแก้วในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ ปัจจัยและบริบทแวดล้อมนี้ถูกนำมาพิจารณา สร้างรูปและความหมายในงานสร้างสรรค์ชุดที่ 1 ของโครงการ อารยาใช้ข้อเท็จจริงด้านคุณสมบัติและคุณลักษณะของวัสดุแก้ว สร้างปรากฏการณ์ทางธรรมชาติบนฉากหรือพื้นที่จำลองเหตุการณ์และบริบทแวดล้อม และให้ชื่อ *ปรากฏการณ์ของแสงสีเหลือง* หรือ *Between the Warm Light* ตามที่มาของการจำลองพื้นที่ สร้างปรากฏการณ์ของแสงบนงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ผลงานชุดนี้เน้นการสร้างรูปทางศิลปะ ที่เชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ของแสง เมื่อแสงไฟสีเหลืองจากหลอดไฟด้านหน้าขึ้นงาน สาดส่องไปยังพื้นที่จำลองสีขาวและเลนส์นูน ทำให้เกิดปรากฏการณ์ซ้อนทับกันระหว่างภาพ แสงและเงา และพื้นที่จำลอง ที่ถูกจัดวางบนพื้นที่จำลองขนาดเล็กในระดับต่ำกว่าสายตา รวมถึงแสงที่ส่องพาดผ่านไปยังพื้นที่บนผนังหรือฉากด้านหลัง ให้ประสบการณ์เชิงสุนทรีย์ซ้อนทับกับปรากฏการณ์ทางศิลปะ ที่อาจเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้ชม

ผลงาน *ปรากฏการณ์ของแสงสีเหลือง* สร้างสรรค์ขึ้นในปีพ.ศ. 2564 (ภาพที่ 46) ประกอบไปด้วยภาพวาดโทนสีขาวดำจำนวน 12 ภาพ บนเลนส์นูนของแว่นขยายขนาด 4 นิ้ว ภาพที่นำเสนอด้านหน้าจึงมีลักษณะกลับด้านซ้ายและด้านขวา อารยาดัดตั้งแว่นขยายในแก้วขนาดเล็ก และหันด้านเลนส์นูนด้านตรงกันข้ามเรียงล้อมพื้นที่จำลองในลักษณะครึ่งวงกลม ที่ดูเหมือนภูเขา ก้อนหิน ต้นไม้ หรือผืนน้ำ อารยาใช้ดินเยื่อกระดาษสร้างพื้นที่ต้นไม้ลักษณะริกลมและเป็นพุ่ม เว้นระยะสูงต่ำ

สลับกันไป ร่ายล้อมพื้นที่ด้านหน้า และใช้แผ่นกระจกสีเขียวใสครึ่งวงกลมสร้างพื้นผิวของน้ำทะเล พื้นที่จำลองตั้งบนแผ่นกระจกใสหลากสีสลับกัน เพิ่มความเข้มของระดับน้ำ แสดงความลึกและความดันบนพื้นที่โต๊ะเขียนหนังสือขนาด 90 x 45 x 74 เซนติเมตร และติดตั้งหลอดไฟแสงสีเหลืองควบคู่กับขาหนีบหลอดไฟด้านหน้า ฉายแสงมาบนพื้นที่จำลองสีขาวที่อยู่ตรงกลาง และสะท้อนผ่านเลนส์ไปยังพื้นที่บนผนัง เมื่อมองวัตถุผ่านเลนส์ ภาพที่มองเห็นจะถูกเปลี่ยนไปในมุมมองที่แตกต่าง ดังเช่นขนาดและรายละเอียดของเงาที่เปลี่ยนแปลงไปตามระยะห่างของวัตถุกับหลอดไฟ และระยะห่างระหว่างวัตถุกับผนัง ขยายขอบเขตของการรับรู้จากพื้นที่จำลองขนาดเล็ก

งานวาดเส้นและดินเยื่อกระดาษสร้างพื้นที่และภาพเสมือนทิวทัศน์ เยื่อกระดาษแต่ละชั้นถูกซ้อนกัน มีลักษณะขรุขระคล้ายก้อนหิน นอกจากนี้ บนพื้นที่ยังมีสะพาน กิ่งไม้ รั้ว ห่วงยาง เรือ ม้านั่ง ชวนให้ระลึกถึงพื้นที่หรือสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง โดยเฉพาะเจาะจง ต้นไม้จำลองขนาดเล็ก ที่มีขนาดสูงต่ำแตกต่างกัน สร้างปริมาตรของพื้นที่สีขาวสลับกับไม้ที่มีลักษณะเป็นเส้นตั้งตรงและเอียงบนพื้นที่ขนาดเล็ก อารยาใช้ในการจำลองพื้นที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของตนและผู้ชม จัดวางวัตถุหรือรูปทรงเรียงเคียงกัน ทับซ้อนแสงจากหลอดไฟและงานวาดเส้นบนเลนส์นูน แสงจากหลอดไฟส่องสว่างทับซ้อนภาพและปรากฏการณ์ของแสง ที่ตกกระทบลงบนเลนส์นูนรวมเข้าด้วยกันกับภาพขาวดำ อารยาวาดภาพแสงเงาบนเลนส์หนึ่งด้าน ความแตกต่างของระยะห่างเพียงไม่กี่มิลลิเมตรตามความหนาของเลนส์ที่ต่างกันนี้ สร้างภาพลวงให้มีความกระจ่างชัด ภาพที่น่าเสนอด้านหน้าจึงมีลักษณะกลับด้านซ้ายและขวา คุณสมบัติการหักเหแสงของเลนส์นูนทำให้เห็นภาพของวัตถุหรือรูปทรงแตกต่างกันไป จากตำแหน่งมุมมองเดียว แสงที่เกิดจากหลอดไฟส่องสะท้อนไปบนเลนส์ สร้างปรากฏการณ์ของแสงสีเหลือง ที่เกิดขึ้นระหว่างหลอดไฟด้านหน้า พื้นที่จำลอง และเลนส์แว่นขยายกับเงาที่อยู่บนกำแพง ส่องแสงลักษณะคล้ายวงกลมสว่างจ้าและค่อยๆ จางลงในระยะที่ห่างไกลออกไป

การจัดวางแว่นขยายเรียงเคียงกันส่งผลต่อการเรียงตัวของแสงสะท้อน ทับซ้อนแสงจากหลอดไฟและงานวาดเส้นบนเลนส์นูน ให้แสงสีเหลืองส่องกระทบเลนส์และผนังด้านหลัง เมื่อมองผลงานด้านหน้า หลอดไฟทำหน้าที่นำสายตา แสงที่ส่องสว่างไปยังเลนส์นูนเกิดการรวมแสงและสะท้อนแสง ทำให้สายตามองเห็นแสงสีเหลืองที่มีลักษณะกลม มีสีอ่อนและสีเข้มแตกต่างกันตามพื้นที่หรือแสงเงาในภาพวาดตรงส่วนที่แสงตกกระทบ อารยาวาดเส้นบนเลนส์นูนในรูปแบบและมุมมองที่แตกต่าง ไล่ระดับความเข้มของแสงเงาจากทางด้านซ้ายและด้านขวา แสงที่ปรากฏจะมีความสว่างให้โทนสีเหลืองอ่อนหรือส้มอ่อนต่างกันตามการหักเหของแสง เมื่อแสงตกกระทบบนพื้นที่แสงเงาที่เข้มขึ้น ภาพของแสงสีเหลืองก็จะเข้มขึ้นตามไป นอกจากนี้ เงาของหลอดไฟยังสะท้อนพื้นที่บนเลนส์ เมื่อมองภาพในเลนส์นูนรวมเข้ากับปรากฏการณ์ของแสงและพื้นที่จำลองที่อยู่ด้านหน้า จะเห็นได้ว่าต้นไม้สูงที่อยู่ด้านหลังบังแสงจากหลอดไฟ แสงของหลอดไฟและแสงสีส้มที่

เกิดจากการรวมตัวและการสะท้อนแสง ทำให้เห็นภาพสะท้อนวัตถุแบบกลับหัวและเงาสะท้อนของวัตถุ ทับซ้อนบนภาพของเลนส์นูน เกิดเงาบนฉากหรือผนังที่อยู่ด้านหลัง แสดงภาพของวัตถุหรือรูปทรงเดียวกันนี้ ในมุมมองที่แตกต่างบนระนาบหรือพื้นที่เดียวกัน ให้เป็นหนึ่งเดียวกันกับแสงจากหลอดไฟ และลักษณะของแสงสีเหลืองที่ปรากฏด้านหน้า

ภาพด้านหลังเลนส์นูนให้ผลลัพธ์ทางสุนทรียะต่างจากการมองภาพผ่านเลนส์จากทางด้านหน้า เลนส์ขยายภาพของต้นไม้หรือพื้นที่จำลองด้านหลังรวมเป็นหนึ่ง เมื่อมองวัตถุหรือพื้นที่จำลองผ่านเลนส์นูน วัตถุหรือรูปทรงที่อยู่ด้านหลังจะถูกขยายขนาดขึ้น กลายเป็นส่วนหนึ่งของแสงเงาในภาพวาดบนเลนส์นูน แสงส่องสว่างจำกัดกับภาพที่เป็นพื้นที่ในส่วนของท้องฟ้า เชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ พื้นที่จำลองสีขาวและแสงสว่างจากหลอดไฟให้แสงและเงาทับซ้อนกับงานวาดเส้น ลุ่มลึกแตกต่างกันตามมุมมอง เมื่อมองภาพบนเลนส์ในจุดที่เกิดการหักเหแสงจากหลอดไฟ แสงจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ค่าน้ำหนักแสงและเงาในภาพ ในขณะที่มวลและปริมาตรของต้นไม้กลายเป็นส่วนหนึ่งของเลนส์นูน แสงที่ส่องสะท้อนด้านหลังเลนส์ ทำให้ภาพแสงเงามีความสว่างชัดเจนตรงกับภาพวาด (ภาพที่ 47) ให้ผลลัพธ์ทางการมองเห็นตามมุมมองที่แตกต่าง ขึ้นอยู่กับระยะห่างระหว่างแสง วัตถุ และเลนส์ รวมถึงตำแหน่งและระยะห่างระหว่างผู้ชมกับเลนส์

ภาพของวัตถุหรือรูปทรงเปลี่ยนไปตามตำแหน่ง ส่งผลต่อการเข้าใจขนาดของวัตถุในภาพต่างกันตามตำแหน่งหรือมุมมอง การสร้างพื้นที่จำลองเชื่อมโยงต่อประสบการณ์ สอดคล้องกับการรับรู้และประสบการณ์เดิม การสร้างพื้นที่ขนาดเล็กจำลองเสมือนทิวทัศน์ แทนสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติ กระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความคิดหรือภาพจำของต้นไม้ ป่า หรือแม่น้ำ ความคิดที่เกี่ยวกับภาพทิวทัศน์นี้ถูกรวมเข้าด้วยกัน จากการมองเห็นผ่านวัสดุแก้วร่วมกับองค์ประกอบรูปทรงในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ ที่อยู่ข้างเคียงหรือทับซ้อนกัน ให้ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติทับซ้อนกับปรากฏการณ์ในงานศิลปะ แสงไฟส่องสว่างขึ้นคล้ายแสงที่ส่องยามเช้าและเริ่มลับขอบฟ้าไป แสงสีเหลืองส่องกระทบเลนส์นูนและผนังทำให้เห็นภาพหรือมุมมองของวัตถุหรือรูปทรงหลากหลายมิติ บนระนาบหรือพื้นที่เดียวกัน สร้างภาพลวงตา ขวนให้ระลึกถึงสถานที่ใดสถานที่หนึ่งในความทรงจำ เมื่อผู้ชมเข้าใกล้พื้นที่ของผลงานด้วยความตั้งใจและพิจารณาสิ่งที่เห็นอยู่เบื้องหน้า ประสบการณ์ของผู้ชมได้เชื่อมโยงเป็นส่วนหนึ่งระหว่าง *ปรากฏการณ์ของแสงสีเหลือง* หวนระลึกถึงความทรงจำจากเรื่องราว สถานที่ หรือปรากฏการณ์ ที่ผู้ชมจะสามารถมีประสบการณ์ร่วมกัน การสร้างฉากหรือพื้นที่จำลองถอดแบบทัศนียภาพก่อให้เกิดการตีความ รวมถึงการรับรู้และการรู้สึก เทียบเคียงระหว่างสิ่งที่ตนเห็นกับภาพในความคิดหรือความทรงจำของเหตุการณ์หรือสถานที่ ที่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงเพียงสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง หรือแม้กระทั่งช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ให้การรับรู้และความคิดที่แตกต่าง เชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางสุนทรียะและประสบการณ์ทางศิลปะโดยตรง

ประสบการณ์เชิงประจักษ์สร้างมโนทัศน์เชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ต่างๆ และสิ่งรอบตัว ผู้ชมมีประสบการณ์ทางสุนทรียะ จากการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการงานศิลปะ ส่งผลให้บุคคลมีอารมณ์และความรู้สึก ที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและการทำงานศิลปะของแสงบนงานศิลปะ รูปของงานศิลปะเชื่อมโยงกับวัตถุหรือรูปทรงในความคิดและความทรงจำของผู้ชม ก่อให้เกิดประสบการณ์ทางสุนทรียะและประสบการณ์ทางศิลปะที่แตกต่าง วัตถุหรือรูปทรงด้านหน้าสัมพันธ์กับภาพปรากฏการณ์ธรรมชาติ ที่มีอยู่ในความคิด สร้างหมุดหมายของภาพในอดีตและจำลองปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เฉกเช่นเดียวกับปรากฏการณ์ของแสงและการหักเหของแสงตกกระทบบนเลนส์นูน สร้างภาพลวง สะท้อนภาพหรือรูปทรง และพื้นที่บริเวณโดยรอบ หลอดไฟด้านบนกลายเป็นแหล่งกำเนิดแสง ส่องสว่างทับซ้อนภาพที่ตกกระทบลงบนเลนส์นูนรวมเข้าด้วยกัน รูปและความหมายทางศิลปะในงานสร้างสรรค์ *ปรากฏการณ์ของแสงสีเหลือง* ไม่มีความจำเป็นต้องคาดเดาหรือตีความรูปและความหมายตามการใช้งานของวัตถุ ความหมายของแผ่นกระจก แว่นขยาย และหลอดไฟถูกรวมเข้าด้วยกัน หลงเหลือเพียงปรากฏการณ์ของแสงที่สาดส่องไปยังพื้นที่สีขาว เชื่อมโยงภาพและพื้นที่จำลองให้เป็นหนึ่งเดียว สร้างภาพชวนจินตนาการบนพื้นที่ของงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ผลการสร้างสรรค์งานชุดที่ 1

การใช้รูปทรงเทียบเคียงและรูปทรงทับซ้อนและคุณสมบัติของแก้วสร้างปรากฏการณ์ในงานศิลปะ ช่วยชี้ให้เห็นข้อควรพิจารณาพัฒนางานสร้างสรรค์ต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการสร้างฉากหรือพื้นที่จำลอง การซ่อนหลอดไฟด้านบนหรือการกำหนดระยะห่างและตำแหน่งของแสงไฟ หรือแม้กระทั่งการจัดระยะห่างระหว่างแสงไฟ พื้นที่จำลอง และตำแหน่งของเลนส์นูน เพื่อสร้างผลลัพธ์ทางการมองเห็นที่ต่างกัน และเป็นตัวกำหนดระยะของวัตถุหรือรูปทรงให้สัมพันธ์กับภาพและภาพที่เกิดจากการมองเห็นตามตำแหน่งมุมมองของผู้ชม แปรเปลี่ยนตามการรับรู้และประสบการณ์ ให้ความเข้าใจความหมายและการผันแปรความหมายของวัตถุทางศิลปะ

ในแง่นี้ การสร้างความหมายผ่านกรอบวิธีคิดทางศิลปะจึงอาจเชื่อมโยงและขัดแย้งกับประสบการณ์หรือความทรงจำของบุคคลที่มีต่อวัตถุหรือสิ่งรอบตัวได้ในเวลาเดียวกัน ความผกผันรูปและความหมายทางศิลปะทำให้ผู้ชมเกิดความคิดและความรู้สึกจากสิ่งที่มีอยู่ในความคิดหรือความทรงจำ กระตุ้นการรับรู้ของผู้ชม แสดงให้เห็นข้อแตกต่างระหว่างภาพในความคิดกับวัตถุทางศิลปะ ที่ย้อนแย้งไปจากความจริง ส่งผลต่อการเข้าใจสิ่งรอบตัวและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ผ่านงานสร้างสรรค์ที่มีปัจจัยและเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานการณ์ วัตถุหรือรูปทรง และประสบการณ์ผู้ชม สร้างผลลัพธ์เชิงสุนทรียะปลายเปิด ก่อให้เกิดการตีความแตกต่างกันไป

ภาพที่ 46 ผลงาน ปรากฏการณ์ของแสงสีเหลือง ปีพ.ศ. 2564
 เทคนิค วาดเส้นบนเลนส์นูน วัสดุผสม และหลอดไฟ
 ขนาด ผืนแปรตามพื้นที่ (ก 45 x ย 90 x ส 97 เซนติเมตร)

ภาพที่ 47 รายละเอียดด้านหลังผลงาน ปรากฏการณ์ของแสงสีเหลือง

5.2 งานสร้างสรรค์ชุดที่ 2 ความจริงที่ไม่มีอยู่จริง ปีพ.ศ. 2564

คำว่า “แก้ว” เป็นชื่อเรียกของสิ่งหนึ่งที่เป็นวัสดุและวัตถุในคำเดียวกัน อาจหมายถึงวัสดุชนิดหนึ่งที่มีความแข็ง หรือมีคุณสมบัติโปร่งใส หรือหมายถึงภาชนะใส่น้ำ ที่เรียกว่า “แก้วน้ำ” ให้ความคิดเกี่ยวกับแก้วและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางสุนทรียะของผู้ชม ที่แตกต่างกันตามบริบท แม้ว่าคุณสมบัติของแก้วบางประการจะถูกนำอธิบายคล้ายกับคุณสมบัติของวัสดุชนิดอื่น แต่คำอธิบายคุณสมบัติเดียวกันนี้กับวัสดุแก้ว กลับสร้างผลลัพธ์ทางการมองเห็น ที่ต่างไปจากวัสดุอื่นอย่างน่าสนใจ และสามารถนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ตามปัจจัยและบริบทแวดล้อมที่ต่างกัน ดังเช่นคุณสมบัติโปร่งใสและโปร่งแสงของแก้ว ที่จะเป็นตัวแปรสำคัญของการสร้างสรรค์งานศิลปะชุดที่ 2 ของโครงการวิจัยสร้างผลลัพธ์ทางการมองเห็นและผลลัพธ์ทางสุนทรียะ ที่แตกต่างกันตามบริบททางศิลปะ

ความผกผันรูปและความหมายของแก้วเป็นโจทย์ของการสร้างสรรค์งานชุดที่ 2 อารยาศึกษาประเด็นเรื่องการแปรเปลี่ยนรูปและความหมายทางศิลปะของแก้วในงานศิลปะ ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ ส่งผลต่อการรับรู้และการเข้าใจแก้วใหม่ ผลงานชุดนี้ อารยาเปลี่ยนคุณสมบัติโปร่งใสให้แก้วมีลักษณะโปร่งแสงในบางส่วน จากลักษณะผิวแก้วแวววาวให้มีผิวลักษณะหยาบและขุ่นมัว และใช้วิธีการจัดเรียงแก้วน้ำขนาดเล็ก สลับทับซ้อนในจังหวะที่แตกต่างกัน เกิดปรากฏการณ์หักเหของแสงและการสะท้อนของแสงผ่านภาษาทางศิลปะ

ผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะชุดนี้เน้นสร้างประสบการณ์ทางการมองเห็นของผู้ชม อารยาเลือกคู่ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับวัตถุ วัตถุ และวัตถุทางศิลปะ สร้างข้อแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริง จัดวางกลุ่มของรูปทรงที่มีความหมายเดียวกันและแก้วน้ำจำนวนหนึ่งเรียงเคียงกัน เทียบเคียงวัตถุหรือรูปทรงอย่างตรงไปตรงมา คุณสมบัติโปร่งแสงและโปร่งใสของแก้วให้ผลลัพธ์ทางการมองเห็นวัตถุที่แตกต่าง ปรากฏร่องรอยบนพื้นผิวแก้ว ทับซ้อนภาพของวัตถุที่อยู่ด้านหลังหรือด้านใน ภาพที่เห็นจะปรากฏหรือแปรเปลี่ยนไปตามรูปลักษณ์ของแก้ว สร้างความเชื่อมโยงและความแตกต่างไปจากความคุ้นชินหรือประสบการณ์เดิมในผลงาน *ความจริงที่ไม่มีอยู่จริง* หรือ *The Truth Never Comes Out* ตามความหมายของชื่อผลงาน กระตุ้นการเข้าใจของผู้ชมที่มีต่อโลกของวัตถุ และการเกิดความหมายทางศิลปะ

ผลงาน *ความจริงที่ไม่มีอยู่จริง* สร้างสรรค์ขึ้นในช่วงปีพ.ศ. 2564 (ภาพที่ 48) อารยาจัดก้อนหินและกิ่งไม้ และจัดเรียงแก้วน้ำขนาด 2 ออนซ์ จำนวน 480 ใบ เรียงสลับรูปทรงคว่ำและรูปทรงหงายในแนวตั้ง สูงเท่ากับการวางเรียงแก้วน้ำขนาด 2 ออนซ์นี้ประกอบเรียงขึ้นเป็นแนวตั้งตรงจำนวน 6 ใบ สร้างโครงข่ายขนาดย่อยจำนวน 80 ชุด โครงข่ายย่อยถูกวางเรียงเคียงกันเป็นโครงข่ายขนาดใหญ่รวมกัน คล้ายลักษณะโครงสร้างของโมเลกุล หน่วยย่อยแต่ละหน่วยวางเรียงล้อมรอบก้อนหินและกิ่งไม้

สร้างรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า คล้ายจอภาพ อารยาใช้เทคนิคการพันทรายและการเจียรนัยสร้างรูปร่างของก้อนหินบนผิวแก้วน้ำ เปลี่ยนลักษณะผิวของแก้วที่มีความโปร่งใสให้ขุ่นมัว จุดของเม็ดทรายที่มากกระทบผิวแก้วรวมตัวกัน จากจุดกลายเป็นเส้น สร้างรูปร่าง นำเสนอภาพคล้ายปริมาตรของก้อนหินที่แสนหนักอึ้ง ลอยขึ้นห่างจากพื้นกระจกใสสีขาวบนโต๊ะขนาด 40 x 140 x 100 เซนติเมตร อารยาติดตั้งหลอดไฟภายในฐานผลงาน ฉายแสงมายังพื้นที่และรูปทรงที่ตั้งอยู่ด้านบน เน้นรูปร่างหรือร่องรอยบนผิววัสดุแก้ว และรอยทรายบนพื้นที่บริเวณโดยรอบโครงข่ายรูปทรงแก้วขนาดย่อย เพื่อลดค่าของแสงที่ส่องขึ้นด้านบนให้แสงส่องสว่างเฉพาะส่วนของแก้วน้ำ ที่เรียงซ้อนสูงขึ้นไป

การจัดเรียงแก้วน้ำสลัดด้านคว่ำและด้านหงาย ทำให้โครงข่ายของรูปทรงแก้วขนาดย่อย มีโครงร่างสอดรับกับรูปทรงข้างเคียง การเรียงเคียงกันของแก้วน้ำสร้างโครงข่ายขนาดใหญ่ บนพื้นที่ในระดับสายตา แก้วน้ำที่ถูกจัดเรียงขึ้นด้านบน ปรากฏเส้นแนวนอนเรียงต่างระดับต่อกัน 6 ชั้น แก้วน้ำหรือรูปทรงที่อยู่ด้านหน้าทำหน้าที่เป็นเลนส์ ทำให้รูปทรงของแก้วน้ำหรือวัตถุที่อยู่ด้านหลังมีรูปร่างและขนาดแปรเปลี่ยนไปจากเดิม ระดับความสูงที่แตกต่างกันนี้สร้างเส้นลักษณะแนวนอนในระดับที่แตกต่าง และสัมพันธ์กับลักษณะรูปร่างและขนาดของแก้วน้ำ ลดหล่นตามการมองเห็นผ่านรูปทรงที่อยู่ในความสูงระดับเดียวกัน หรือแม้กระทั่งการจัดเรียงผลงานในลักษณะสับหว่างก็จะเห็นรูปร่างและขนาดของวัตถุในส่วนที่ไม่ได้ถูกทับซ้อนเหมือนเช่นตั้งมุมมองเดิม ทำให้เห็นรูปร่างและขนาดของวัตถุหรือรูปทรงที่จัดเรียงคั่นกลางระหว่างรูปทรงทรงแก้วด้านใน ที่แตกต่างผ่านการมองวัตถุหรือรูปทรงของแก้ว ไม่ว่าจะเป็นการมองผ่านโครงสร้างโดยรวมของผลงาน หรือแม้กระทั่งการมองผ่านแก้วน้ำในแต่ละใบ

แก้วเป็นตัวกลางทำให้เห็นภาพของวัตถุที่อยู่ด้านหลังแปรเปลี่ยน ในขณะที่ผู้ชมเห็นก้อนหิน กิ่งไม้ และกิ่งไม้จำนวนมาก ผู้ชมจะเห็นภาพของก้อนหินและกิ่งไม้ ที่อยู่คั่นกลางแก้วน้ำจำนวนนี้ร่วมด้วย รูปทรงแก้วน้ำโครงข่ายขนาดย่อยที่มีปริมาตรความหนาและความบางไม่เท่ากัน ถูกรวมกันเป็นโครงข่ายขนาดใหญ่ที่มีมวลและปริมาตรหนาและบางเป็นช่วงๆ แสดงคุณสมบัติโปร่งแสงและรูปลักษณะของแก้วให้เด่นชัดยิ่งขึ้น เมื่อมองผลงานในระยะใกล้ ก็จะได้เห็นก้อนหินและกิ่งไม้ที่อยู่ด้านล่าง มีรูปร่างบิดเบี้ยวและไม่ต่อเนื่อง แต่ปรากฏรูปร่างที่มีลักษณะสอดรับตามรูปลักษณะของแก้วน้ำ (ภาพที่ 49) ความบิดเบี้ยวที่แตกต่างกันนี้ส่งผลต่อการรับรู้รูปทรงด้านหน้าแตกต่างกัน สร้างภาพลวงวัตถุด้านใน รูปทรงของก้อนหินและกิ่งไม้สร้างเส้นเชื่อมโยง สลับแนวนอน แนวตั้ง และแนวเฉียง ต่อเนื่องบนพื้นที่เดียวกัน ให้ภาพบิดเบือนในลักษณะที่ต่างกันตามมุมมองของผู้ชม

คุณสมบัติโปร่งแสงและโปร่งใสของแก้วมีผลต่อการมองเห็นภาพของวัตถุหรือรูปทรงที่อยู่ด้านหลังหรือด้านใน และการรับรู้ที่มีต่อบริบทแวดล้อมโดยรอบ แตกต่างกันตามการจัดเรียงและตำแหน่งของผู้ชม ลักษณะผิวขุ่นมัวนำเสนอภาพของก้อนหินที่ควรจะมีน้ำหนักให้ดูเบา กลับกลายเป็นก้อนเมฆปุกปุยบนพื้นที่ด้านบน ลอยเหนือพื้นที่กระจกสีขาที่มีแสงส่องขึ้นมา การเจียรนัย

แก้วสร้างรูปทรงลักษณะนูนต่ำแบบกลับด้านบนผิววัสดุ แสงจากหลอดไฟส่องเน้นรายละเอียดที่อยู่บนผิววัสดุแก้วน้ำโครงข่ายขนาดย่อม ทำให้เห็นร่องรอยความตื้นและความลึก คล้ายลักษณะผิวของปริมาตรก้อนหินแบบกลับด้าน จากการเรียงเคียงกันของแก้วน้ำจำนวนหลายใบและรูปร่างที่มีลักษณะเชื่อมต่อ ทับซ้อนกันจนเกิดพื้นที่สีขาวขุ่น ลอยเบาเหนือพื้นที่จำลองและผืนทราย เมื่อมองผลงานในระยะไกล ให้ผลลัพธ์ทางการมองเห็นและผลลัพธ์ทางสุนทรียะ แตกต่างไปจากการมองผลงานในระยะใกล้

นอกจากคุณสมบัติโปร่งแสงและโปร่งใสของแก้วแล้ว การจัดตำแหน่งแก้วน้ำสลับสับเปลี่ยนกันยังส่งผลต่อการมองเห็นแก้วและรูปทรงหรือวัตถุด้านใน ที่มีความแตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นจากมุมมองด้านหน้า ด้านข้าง ด้านหลัง จากการขยับตัวแปรเปลี่ยนตำแหน่งของผู้ชม รวมถึงระยะห่างระหว่างแก้วน้ำกับรูปทรงที่อยู่กึ่งกลาง ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญของการเปลี่ยนภาพของรูปทรงหรือวัตถุด้านใน และรูปลักษณะของแก้วน้ำหน่วยย่อยที่ถูกบดบังเป็นส่วนๆ นอกจากนี้ ยังมีความเกี่ยวข้องกับ ความสูงของโต๊ะ ซึ่งเป็นตัวกำหนดระยะและมุมมองการมองเห็นแก้วที่เรียงตัวขึ้นด้านบนในระดับ มุมมองที่แตกต่าง เมื่อผู้ชมเดินทางจากตำแหน่งหนึ่งไปยังตำแหน่งข้างเคียง ปริมาตรของผืนผ้า สีเหลี่ยมก็ดูเหมือนจะแปรเปลี่ยนตามมุมมองที่ต่างกันไปด้วย

การแปรเปลี่ยนคุณสมบัติและรูปทรงและแสงที่ส่องจากข้างใต้ เน้นรูปและสร้างปรากฏการณ์ทางการมองเห็นในงานศิลปะ โดยมีแก้วเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่เป็นตัวกลางของการหักเหแสงและการสะท้อน รูปทรงหน่วยย่อยที่ทับซ้อนกันนี้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาตรของพื้นที่ว่างและความสัมพันธ์กับรูปทรงโครงข่ายขนาดใหญ่ ความเป็นมวลมีความสำคัญมากกว่าความเป็นหน่วยสร้างขอบเขตการรับรู้ที่เกิดจากการหักเหของแสงระหว่างแก้ว ก้อนหิน และกิ่งไม้ การจัดวางรูปทรงของแก้วน้ำหลายใบเรียงเคียงกัน เปลี่ยนปรากฏการณ์รับรู้ภาพของวัตถุที่อยู่ด้านหลังหรืออยู่กึ่งกลาง แสงไฟด้านล่างขับเน้นร่องรอยบนผิวแก้ว ส่องสว่างให้เห็นวัตถุหรือรูปทรงที่อยู่กึ่งกลางอย่างชัดเจน เส้นของกิ่งไม้ที่ควรจะเชื่อมต่อกัน ถูกแยกเป็นส่วนๆ ตามรูปลักษณะของแก้วน้ำ ภาพของก้อนหินที่อารยาตั้งใจสลักลงบนผิวแก้ว เปลี่ยนคุณสมบัติแก้วโปร่งใสให้มีลักษณะขุ่นมัว แต่ยังคงโปร่งแสงสร้างกลุ่มภาพคล้ายก้อนเมฆ ทำให้ไม่สามารถมองเห็นรายละเอียดด้านหลัง ในกรณีที่มีแก้วหรือรูปทรงด้านหน้าส่วนที่ขุ่นมัวทับซ้อนอยู่ แต่จะมองเห็นลักษณะผิวของแก้วที่แตกต่างกันนี้ผ่านรูปทรงแก้วส่วนที่โปร่งใส เมื่อเปลี่ยนตำแหน่งการมองไป ไม่ว่าจะเป็นด้านข้างหรือด้านหลัง ลักษณะของรูปร่างหรือรูปทรงก็จะผิดเพี้ยนไปจากรูปทรงตั้งต้น ดังเช่นการมองเห็นภาพย่อส่วน ที่มีลักษณะสอดคล้องกับรูปลักษณะของแก้วน้ำด้านหน้า ความผิดเพี้ยนนี้ส่งผลให้ผู้ชมสามารถมองเห็นและเข้าใจวัตถุแก้วหลากหลายมิติ เชื่อมโยงกับภาพของก้อนหินและแก้วน้ำ ตอกย้ำภาพในความคิดของผู้ชมให้เข้าใจความหมายเดิมของวัตถุและความหมายที่ผันแปรไปในทางศิลปะ

การสร้างสรรคทางศิลปะก่อให้เกิดการคิด สร้างประสบการณ์ทางสุนทรียะและประสบการณ์ทางศิลปะ สู่แนวคิดหรือความคิดใหม่ นิยามของแก้วน้ำ ก้อนหิน และกิ่งไม้มีอาจเป็นหรือมีความหมายแบบเดิมอีกต่อไป ดังเช่นแก้วน้ำและการหักเหของแสง ภาพของก้อนหินและกิ่งไม้ที่ปรากฏให้เห็น สร้าง *ความจริงที่ไม่มีอยู่จริง* ในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ และหลงเหลือไว้แต่เพียงประสบการณ์ ระหว่างผู้ชมที่อาจเห็นเหมือนกันหรือต่างกันแตกต่างกันตามตำแหน่งการมองเห็นและประสบการณ์รับรู้ของผู้ชม ผู้มีส่วนในการเปลี่ยนผลลัพธ์ทางสุนทรียะนี้ เป็นประสบการณ์ทางศิลปะของบุคคล

ผลการสร้างสรรค์งานชุดที่ 2

การจัดเรียงรูปทรงและการแปรเปลี่ยนคุณสมบัติของแก้ว สร้างปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านการมองเห็นในผลลัพธ์ที่แตกต่าง เทคนิคและวิธีการนำเสนอในงานศิลปะจึงมีความสำคัญ เป็นแนวทางพัฒนาด้านรูปแบบและเทคนิคขั้นต่อไป โดยกำหนดสัดส่วนพื้นที่โปร่งใส และพื้นที่ผิวที่มีลักษณะขุ่นมัว สร้างรูปโปร่งแสงบนพื้นผิวแก้วโปร่งใสในพื้นที่ขนาดใหญ่ขึ้น หรือขนาดที่แตกต่างกัน สัดส่วนพื้นที่ของการสร้างรูปอาจจะยังน้อยเกินไป เมื่อมองผลงานในระยะใกล้ ภาพที่ปรากฏทุกอย่างก็ดูเหมือนจะเบลอ และกลืนหายไป มีเพียงการเข้าชมผลงานในระยะใกล้เท่านั้น ที่จะทำให้เริ่มเห็นรายละเอียด อย่างไรก็ตาม การเลือกใช้แก้วที่มีรูปลักษณ์และขนาดซ้ำกันจำนวนมาก ก็เป็นหนึ่งในกลวิธีที่อภินิหารเลือกนำเสนอในงานสร้างสรรค์นี้

กล่าวได้ว่า การสร้างสรรค์ทางศิลปะเกิดจากความคิดและเป็นภาพสะท้อนความคิด ที่มาจากประสบการณ์ของศิลปิน และอาจเชื่อมโยงต่อประสบการณ์รับรู้ของผู้ชม ก่อให้เกิดการเข้าใจสิ่งรอบตัวหรือปรากฏการณ์ต่างๆ ทางธรรมชาติ เราจึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าประสาทสัมผัสการรับรู้ของผู้ชมเป็นส่วนหนึ่ง ที่มีความสำคัญต่อการให้ความหมายของวัตถุทางศิลปะ โดยมีประสบการณ์เดิมเป็นส่วนช่วยในการตีความและการคาดเดาลำดับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ ที่เกิดขึ้นจากการเรียงเคียงกัน สร้างบริบทแวดล้อมและให้ปรากฏการณ์อันเกิดจากคุณสมบัติวัสดุแก้ว ทับซ้อนกับปรากฏการณ์ในงานศิลปะนี้ ความหมายของแก้วและความหมายทางศิลปะจะยังคงเดิมหรือแปรเปลี่ยนจึงขึ้นอยู่กับประสบการณ์เชิงประจักษ์และการตีความของผู้ชมที่แตกต่างกัน

ภาพที่ 48 ผลงาน *ความจริงที่ไม่มีอยู่จริง* ปีพ.ศ. 2564

เทคนิค เจียรนัยแก้ว ก้อนหิน กิ่งไม้ และทราย

ขนาด ผันแปรตามพื้นที่ (ก 40 x ย 140 x ส 142.5 เซนติเมตร)

ภาพที่ 49 ภาพแสดงรายละเอียดผลงาน *ความจริงที่ไม่มีอยู่จริง*

5.3 งานสร้างสรรค์ชุดที่ 3 ไม่มีอะไรซ่อนอยู่ในกระจกเงา ปีพ.ศ. 2565

แก้วมีคุณลักษณะบางประการ เช่น ความใส ความแข็ง และถูกเปรียบเทียบคุณลักษณะของแก้วกับคุณลักษณะของวัสดุหรือสิ่งอื่นที่มีคล้ายกัน ดังเช่นการเปรียบเทียบความใสของแก้วราวกับน้ำ และยังสามารถเทียบเคียงความใสนี้กับคุณสมบัติของวัสดุอื่น ที่มีความใกล้เคียง สร้างรูปประกอบรวมกันจากวัสดุต่างชนิด และความหมายใหม่ไปพร้อมกับกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะ กระตุ้น จินตนาการและประสบการณ์ที่ผู้ชมอาจมีส่วนร่วม ควบคู่ไปกับธรรมชาติของวัสดุแก้ว และมีการจำลองพื้นที่เป็นหมุดหมาย บ่งชี้ลักษณะของสิ่งรอบตัวและปรากฏการณ์ต่างๆ ทางธรรมชาติที่คล้ายกัน โดยให้แก้วเป็นองค์ประกอบสำคัญในผลงานสร้างสรรค์ เปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพและรูปทรง ให้เข้ากับพื้นที่และบริบทแวดล้อมในงานศิลปะ วัสดุต่างชนิดที่ถูกประกอบสร้างหลอมรวมกันบนพื้นที่จำลองให้ผลลัพธ์ทางการมองเห็น และผลลัพธ์ทางสุนทรียะที่แตกต่าง เมื่อผู้ชมเข้าไปมีประสบการณ์ตรงร่วมกับผลงาน ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพของผู้ชมจึงมีแนวโน้มที่จะส่งผลต่อการรับรู้และการให้ความหมายต่อวัตถุและงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ประสบการณ์มีผลต่อการรับรู้และการตีความทางศิลปะ เกิดขึ้นเมื่อผู้ชมเริ่มมีบทบาทสัมพันธ์กับตัวงาน หมายถึงรวมถึงพื้นที่และบริบทแวดล้อมโดยรอบที่ส่งผลให้ความหมายของวัตถุเปลี่ยนไป ความหมายในงานศิลปะถูกสร้างขึ้นเมื่อทุกอย่างรวมกันเป็นหนึ่ง และเกิดความหมายผันแปรไป บริบทแวดล้อมมีส่วนต่อการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงหนึ่งกับรูปทรงข้างเคียง ความเชื่อมโยงนี้ นำมาสู่โจทย์ของการสร้างสรรค์ผลงานชุดที่ 3 อารยาศึกษาประเด็นเชิงประสบการณ์ทางสุนทรียะ สร้างบริบทและปัจจัยแวดล้อมในงานสร้างสรรค์ แปรเปลี่ยนรูปและความหมายใหม่ทางศิลปะ จากงานสร้างสรรค์วัสดุแก้ว

ผลงานชุดนี้มุ่งเน้นการนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรง คุณสมบัติของวัสดุและความหนาของแผ่นกระจกใสสร้างมวลและปริมาตรของรูปทรง ที่สัมพันธ์กับการหักเหและการสะท้อนของแสง ขยายขอบเขตการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงและพื้นที่โดยรอบ และการสะท้อนภาพของกระจกเงาที่เกิดขึ้นด้านหลัง สร้างภาพสะท้อนแบบกลับด้าน วัสดุแก้วถูกนำมาใช้ร่วมกับวัสดุอื่นในการสร้างสรรค์ คุณสมบัติและคุณลักษณะของวัสดุที่ใกล้เคียงกับความโปร่งใสนี้ประกอบร่วมกับวัสดุแก้ว สร้างภาพสะท้อนในผลงานชื่อ *ไม่มีอะไรซ่อนอยู่ในกระจกเงา* หรือ *There is Nothing in the Mirror* นำพาผู้ชมให้มีประสบการณ์ร่วมกับปรากฏการณ์สะท้อนของแสงและภาพในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ผลงาน *ไม่มีอะไรซ่อนอยู่ในกระจกเงา* สร้างสรรค์ขึ้นในปีพ.ศ. 2565 (ภาพที่ 52) อารยาเลือกใช้แผ่นกระจกใสและอิฟ็อกซี่ ร่วมกับวัสดุอื่นในงานสร้างพื้นที่จำลอง กระจกใสหนา 4

มิลลิเมตร จำนวนนับไม่ถ้วน และจัดเรียงเป็นส่วนของพื้นผิวหน้า ลดหล่นคล้ายลักษณะของคลื่นน้ำ สร้างรูปทรงโปร่งใสและมีความหนักแน่น ประกอบเข้ากับส่วนผสมของวัสดุีพ็อกซี ถอดแบบรูปทรงของโหนดหินจากธรรมชาติ จำลองทิวทัศน์ชายทะเล และตัดระนาบแบ่งช่วงส่วนพื้นที่ด้านบนรูปทรงสี่เหลี่ยมขนาดโดยประมาณ $45.5 \times 45.5 \times 80$ เซนติเมตร และวางเรียงตามลักษณะของพื้นที่มุมฉากหรือพื้นที่มุมห้อง ด้านหน้าแผ่นกระจกเงาขนาดประมาณ 45×80 เซนติเมตร จำนวน 5 ชั้น ในระดับต่ำกว่าสายตา พร้อมส่องแสงไฟจากด้านบนมายังพื้นที่ทั้งสองข้าง ขับแสงสะท้อนแก้วให้ดูโปร่งแสงยิ่งขึ้น เน้นชิ้นงานที่อยู่ตรงมุมให้มีความลุ่มลึก ภาพที่ปรากฏบนกระจกด้านหลังแปรเปลี่ยนตามระยะห่างระหว่างชิ้นงานกับผู้ชม และมุมตกกระทบกับมุมสะท้อนวัตถุ ทำให้เห็นภาพซ้ำของวัตถุหรือรูปทรงสะท้อนกลับไปมา ภาพที่ปรากฏบนกระจกเปลี่ยนแปลงไปตามระยะห่างระหว่างผลงานกับผู้ชม มุมตกกระทบกับมุมสะท้อนวัตถุ ทำให้เกิดภาพซ้ำของวัตถุ ราวกับภาพเขียนโทสีเซียวมฟ้า (ภาพที่ 53) กระจกสะท้อนภาพของวัตถุและสภาพแวดล้อม แปรเปลี่ยนไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อพวกเขาเริ่มขยับตัวและเปลี่ยนตำแหน่งของการมอง และเริ่มเข้าไปมีส่วนร่วมในผลงาน เมื่อพวกเขาเข้าไปใกล้พื้นที่จำลองเงาของผู้ชมจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของตัวงานสร้างสรรค์ เกิดภาพและความหมายที่แตกต่างกันไป

คุณสมบัติโปร่งใสและการหักเหของแสงทำให้วัสดุแก้วเป็นหนึ่งในเดียวกับพื้นที่โดยรอบและรูปทรงข้างเคียง และให้ประสบการณ์รับรู้ที่แตกต่าง กระจกเงาสะท้อนรูปทรงและภาพที่อยู่ในมุมการสะท้อน ให้ภาพปรากฏอยู่ในระนาบเดียวกัน แต่แตกต่างกันตามตำแหน่งการมองของผู้ชม เมื่อผู้ชมเริ่มเข้าไปใกล้ตัวผลงาน เงาและภาพสะท้อนของผู้ชมจะเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในผลงาน ผู้ชมจะเห็นและรับรู้ภาพของรูปทรงในมุมมองที่แตกต่าง การสะท้อนของกระจกเงาให้ผลลัพธ์ทางการมองเห็นบนเงื่อนไขของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ดังเช่นการสะท้อนภาพของกระจกเงาให้ภาพลักษณะกลับด้าน แต่ยังคงความสัมพันธ์กับรูปทรงด้านหน้า สามารถมองเห็นรูปทรงรอบด้านที่ได้จากการสะท้อนของแสงและภาพจากมุมมองเดียวกัน และมองเห็นรายละเอียดของรูปทรงด้านหน้ารูปทรงก่อนเหลี่ยม รวมถึงมุมมองของวัตถุด้านข้างตามขนาดที่ลดหลั่นลงไปด้วย แต่ไม่สามารถมองเห็นการหักเหและการสะท้อนภาพของรูปทรงได้ทั้งหมด เนื่องจากรูปทรงประกอบสร้างจากวัสดุต่างชนิดที่มีคุณสมบัติทึบแสง ทำให้ไม่สามารถมองเห็นภาพสะท้อนของรูปทรงที่มีลักษณะทับซ้อนกันในบางมุมด้านหลัง สร้างผลลัพธ์และปรากฏการณ์มองเห็นให้แตกต่างตามคุณสมบัติและคุณลักษณะของวัสดุ

เมื่อมองผลงานจากมุมตรงกันข้ามผลงานแบบขนาน จะเห็นรูปทรงของพื้นที่จำลองที่ถูกตัดแบ่งฉากได้ทีละส่วนแตกต่างกันตามระยะการมองเห็นหรือระยะการสัมผัส นอกจากภาพที่เห็นจะเป็นภาพที่สะท้อนรูปทรงที่อยู่ด้านหน้ากระจกเงาในชิ้นงานแต่ละชิ้นแล้ว ภาพที่ปรากฏยังประกอบไปด้วยภาพของรูปทรงพื้นที่จำลองที่อยู่ข้างเคียง รวมถึงพื้นที่ในห้องจัดแสดงที่สะท้อนเข้ามา ทำให้เห็นภาพของรูปทรงและภาพของบริบทแวดล้อมรวมเข้าเป็นหนึ่งเดียว และจะแปรเปลี่ยนไปตามตำแหน่ง

การมองของผู้ชม ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญของการเกิดผลลัพธ์ทางสุนทรียะที่แตกต่าง ภาพของรูปทรงที่มี อาจเห็นได้ในบางส่วน อาจปรากฏขึ้นได้จากการเพ่งมองและพินิจพิเคราะห์รูปทรงของผู้ชมเอง เมื่อมองผลงานในระยะใกล้ และรับรู้ถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนพื้นที่จำลองนี้ผ่านกระจกเงาสะท้อนในแต่ละด้าน แตกต่างจากการมองผลงานในมุมมองตรงกันข้ามฉากดังที่ได้กล่าวข้างต้น

การพิจารณาผลงานในมุมมองที่แตกต่างกันนี้ แสดงการปิดซ่อนและเปิดเผยภาพและรูปทรง บางส่วน เป็นเสน่ห์อีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้นใน *ไม่มีอะไรซ่อนอยู่ในกระจกเงา* รูปทรงที่ควรจมองเห็นได้รอบด้านถูกบดบังด้วยฉากกระจกเงาสีเหลี่ยม แสดงการมีอยู่และการไม่มีอยู่ของรูปทรงที่ถูกสร้างขึ้น ในขณะที่ภาพของรูปทรงบางส่วนเผยให้เห็นผ่านการสะท้อนของกระจกเงา แต่กระจกเงาบานเดียวกันนี้กลับบดบัง ทำให้ไม่สามารถเห็นส่วนของรูปทรงที่ถูกปิดไป หลงเหลือไว้เพียงภาพที่สามารถมองเห็น เมื่อผู้ชมเริ่มสนใจภาพสะท้อนบนกระจกเงาด้วยความตั้งใจจริง เปลี่ยนแปลงไปตามตำแหน่งและมุมมอง เนื่องด้วยคุณสมบัติการหักเหของแสง การสะท้อนแสงและการสะท้อนภาพ ที่สร้างปรากฏการณ์สลับซับซ้อนในงานศิลปะ

การสะท้อนของกระจกเงาสร้างผลลัพธ์ทางการมองเห็นบนเงื่อนไขของการสร้างสรรค์ศิลปะ คุณสมบัติโปร่งใสและการหักเหของแสงทำให้วัสดุแก้วเป็นหนึ่งในพื้นที่โดยรอบและรูปทรงข้างเคียง แสงที่ส่องผ่านวัตถุสร้างภาพสะท้อนของวัตถุจริงและภาพของวัตถุ นำเสนอความสัมพันธ์ข้อเท็จจริงกับความจริงเท็จ ความลึกกับภาพลวงตาได้อย่างน่าสนใจ และให้ประสบการณ์รับรู้ที่แตกต่าง กระจกเงาสท้อนวัตถุและภาพของวัตถุที่อยู่ในมุมมองสะท้อน สร้างภาพลวงตาของวัตถุให้อยู่ในระนาบเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ผู้ชมจะเห็นและรับรู้ภาพของรูปทรงในมุมมองที่แตกต่าง ภาพลวงที่ปรากฏแปรเปลี่ยนไปตามตำแหน่งการมอง เมื่อผู้ชมเริ่มเข้าใกล้ผลงาน เงาของผู้ชมจะเข้าเป็นส่วนหนึ่งของโลกมาตา ที่ถูกจำลองเสมือนธรรมชาติขึ้น เป็นเสมือนจุดหมายที่เชื้อเชิญให้ผู้ชมเข้ามามีส่วนร่วมกัน การจำลองพื้นที่ที่ทัศนเป็นดั่งเช่นจุดหมายของการเข้าใจและให้ประสบการณ์เชื่อมโยงกับทัศนที่กว้างใหญ่ ย่นย่อลงบนพื้นที่ขนาดเล็กในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ ที่มีทั้งรายละเอียด ความลึกบรรยากาศเทียบเคียงมโนภาพของสิ่งรอบตัวและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ หากว่าแต่การจำลองนี้มีได้เฉพาะเจาะจงทั้งเวลาและสถานที่ เปิดประสบการณ์รับรู้ทางสุนทรียะ และความหมายทางศิลปะปลายเปิด

การรับรู้และประสบการณ์เชิงประจักษ์ก่อให้เกิดมโนทัศน์ของวัตถุหรือสิ่งรอบตัว และปรากฏการณ์ต่างๆ ทางธรรมชาติในงานศิลปะ มีส่วนต่อการเกิดคุณค่าและการเข้าใจความหมายและสุนทรียะจากประสบการณ์ทางศิลปะ ผู้ชมมีประสบการณ์ทางสุนทรียะจากการสัมผัสหรือมีประสบการณ์ร่วม อันส่งผลให้ผู้ชมเกิดการรู้สึกและเกิดการรับรู้แตกต่างกันไป การที่ผู้ชมมองและจดจ่อ

ไปยังตัวชิ้นงาน และเริ่มพินิจพิเคราะห์รูปทรงด้วยความตั้งใจจึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าผู้ชมเริ่มครุ่นคิด และตรวจสอบประสบการณ์รับรู้และประสบการณ์ทางสุนทรียะของตน เพื่อสร้างประสบการณ์ทางศิลปะขึ้น และอาจเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมโนภาพและจินตนาการ ที่มาจากประสบการณ์ทางสุนทรียภาพหรือประสบการณ์ทางศิลปะ สร้างประสบการณ์การรับรู้ทางสุนทรียะและการตีความทางศิลปะใหม่ ที่แปรเปลี่ยนไปตามการมองเห็นและเข้าใจสถานะของแก้วและการประกอบสร้างร่วมกับวัสดุต่างชนิด ตามปัจจัยและบริบทแวดล้อม และประสบการณ์เชิงประจักษ์ของบุคคลที่มีความหลากหลาย

ผลการสร้างสรรค์งานชุดที่ 3

การจัดวางและการสร้างบริบทแวดล้อมในงานศิลปะมีส่วนสำคัญต่อการทำความเข้าใจและความหมายทางศิลปะ ดังเช่นการติดตั้งผลงานในระดับต่ำกว่าสายตามีส่วนช่วยในการหลบมุมใบหน้าของผู้ชมปรากฏเมื่ออยู่ในระยะใกล้ หรือมุมสะท้อนของกระจกเงา การก้มตัวลงมองทำให้เริ่มเข้าไปเป็นส่วนหนึ่ง เมื่อเริ่มก้มตัวลงต่ำในระยะใกล้ ใบหน้าของผู้ชมจะปรากฏบนชิ้นงาน และเห็นรายละเอียดของชิ้นส่วนงานส่วนที่เหลือสะท้อนเข้ามาในกระจกเงา ชิ้นส่วนของชิ้นงานที่ถูกแยกออกเป็นส่วนๆ เมื่อมองจากมุมมองด้านหลัง จะเห็นช่องว่างและเผยให้เห็นงานในบางส่วน เมื่อมองผลงานในระยะไกล ผู้ชมจะสามารถเห็นภาพรวมของชิ้นงานทั้งหมด ในลักษณะกลุ่มก้อนสีเหลี่ยมมุมมองที่แตกต่างเผยให้เห็นภาพของการสะท้อนในลักษณะที่ต่างกันไป ส่งผลต่อการเข้าใจวัตถุในงานศิลปะ งานศิลปะถูกรวมเข้าเป็นหนึ่งทั้งในสถานที่และช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ให้เห็นแสงและการสะท้อนของบริบทแวดล้อมโดยรอบ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้สำคัญไม่ต่างจากเนื้อหา วัสดุ เทคนิค และรูปแบบหรือรูปทรง หรือกระบวนการสร้างสรรค์ ให้ประสบการณ์และประสบการณ์ทางสุนทรียะ

เนื่องจากเรามากให้ความหมายต่อสิ่งที่รับรู้ตรงหน้า และมีบทบาทสัมพันธ์กับตัวงาน รวมถึงพื้นที่ว่าง ประสบการณ์ ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมโดยรอบ ความหมายในงานศิลปะจึงถูกสร้างขึ้นเมื่อทุกอย่างรวมกันเป็นหนึ่ง และให้ความหมายของวัตถุเปลี่ยนไป ในขณะเดียวกันกับที่บริบทแวดล้อมส่งผลต่อการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงหนึ่งกับรูปทรงข้างเคียง คุณสมบัติและรูปลักษณะของแก้วก็เป็นส่วนร่วมในการแปรเปลี่ยนบริบทแวดล้อมนี้ ให้ผลลัพธ์ทางสุนทรียะที่แตกต่างขยายขอบเขตของการมองเห็นและการเข้าใจรูปและความหมายทางศิลปะ เปิดประสบการณ์รับรู้ทางสุนทรียะใหม่

ภาพที่ 50 ผลงาน ไม่มีอะไรซ่อนอยู่ในกระจกเงา ปีพ.ศ. 2565
 เทคนิค ประกอบกระจกใสและกระจกเงา และวัสดุผสม
 ขนาด ผันแปรตามพื้นที่ (ก 168 x ย 168 x ส 80 เซนติเมตร)

ภาพที่ 51 ภาพแสดงรายละเอียดผลงาน ไม่มีอะไรซ่อนอยู่ในกระจกเงา

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย

การแปรเปลี่ยนสถานะของแก้วในทางศิลปะนำมาสู่โจทย์ของการศึกษาความผกผันรูปและความหมายทางศิลปะ การนำแก้วมาใช้ในการสร้างสรรค์ทางศิลปะจะยังคงรักษาความหมายสองนัยความสัมพันธ์ดังกล่าวนำมาสู่กระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะ เพื่อตรวจสอบการรับรู้ของผู้ชมต่อสิ่งรอบตัว มีการสำรวจบริบทแวดล้อม ที่ส่งผลต่อการรับรู้และการผกผันรูปและความหมายตามบริบทแตกต่างกัน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นวัสดุและวัตถุของแก้ว จำแนกแยกข้อมูลควบคู่กับการทดลองและกระบวนการสร้างสรรค์ มีการเทียบเคียงผลการทดลองนี้กับแนวคิดทางปรัชญา ทฤษฎีทางศิลปะที่เกี่ยวข้อง และผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะของกรณีศึกษาศิลปิน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการสร้างสรรค์กับผลลัพธ์ของการศึกษาในโครงการวิจัยเชิงสร้างสรรค์นี้ ที่จะนำไปสู่การเข้าใจโลกของวัตถุ การเกิดความหมายทางศิลปะ และการรับประสบการณ์ทางสุนทรียะ

ความผกผันรูปและความหมายของแก้วให้ผลต่อการรับรู้และการเกิดความหมายทางศิลปะและความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ปลายเปิด ที่มาจากการพิจารณาคุณสมบัติและคุณลักษณะที่โดดเด่นของแก้ว แสดงให้เห็นได้ว่าแก้วสัมพันธ์กับบริบทแวดล้อมบนเงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อม อาทิ ระยะเวลาวัตถุที่ส่งผลต่อการเห็นและการเข้าใจรูปทรง ในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะแตกต่างกันไป ผลงานศิลปะของโครงการวิจัยเชิงสร้างสรรค์นี้ ใช้หลักการจับคู่บริบทของวัตถุที่เหมือนกันและ/หรือต่างกัน อาทิเช่น วัสดุกับวัตถุ รูปและความหมาย ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติกับปรากฏการณ์ในงานศิลปะ เป็นหลักการของการสร้างรูป และให้ผลลัพธ์ทางสุนทรียะที่แตกต่างกันไปในผลงานสร้างสรรค์ มีเทคนิคและวิธีการต่างๆ อาทิเช่น การวาดเส้นสร้างภาพเสมือนจริง การใช้วัสดุหรือวัตถุสำเร็จรูป การหล่อและถอดแบบวัตถุ สร้างรูปทรงซ้ำ เพื่อแปรเปลี่ยนการรับรู้และความทรงจำที่ผู้ชมมีต่อวัตถุ และการสร้างพื้นที่จำลองสร้างหมุดหมาย อ้างอิงสถานที่ใดๆ สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ใดๆ ที่มีลักษณะคล้ายหรือเหมือนกัน ประการที่สอง การซ้ำรูปและความหมายของวัตถุ อาทิเช่น การถอดแบบวัตถุสร้างรูปทรงซ้ำ การเรียงเคียงวัตถุหรือรูปทรงสร้างบริบทแวดล้อมบนงานศิลปะ และประการที่สาม การแปรเปลี่ยนรูปทรง อาทิเช่น การจัดวางวัตถุหรือวัสดุแก้วสลับสับเปลี่ยน ทำให้แก้วที่อยู่ด้านหน้ากลายเป็นเลนส์ เปลี่ยนรูปร่างและขนาดของรูปทรง ทั้งยังมีการประกอบสร้างแก้วร่วมกับวัสดุและวัตถุต่างชนิด แสดงความเป็นไปได้ทางการสร้างสรรค์ ทำให้แก้วเป็นองค์ประกอบสำคัญของงานสร้างสรรค์แต่ละชิ้น ซึ่งก่อให้เกิดการเข้าใจแก้ว การเกิดความหมายสองนัย และการผันแปรของความหมายในบริบทที่แตกต่าง อันจะมีส่วนในการเติมเต็มประสบการณ์ทางสุนทรียะและประสบการณ์ทางศิลปะ ทั้งนี้ รูปและความหมายในงานศิลปะจะยังคงผันแปรอยู่เสมอ ขึ้นอยู่กับการ

อภิปราย งานเขียน การตีความผ่านกระบวนการรับรู้ ประสบการณ์ รวมไปถึงประสบการณ์ทางสุนทรียะของแต่ละบุคคล

การแปรเปลี่ยนคุณสมบัติและรูปทรงทำให้ความหมายของแก้ว และงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ เกิดผันแปร ผู้ชมรับรู้และเข้าใจสถานะของแก้ว โดยมีบริบทและปัจจัยแวดล้อมเป็นส่วนสำคัญของการสร้างรูปและความหมายทางศิลปะ ที่อาจเชื่อมโยงกับประสบการณ์และสร้างความขัดแย้งต่อประสบการณ์หรือความทรงจำที่มีต่อวัตถุกับงานศิลปะได้ในขณะเดียวกัน ดังเช่นความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับวัตถุ วัตถุกับความคิด ที่อาจเชื่อมโยงกันหรือเกิดข้อขัดแย้งขึ้นในช่วงขณะหนึ่งของการรับรู้ ก่อให้เกิดความหมายใหม่ และอาจเชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางศิลปะและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติซ้อนทับกัน ทำให้แก้วเป็นส่วนหนึ่งในบริบทแวดล้อมของงานสร้างสรรค์ และบริบทแวดล้อมโดยรอบที่แปรเปลี่ยนไปจากความผกผันรูปและความหมายของแก้ว ก่อให้เกิดการตีความทางศิลปะในมุมมองหลากหลายมิติ

การนิยามและให้ความหมายแก่สิ่งรอบตัวหรือปรากฏการณ์ต่างๆ จึงไม่ใช่เป็นการตอบคำถามเพื่ออธิบาย หรือมองปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างผิวเผิน เมื่อผู้ชมเริ่มครุ่นคิดและตั้งคำถามต่อสิ่งรอบตัวและปรากฏการณ์เหล่านั้น ย่อมเกิดการให้คุณค่าและความหมายในงานศิลปะ เป็นโอกาสที่วัตถุหนึ่งจะมีนิยามและความหมายที่กว้างออกไป การผกผันของรูปและความหมายทางศิลปะ อันเกิดจากกระบวนการสร้างสรรค์ของศิลปินที่เข้าไปเกี่ยวข้องนี้ สร้างความหมายใหม่และให้ความเป็นไปได้ของการสร้างสรรค์ไม่รู้จบ เปิดประสบการณ์ทางสุนทรียะและประสบการณ์ทางศิลปะที่จะนำมาสู่ประเด็นการศึกษาและความคิดเชิงปรัชญา

รายการอ้างอิง

- Arnaud, D. (2020). *Helen Maurer*. Retrieved May 20, 2020, from <http://www.daniellearnaud.com/artists/artists-maurer.html#Alpha>
- Artnet. (2017). *Vija Celmins*. Retrieved October 7, 2017, from <http://www.artnet.com/artists/vija-celmins/>
- Arts Council Collection. (2021). *New Stones - Newton's Tones 1978*. Retrieved June 2, 2021, from <https://www.artscouncilcollection.org.uk/artwork/new-stones-newtons-tones>
- Artsy. (2020). *MAD Process Lab: Anna Riley*. Retrieved June 29, 2020, from <https://www.artsy.net/show/museum-of-arts-and-design-mad-process-lab-anna-riley>
- Corning Museum of Glass. (2020a). *Biography: Anna Riley*. Retrieved July 3, 2020, from <https://www.cmog.org/bio/anna-riley>
- Corning Museum of Glass. (2020b). *Glass in Nature*. Retrieved May 5, 2020, from <https://www.cmog.org/article/glass-nature>
- Corning Museum of Glass. (2020c). *Glass of the Romans*. Retrieved April 30, 2020, Available from <https://www.cmog.org/collection/galleries/roman-glass>
- Corning Museum of Glass. (2020d). *Modern Glass*. Retrieved April 30, 2020, from <https://www.cmog.org/collection/galleries/modern-glass>
- Corning Museum of Glass. (2020e). *Origins of Glassmaking*. Retrieved April 30, 2020, from <https://www.cmog.org/collection/galleries/origins-of-glassmaking>
- Genetologic Research. (2007). *To Fix the Image in Memory*. Retrieved October 7, 2017, from <http://www.genetology.net/index.php/73/anthropology/archaeologie/>
- Howells, P., & Joaquim Negreiros. (2012). *Visual Culture*. 2nd ed. Cambridge: Polity.
- Lahaie, T. (2020). *Portfolio*. Retrieved May 20, 2020, from <http://thereselahaie.com/>
- Lisson Gallery. (2021). *Tony Cragg*. Retrieved June 2, 2021, from <https://www.lissongallery.com/artists/tony-cragg>
- Malmo Konsthall. (2020). *Tony Cragg New Sculpture*. Retrieved May 20, 2020, from http://www.artmag.com/museums/a_suede/malmo/cragg.html
- Manchester, E. (2003). *Michael Craig-Martin*. Retrieved October 28, 2017, from <http://www.tate.org.uk/art/artworks/craig-martin-six-foot-balance-with-four-pounds-of-paper-t07975>

- Martin, F. D. (1981). *Sculpture and Enlivened Space: Aesthetics and History*. Kentucky: University of Kentucky.
- Moma. (2017). *Joseph Kosuth*. Retrieved October 28, 2017, from <https://www.moma.org/collection/works/81435>
- Moma. (2020). *Josiah McElheny*. Retrieved July 3, 2020, from <https://www.moma.org/collection/works/88958?>
- Newton, R., & Sandra Davison. (1989). *Conservation of Glass*. London: Butterworths.
- Pearman, T. (2020). *London Print Studio Architectural Glass Project*. Retrieved May 21, 2020, from <https://tompearman.co.uk/projects/london-print-studio/>
- Petrie, K. (2006). *Glass Handbooks: Glass and Print*. London: A & C Black.
- Rooney, A. (2019). *How the World Works Psychology*. London: Arcturus.
- Tanya Bonakdar Gallery. (2020a). *Olafur Eliasson*. Retrieved July 3, 2020, from <http://www.tanyabonakdargallery.com/artists/olafur-eliasson/series>
- Tanya Bonakdar Gallery. (2020b). *Sarah Sze*. Retrieved May 20, 2020, from http://www.tanyabonakdargallery.com/artists/sarah-sze/series-works_16
- Tate. (2004). *Michael Craig-Martin*. Retrieved October 28, 2017, from <http://www.tate.org.uk/art/artworks/craig-martin-4-complete-clipboard-sets-1-clipboard-2-sheet-of-paper-3-pencil-4-written-t01495>
- Tate. (2021). *Explore the Art of Vija Celmins*. Retrieved September 10, 2021, from <https://www.tate.org.uk/art/artists/vija-celmins-2731/explore-art-vija-celmins>
- The Art Story. (2021). *Joseph Kosuth*. Retrieved September 10, 2021, from <https://www.theartstory.org/artist/kosuth-joseph/>
- The Marshall Gallery. (2020). *Steven Ciezki*. Retrieved May 21, 2020, from <https://themarshallgallery.com/artists/ciezki-steven/>
- Torczyner, H. (1979). *Magritte: The True of Painting*. Translated by Richard Miller; with The Collaboration of Bella Bessard. London: Thames and Hudson.
- Vanderstukken, K. (2016). *Glass: Virtual, Real*. London: Black Dog Publishing.
- Whitehouse, D. (2012). *Glass: A Short History*. United State of America: Smithsonian Books.
- Wikipedia. (2017). *An Oak Tree*. Retrieved October 27, 2017, from https://en.wikipedia.org/wiki/An_Oak_Tree

- โบห์ม เดวิด. (2557). *ว่าด้วยความสร้างสรรค์: On Creativity*. แปลโดย โทมร ศุขปรีชา. กรุงเทพฯ: สวนเงินมีมา.
- โปลิแซร์ จอร์จ. (2523). *รากฐานปรัชญาวัฒนธรรม*. แปลโดย กลุ่มเพื่อนพ้องในยุโรป. กรุงเทพฯ: กอไฟ.
- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2559). *สุนทรียศาสตร์: หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปวิจารณ์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัตเลอร์ จิลเลียน และเฟรดา แม็กมานัส. (2558). *จิตวิทยา: ความรู้ฉบับพกพา*. แปลโดย ณิชสุดา เต้พันธ์. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส พับลิชชิง เฮาส์.
- ปุณณรัตน์ พิชญ์ไพบูลย์. (2561). *จิตวิทยาศิลปะ: สุนทรียศาสตร์เชิงประจักษ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	อารยา แพนพรหม
วัน เดือน ปี เกิด	12 พฤษภาคม 2536
สถานที่เกิด	กรุงเทพฯ
วุฒิการศึกษา	2554 - เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ระดับศิลปบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาประติมากรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2560 - ระดับศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาประติมากรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	718 หมู่บ้านพิบูลย์การ์เด้นวิลล์ ซอย 5/4 ถนน พิบูลสงคราม ตำบล ตลาดขวัญ อำเภอ เมืองนนทบุรี จังหวัด นนทบุรี 11000
ผลงานตีพิมพ์	2561 - Thailand Glass Art Festival 2018, สยามพารากอน, กรุงเทพมหานคร 2562 - Tropical Lab 13: Erase, Project Space, Lasalle College of the Arts, ประเทศสิงคโปร์, วันที่ 2 - 28 สิงหาคม 2565 - Seeing Things, หอศิลป์บรมราชกุมารี, มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม, วันที่ 18 - 28 เมษายน
รางวัลที่ได้รับ	2561 - ทุนสนับสนุนโปรแกรมการศึกษาช่วงภาคฤดูร้อน ณ Corning Museum of Glass สหรัฐอเมริกา 2562 - ศิลปินในพำนักโครงการ Art Residency Thailand 2019 ณ โรงเรียน นานาชาติเปรมติณสูลานนท์ วันที่ 17-22 พฤษภาคม - ศิลปินในพำนักโครงการ Tropical Lab 13: Erase ณ Lasalle College of the Arts ประเทศสิงคโปร์ วันที่ 18 กรกฎาคม - 2 สิงหาคม 2564 - ทุนอุดหนุนโครงการวิจัย การผันแปรของความหมายของวัสดุกับ วัตถุในงานศิลปะ จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติประจำ ปีงบประมาณ 2564